GYAKORLATI KÉPZÉS TANULÓSZERZŐDÉSSEL, EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSSAL ÉS HALLGATÓI MUNKASZERZŐDÉSSEL A MUNKA VILÁGÁBAN

2019

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

Gyakorlati képzés

TANULÓSZERZŐDÉSSEL, EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSSAL és HALLGATÓI MUNKASZERZŐDÉSSEL

a munka világában

Budapest, 2019

A szakmai anyagot összeállította:

Kárpát Kinga
Mádai Henriett
dr. Klész Tibor
Ferencz Csaba Zsolt

Lektorálta és szerkesztette

Kajdy József

2019. decemberben aktualizált állapot

Nyomdai munkálatok:
Perjési Grafikai Stúdió Kft.
www.perjesi.hu

www.tanuloszerzodes.hu

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara köszönetét fejezi ki az innovációs és technológiai miniszternek a kiadvány elkészítéséhez és megjelenéséhez a Nemzeti Foglalkoztatási Alap terhére nyújtott anyagi támogatásért. a Nemzeti Foglalkoztatási Alap terhére nyújtott anyagi támogatásért.

Tartalom

AJÁNLÓ 10
1 A GYAKORLATI KÉPZÉS ALAPFOGALMAI 11
2 A TANULÓK GYAKORLATI KÉPZÉSÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK 15
2.1 Általános rendelkezések 15
2.2 A képzés ingyenességére vonatkozó rendelkezések 17
2.3 Tanulókra vonatkozó munkavédelmi szabályok 17
2.4 A gyakorlati képzés ideje 18
2.5 Napi óraszám az elméleti képzési napokon 19
2.6 Kártérítési felelősség 20
2.7 Felelősségbiztosítás 20
2.8 A tanulókat megillető (kötelező, egyéb) juttatások, kedvezmények 21
2.8.1 A tanulói pénzbeli juttatás 21
2.8.2 Tanuló pénzbeli juttatása a felnőttoktatásban 23
2.8.3 Tanuló pénzbeli juttatása a szakgimnáziumi képzésben 23
2.8.4 Az egységes szempontrendszer alkalmazása 24
2.8.5 A tanulókat megillető egyéb juttatások 24
2.9 A tanulóra vonatkozó munkajogi szabályok 26
2.10 Kamarai garanciavállalás 26
2.10.1 A kilencedik évfolyamon szervezett szintvizsgák eredményei hogyan hatnak ki a kamarai garanciavállalás rendszerére? 27
3 GYAKORLATI KÉPZÉS TANULÓSZERZŐDÉSSEL 28
3.1 Tanulószerződés 28
3.2 A tanulószerződés kötésére jogosultak köre és a megkötésére vonatkozó rendelkezések 28
3.2.1 A tanulószerződés kötésére jogosult tanuló 28
3.2.2 Tanuló-előszerződés 29
3.2.3 A tanulószerződés kötésére jogosult szervezet 30
3.2.4 Egyéni, mikro- és kisvállalkozások képzési tevékenységének szabályozása 31
3.2.5 A tanulószerződés megkötésének folyamata 32
3.2.6 Tanulószerződés kötés lehetősége a szakgimnáziumi képzésben 33
3.2.7 Online tanulószerződés-kötés lehetősége 34
3.3 Tanulói mulasztások szabályozása 34
3.4 Harmadik és további szakképesítést tanulók gyakorlati képzése 36
3.5 A tanulószerződés megszűnésének esetei 37
3.5.1 A tanulószerződés megszűnésének objektív esetei 37
3.5.2 A tanulószerződés megszűnésének a szerződő felek szándékától függő esetei 37

3.5.3 A tanulószerződés felmondással való megszüntetése ... 37
3.6 Tanulószerződés szüneteltetése ... 39
4 GYAKORLATI KÉPZÉS „EGYÉB SZERVEZETEK" KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL ... 40
4.1 A gyakorlati képzésben történő közreműködés lehetőségei ... 40
4.2 Gyakorlati képzés folytatására jogosult egyéb szervek támogatása a szakképzéssel összefüggő feladataik ellátásához ... 41
5 FELNŐTTOKTATÁS ... 43
5.1 Képzésszervezési formái ... 43
5.2 Életkori határok ... 43
5.3 Gyakorlati képzés lehetőségei ... 43
5.4 A tanuló pénzbeli juttatása ... 44
5.5 Felmerülő problémák, átgondolandó kérdések a felnőttoktatás területén ... 45
6 GYAKORLATI KÉPZÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSSAL ... 46
6.1 Az együttműködési megállapodás megkötésének feltételei ... 46
6.2 Gyakorlati képzés szervezése és a feltételek vizsgálata ... 46
6.3 Tanuló pénzbeli juttatása együttműködési megállapodás alapján ... 47
6.4 Együttműködési megállapodás az ágazati szakgimnáziumi képzésben ... 48
6.5 Forrásátvétel együttműködési megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzések esetében ... 48
7 INFORMÁCIÓK GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK RÉSZÉRE ... 50
7.1 Nyilvántartásba történő felvételi eljárás és tanulószerződés megkötésének elősegítése ... 50
7.1.1 Gyakorlati oktatói képzés és vizsga ... 52
7.2 A tanulószerződés megkötése ... 53
7.3 „12 fős szabály" ... 54
7.4 Szakmai gyakorlat megvalósítása államilag finanszírozott és nem finanszírozott képzések esetében – képzésfajták és szerződéstípusok ... 54
7.5 A tanulószerződés módosítása, javítása ... 56
7.5.1 Kell-e módosítani a tanulószerződést, ha a szervezet jogutódlással szűnik meg? ... 57
7.6 Tanulószerződés megszűnése, szüneteltetése ... 57
7.6.1 A tanulószerződés megszüntetésének lehetősége igazolatlan hiányzások esetében ... 57
7.6.2 Tanulószerződés szüneteltetése esetén fennáll-e a szociális hozzájárulási adó fizetésének kötelezettsége? ... 58
7.6.3 A tanulói jogviszony szünetelése feltétele-e a tanulószerződés szüneteltetésének a tanuló szülési szabadság alatt? ... 58
7.7 Tanulószerződéses jogviszony, illetve a tanulói jogviszony megszűnésének értelmezése ... 58
7.8 Gazdálkodó szervezet kötelezettségei a tanulószerződés megkötésével ... 59
7.9 Gyakorlati képzés kötelező, teljesítést igazoló dokumentumai ... 59
7.9.1 A foglalkozási napló ... 59

7.9.2 A munka-, baleset- és a tűzvédelmi napló ... 61
7.9.3 A pénzügyi (tanuló pénzbeli juttatásának igazolását szolgáló) dokumentumok ... 61
7.9.4 TB bejelentést igazoló dokumentum ... 61
7.9.5 Felelősségbiztosítás megkötését igazoló dokumentum ... 61
7.9.6 Oktatói végzettséget igazoló dokumentumok ... 61
7.9.7 Képző szervezetek adminisztrációját segítő dokumentációs iratminták ... 62
7.10 Pénzbeli juttatás megállapítása és az egységes szempontrendszer alkalmazása ... 62
7.10.1 Adómentesnek tekinthető a szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulót jogviszonya alapján kötelezően megillető juttatása? ... 63
7.10.2 Tanulószerződéses tanuló pénzbeli juttatása betegszabadsága esetén ... 64
7.10.3 Adómentesnek tekinthető-e a tanulószerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulót jogviszonya alapján megillető juttatása a keresőképtelensége idején (betegszabadság, táppénz)? ... 65
7.11 A szakképzési normatíva elszámolhatósága ... 65
7.12 Befejező szakképzési évfolyamra vonatkozó rendelkezések ... 65
7.12.1 A befejező szakképzési évfolyamon az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket a szorgalmi időszak végéig teljesítő tanuló esetében: ... 65
7.12.2 A befejező szakképzési évfolyamon az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítő tanuló esetében: ... 66
7.13 Teljesítési megbízotti közreműködés lehetőségei ... 67
7.13.1 5%-os kiegészítő képzés ... 67
7.14 Gyakorlati képzés lehetősége a gazdálkodó szervezetek által működtetett tanműhelyekben ... 68
7.14.1 Lehetséges-e, hogy a gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezet egy, az iskolától bérelt tanműhelyben folytatja a tanuló gyakorlati képzését tanulószerződés keretében? ... 68
7.14.2 Tanműhely-létesítés lehetősége állami támogatással ... 69
7.14.3 KTM-mé minősített gyakorlati képzőhelyen milyen feltételek mellett valósítható meg a gyakorlati képzés, ha a gazdálkodó szervezet a képzőhelyet csak időben (azaz egy bizonyos időszakra) különíti el a termeléstől vagy a szolgáltató tevékenységtől? ... 69
7.14.4 Lehetséges-e, hogy a tanuló a kilencedik évfolyam szorgalmi időszakában nem KTM-ben és nem tanulószerződéses jogviszony alapján teljesíti a gyakorlatát, hanem egyéb külső gyakorlati képzőhelyen, együttműködési megállapodás alapján? ... 69
7.15 Összefüggő szakmai gyakorlat megszervezése ... 70
7.15.1 Összefüggő szakmai gyakorlat időbeni megszervezése ... 70
7.15.2 Összefüggő szakmai gyakorlat megszervezése együttműködési megállapodással, szakközépiskolai és szakiskolai képzésben ... 71
7.15.3 Összefüggő szakmai gyakorlat megszervezése együttműködési megállapodással, ágazati szakgimnáziumi képzésben ... 71
7.15.4 Az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése évismétlés esetén ... 72
7.15.5 Az összefüggő szakmai gyakorlat megvalósíthatósága több helyszínen ... 72

7.15.6 Tanulószerződéses tanuló szakképző iskola által külföldön szervezett gyakorlat megvalósításának lehetősége ... 72
8 INFORMÁCIÓK SZAKGIMNÁZIUMOK ÉS SZAKKÖZÉPISKOLÁK RÉSZÉRE ... 73
8.1 Az iskolarendszer ... 73
8.1.1 Szakközépiskola ... 73
8.1.2 Szakgimnázium ... 73
8.1.3 Szakiskola ... 75
8.2 Szakképzési Hídprogram ... 76
8.2.1 A Szakképzési Hídprogram célja ... 76
8.2.2 Köthető-e tanulószerződés a Szakképzési Hídprogramban? ... 76
8.2.3 Köthető-e együttműködési megállapodás a Szakképzési Hídprogramban? ... 76
8.2.4 A Szakképzési Hídprogramban részt vevő tanulók ösztöndíja ... 77
8.3 Az iskola közreműködése a tanuló gyakorlati képzésében, teljesítési megbízotti jogviszony keretében ... 78
8.3.1 5%-os kiegészítő képzés ... 78
8.4 Kamarai garanciavállalás ... 79
8.4.1 Hatása az iskolai tanműhelyekben folyó gyakorlati képzésre ... 79
8.4.2 Hatása az együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzésre ... 80
8.4.3 Kamarai garanciavállalás dokumentuma ... 80
8.4.4 Kamarai igazolás kiállításának folyamata ... 81
8.4.5 Nyilvántartásba vett tanulószerződések nyomon követése ... 81
8.5 Iskolai évfolyamok számozása ... 81
8.6 Összefüggő szakmai gyakorlat megvalósítása az iskolai tanműhelyben ... 82
8.7 Összefüggő szakmai gyakorlat megvalósítása évismétlés esetén ... 82
9 INFORMÁCIÓK SZAKKÉPZŐ ISKOLAI TANULÓK ÉS SZÜLEIK RÉSZÉRE ... 83
9.1 Szakképzési intézménytípusok ... 83
9.2 Duális képzés ... 83
9.3 A tanuló-előszerződés ... 83
9.4 A tanulószerződés ... 84
9.5 A tanulószerződéses jogviszony előnyei ... 84
9.6 A tanuló kötelezettségei a képzés során ... 84
9.7 Hiány-szakképesítés ... 85
9.8 Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíj ... 85
9.8.1 Az ösztöndíj célja ... 85
9.8.2 A jogosultság feltételei ... 85
9.8.3 Az ösztöndíj havi mértéke ... 85
9.9 Kamarai garanciavállalás ... 87
9.9.1 Kedvező hatásai a tanulók számára ... 87
9.9.2 A kamarai garanciavállaláshoz kapcsolódó tanulói adatok ... 87

9.1 0 A második szakképesítés megszerzésének lehetőségei ... 87
9.11 Az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) ... 88
10 SZINTVIZSGA ... 89
10.1 A szintvizsga célja és az érintettek köre ... 89
10.2 Szintvizsga a költségvetési hozzájárulásban nem részesített képzésben részt vevő tanulók esetében ... 89
10.3 A szintvizsga követelménye és feladatbankja ... 90
10.3.1 Szintvizsgával rendelkező tanulók szintvizsga kötelezettsége új szakképesítés vagy évismétlés esetében ... 90
10.3.2 Az érettségi vizsga keretében szerezhető 3-as szintű szakmából érettségizőknek kell-e szintvizsgát tenniük a szakgimnáziumban? ... 90
10.3.3 A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók szintvizsgájára vonatkozó mentességek ... 91
10.4 A szintvizsga és a tanulószerződés-kötés összefüggései ... 91
10.4.1 Iskolai rendszerű, nappali képzés ... 91
10.4.2 Felnőttoktatás ... 92
10.5 Szintvizsga és a szakmai záróvizsga kapcsolata ... 92
11 SZAKKÉPZÉSI HOZZÁJÁRULÁS ELSZÁMOLÁSA ... 93
11.1 A szakképzési hozzájárulásra kötelezettek köre ... 93
11.2 Mentességek, kedvezmények ... 93
11.3 Szakképzési hozzájárulás alapja és mértéke ... 94
11.4 A szakképzési hozzájárulási kötelezettség teljesítése ... 95
11.5 A szakképzési hozzájárulás gyakorlati képzéssel történő teljesítése ... 95
11.6 Szakképzési hozzájárulás teljesítése saját munkavállalók képzése költségének elszámolásával ... 96
11.7 Szakképzési hozzájárulás elszámolása ... 96
11.8 Szakképzési hozzájárulás visszatérítése ... 97
11.9 A gyakorlati képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásánál figyelembe vehető normatívák ... 98
11.9.1 A felnőttoktatás keretében folytatott képzések esetében figyelembe vehető normatíva ... 100
11.9.2 A befejező szakképzési évfolyamon, az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítő tanuló esetében csökkenthető-e a vállalkozás szakképzési hozzájárulási kötelezettsége a normatíva összegével a tanítási év utolsó tanítási napját követő naptól? ... 100
11.9.3 A befejező szakképzési évfolyamon, az utolsó tanítási nap és a szakmai vizsga időpontja közötti időszakban csökkenthető-e a vállalkozás szakképzési hozzájárulási kötelezettsége a normatíva összegével? ... 101
11.10 Kiegészítő csökkentő tételek ... 101
11.10.1 Beruházási kiegészítő csökkentő tétel ... 101
11.10.2 Oktatói kiegészítő csökkentő tétel ... 102

11.10.3 Tanműhely-fenntartási kiegészítő csökkentő tétel 102
11.10.4 A tanulói éves átlaglétszám számítása a beruházási kiegészítő csökkentő tételre vonatkozóan 102
11.10.5 A tanulói létszám meghatározása az oktatói és a tanműhely-fenntartási kiegészítő csökkentő tételre vonatkozóan 102
11.10.6 Kiegészítő csökkentő tételek elszámolása a felnőttoktatásban 103
11.11 A kis- és középvállalkozás fogalma és annak hatása az elszámolásra 103
12 FELSŐOKTATÁSI DUÁLIS KÉPZÉS 105
12.1 A felsőoktatási duális képzés ismertetése, jogi szabályozása 105
12.2 A duális képzésre történő jelentkezés és felvételi eljárás 106
12.3 A tanév beosztása a duális képzés esetében 107
12.4 Az együttműködési megállapodás megkötése 107
12.5 A hallgatói munkaszerződés 108
12.5.1 A hallgatónak fizetendő díjazás 108
12.5.2 A hallgatói munkaszerződés alapján kifizetett díjazás adózása 109
12.5.3 A hallgatónak nyújtandó egyéb juttatások, a gyakorlat szabályai 109
12.6 A gyakorlati képzés költségeinek elszámolása 109
12.7 Területi kamara feladat- és hatásköre a felsőoktatási duális képzésben 111
13 KIHEZ FORDULHATOK? MIBEN ILLETÉKESEK A SZAKKÉPZÉSBEN ÉRINTETT SZERVEZETEK, INTÉZMÉNYEK? 112
13.1 A területi kamarák feladatai a gyakorlati képzésben: 112
13.2 Online szolgáltatások a vállalkozások tájékoztatása és a tanulószerződés népszerűsítése érdekében 114
13.3 Szakképző iskolák feladatai a szakképzésben 114
13.4 Szakképzési feladatot ellátó hatóság 116
13.5 Az ágazati készségtanács 117
14. TERÜLETI KAMARÁK ELÉRHETŐSÉGEI 119
15. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR 123
16. MELLÉKLET 125
16.1 Tanulói juttatások és normatív támogatások speciális esetekben 125
16.2 A szakképzési hozzájárulás teljesítésnek szabályai (bevallás és visszatérítés) – részben vagy egészben tanulószerződés vagy hallgatói munkaszerződés alapján teljesített hozzájárulási kötelezettség esetén 126

AJÁNLÓ

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara évek óta megjelenteti a gyakorlati képzésben részt vevőket segítő szakmai kiadványát, amely először „Tanulószerződéssel a munka világában", majd 2017 óta „Gyakorlati képzés – tanulószerződéssel, együttműködési megállapodással és hallgatói munkaszerződéssel – a munka világában" címmel készült el.
A gyakorlati képzéssel kapcsolatos feladatellátást segítő anyag formáját, felépítését többször is változtattuk annak érdekében, hogy szakmailag minél igényesebb, minden részletre kitérő, ugyanakkor felhasználóbarát és praktikus tájékoztató kerüljön az olvasó kezébe.
A jelenlegi kiadványban, a korábbiakban megszokott módon a legfontosabb szerepet a szakképzést, illetve a felsőoktatási duális képzést érintő jogszabályi változások beemelése, a jogszabályi környezet aktualizálása kapta. A kiadvány tartalmi felépítésénél fontos szempont maradt, hogy a tanulószerződést kötő felek (szervezet és tanuló) és a közreműködő intézmények (szakképző iskola) részére az információk külön fejezetekben szerepeljenek. Bízunk benne, hogy mindezek alapján az aktualizált és átdolgozott szakmai kiadvány minden érintett fél számára hasznos, jól alkalmazható, a gyakorlatot megkönnyítő segédanyaggá válhat.
A kiadvány egészében az egyszerűség kedvéért a következő rövidítéseket, illetve egyszerűsítéseket használjuk:

- **Szt.:** a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény
- **Szht.:** A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLV. törvény
- **Köznevelési törvény:** A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- **A munka törvénykönyvéről szóló törvény:** A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- **A munkavédelemről szóló törvény:** A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény
- **Működési rendelet:** A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- **OKJ:** Országos Képzési Jegyzék (Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet)
- **KTM:** Kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhely
- **ISZIIR:** Internet Alapú Szakképzési Integrált Információs Rendszer

Néhány esetben a könnyebb értelmezhetőség kedvéért a **TSZ** rövidítést használjuk a tanulószerződés, az **EM** rövidítést az együttműködési megállapodás kifejezés helyett.

1 A GYAKORLATI KÉPZÉS ALAPFOGALMAI

- *ágazati képző központ:* gyakorlati képzés szervezése céljából
  a) legalább négy mikro- vagy kisvállalkozás által, vagy
  b) kettő középvállalkozás, vagy a kis- és a középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény hatálya alá nem tartozó gazdálkodó szervezet által, vagy
  c) a szakképzési centrum legfeljebb 60%-os tulajdoni hányadával létrehozott nonprofit gazdasági társaság.
- *ágazaton belüli specializáció:* a szakgimnáziumi ágazati képzés esetén az adott ágazaton belül egyes szakképesítések vagy azok csoportjának sajátos ágazati szakmai tartalma.
- *állam által elismert szakképesítés:* az OKJ-ban meghatározott szakképesítés;
- *egészségügyi alkalmasság:* orvosi szakvéleményre alapozott megállapítása annak, hogy a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozó személy testi adottságai, egészségi és pszichikai állapota alapján képes önmaga és mások veszélyeztetése nélkül a választott szakma szerinti tevékenység, foglalkozás gyakorlására és a szakmai vizsgára való felkészülésre;
- *egyéb képzőhely:* nem kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló képzőhely;
- *egyéb szerv, szervezet:*
  a) a Szociális és a Pedagógia ágazatba, valamint a honvédelemért felelős miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések megszerzésére irányuló gyakorlati képzést szervező, továbbá a köznevelési intézmények kivételével az Egészségügy, az Egészségügyi technika, a Képző- és iparművészet, a Hang-, film és színháztechnika ágazatba tartozó szakképesítések megszerzésére irányuló gyakorlati képzést szervező
    aa) költségvetési szervként működő intézmény,
    ab) alapítvány, egyesület, egyházi jogi személy,
    ac) az ab) alpontban meghatározottak fenntartásában működő intézmény, továbbá
  b) a központi költségvetési szervként működő állami ménesgazdaság,
  c) a földművelésügyi miniszter által fenntartott szakképző iskola az agrárpolitikáért, az erdőgazdálkodásért, az élelmiszeriparért, a halgazdálkodásért felelős miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítésre történő felkészítés keretében részt vevő tanulója tekintetében, amennyiben a tanuló a szakképző iskola termelői tevékenységet folytató saját tangazdaságában, tanüzemében vesz részt gyakorlati képzésen;

- *első és második szakképesítés:* az OKJ-ban szereplő, az iskolai rendszerű szakképzésben megszervezett, állam által támogatott képzésben megszerzett első és második, államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesít;
- *eszköz- és felszerelési jegyzék:* A szakmai és vizsgakövetelményben szakképesítésenként meghatározott, a képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök, gépek, szerszámok, alapanyagok, helyiségek és felszerelések minimuma.
- *gazdálkodó szervezet:* jogszabályban meghatározott szakképzési hozzájárulásra kötelezett;
- *gyakorlati képzés:* a szakmai képzésnek az iskolai tanműhelyben, az állami felnőttképzési intézmény tanműhelyében vagy a gyakorlati képzés folytatására jogosult gazdálkodó szervezetnél, egyéb szervnél vagy szervezetnél folyó azon része, amelynek célja a szakképesítéshez kapcsolódó munkatevékenységek gyakorlatban történő elsajátítása és a tanulónak a komplex szakmai vizsga gyakorlati részére való felkészítése, amelyet iskolai rendszerű szakképzés esetén a szakképzési kerettanterv határoz meg.
- *gyakorlati képzést folytató:* gyakorlati képzési tevékenységét iskolai tanműhelyben, vagy együttműködési megállapodás, tanulószerződés alapján ténylegesen folytató, a gyakorlati követelményekre való felkészítést végző szerv, amely lehet a gyakorlati képzést szervező is;
- *gyakorlati képzést szervező:* a gyakorlati képzés feltételeinek biztosításáért felelős szakképző iskola vagy e törvény szerint nyilvántartásba vett gyakorlati képzést folytató;
- *harmadik és további szakképesítés:* az iskolai rendszerű szakképzésben megszerzett, az OKJ-ban szereplő minden olyan államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesít, és már kettő meglévő, az iskolai rendszerű szakképzésben megszervezett, állam által támogatott képzésben megszerzett, államilag elismert szakképesítés birtokában szerzik meg. Harmadik és további szakképesítés támogatása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azt az OKJ-ban szereplő, államilag elismert szakképesítést, amelyet iskolarendszeren kívüli szakképzésben szereztek. Nem számít második vagy harmadik szakképesítésnek a meglévő szakképesítéssel betölthető munkakör magasabb színvonalon való ellátását biztosító képzésben szerezhető – a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott körbe tartozó, kapcsolódó – szakképesítés, valamint a mellék-szakképesítés birtokában, iskolai rendszerű szakképzésben szerzett érettségi végzettséghez kötött szakképesítés;
- *kamarai gyakorlati oktatói képzés:* a gazdasági kamara által, az iskolai rendszerű szakképzésben gyakorlati képzést folytató szervezetnél kötelező szakmai gyakorlatukat töltő tanulókkal gyakorlati oktatóként foglalkozó, meghatározott szakképesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező szakemberek számára szervezett képzés;
- *kamarai gyakorlati oktatói vizsga:* a kamarai gyakorlati oktatói képzést lezáró, a gazdasági kamara által szervezett, tanúsítvány kiadásával záruló vizsga;

- *kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhely (KTM):* kifejezetten erre a célra létrehozott vagy átalakított, a termeléstől, szolgáltató tevékenységtől térben vagy időben teljesen elkülönített, a nyilvántartást vezető szerv által a gyakorlati képzés időtartama alatt kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhellyé minősített, állandó tanműhelyvezetői felügyelettel működő, legalább nyolc tanuló képzésére alkalmas, iskolán kívüli gyakorlati képzőhely, ahol a tanulók tanulószerződés vagy együttműködési megállapodás alapján vesznek részt a gyakorlati képzésben;
- *kompetencia:* egy feladat ellátásához szükséges mérhető, ellenőrizhető ismeretek, készségek, attitűdök (beállítódások) összessége
- *mellék-szakképesítés:* a szakgimnázium középiskolai évfolyamai tananyagának keretében a tanuló választása alapján tanulható és megszerezhető, az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott, az adott szakgimnáziumi ágazathoz és az érettségit követő szakképzési évfolyamon megszerezhető szakképesítéshez kapcsolódó szakképesítés vagy részszakképesítés, amelynek tananyagát a szakképzési kerettanterv tartalmazza;
- *mesterképzés:* olyan képzési forma, amelynek során meghatározott szakképesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező szakembereket mestervizsgára készítenek fel a szakmai tevékenység mester szintű gyakorlásához szükséges szakmai elméleti és gyakorlati, a vállalkozás vezetéséhez szükséges gazdasági, jogi és munkaügyi, továbbá a tanulók képzéséhez szükséges alapvető pedagógiai ismeretek elsajátításával.
- *nyilvántartást vezető szerv:* a területi kamara;
- *összefüggő (nyári) szakmai gyakorlat:* a tanult ismeretek, készségek, jártasságok alkalmazását, megszilárdítását szolgáló tevékenység, amelyet lehetőleg munkahelyi körülmények között a szorgalmi időszakot követően, egybefüggően kell lebonyolítani;
- *pályaalkalmassági követelmény:* a szakképzésbe történő bekapcsolódás – szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott – azon feltétele, amely alapján megállapítható, hogy a szakképzésben részt venni szándékozó személy képességei, készségei alapján sikeresen fel tud készülni a választott szakképesítés komplex szakmai vizsgájára és a választott tevékenység, foglalkozás ellátására;
- *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, látási, hallási, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd;
- *szakgimnázium:* A szakgimnáziumnak szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, az ehhez kapcsolódó szakképesítés megszerzésére, és a választható mellék-szakképesítés szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama és a szakképzésről szóló törvény alapján az Országos

Képzési Jegyzékben meghatározott számú szakképzési évfolyama van, ahol szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik;

- *szakiskola:* A szakiskola a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelés-oktatása céljából a többi tanulóval sajátos nevelési igénye miatt együtthaladásra képtelen tanulókat készíti fel a szakmai vizsgára;
- *szakközépiskola:* A szakközépiskolának öt évfolyama van, amelyből három, az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzést, valamint szakmai elméleti és gyakorlati oktatást magában foglaló szakképzési évfolyam, valamint további kettő, érettségi vizsgára felkészítő évfolyam;
- *szakmai gyakorlóhely:* az a jogi személy vagy a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezet, amely felsőoktatási szakképzésben, alapképzésben vagy mesterképzésben – a felsőoktatási intézménnyel kötött együttműködési megállapodás, a hallgatóval a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011 évi CCIV. törvény (a továbbiakban Nftv). 44. § (1) bekezdés a) pontja szerint kötött hallgatói munkaszerződés, vagy az Nftv. 44. § (3a) bekezdése szerinti megállapodás alapján – az egybefüggő szakmai gyakorlatot biztosítja.
- *tanév:* az iskolában, kollégiumban szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tartó időszak;
- *tanítási év:* amennyiben a törvény másként nem rendelkezik, az iskolában minden év szeptemberének első munkanapjától a következő év június 16-át megelőző utolsó munkanapjáig tartó szorgalmi időszak, kivéve az érettségi és a szakmai vizsga évét;

2 A TANULÓK GYAKORLATI KÉPZÉSÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

Ebben a részben a gyakorlati képzésre vonatkozó általános rendelkezések áttekintésére kerül sor, a speciálisan valamely felet (gyakorlati képző, iskola, tanuló) érintő kérdéseket külön fejezetekben taglaljuk.

2.1 Általános rendelkezések

Az iskolai rendszerű szakképzésben folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzést a köznevelési törvény alapján és az Szt.-nek a szakmai elméleti és gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezései szerint kell megszervezni.

Az iskolai rendszerű szakképzés a szakmai és vizsgakövetelmények előírása mellett az adott iskolatípusra és szakképesítésre kiadott szakképzési kerettanterv alapján folyik. A gazdálkodó szervezetnek a gyakorlati képzést az említett dokumentumok figyelembevételével kell megszervezni.

Az iskolai rendszerű szakképzésben részszakképesítésre nem lehet beiskolázni, kivétel az a tanuló, aki a részszakképesítést

- a Szakképzési Hídprogramban vagy
- szakiskolában tanulja.

A szakközépiskolai vagy szakiskolai képzésben a kilencedik évfolyamon a szakmai gyakorlati képzést – az összefüggő szakmai gyakorlat kivételével – a szakképző iskolában vagy a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezet KTM-ében kell megszervezni.

A tizedik és a tizenegyedik évfolyamon a gyakorlati képzés szervezésének módját a megfelelőnek nyilvánított képzőhelyek száma és kapacitása határozza meg. Amennyiben a területileg illetékes gazdasági kamara ellenőrzési és minősítési folyamata által megfelelőnek nyilvánított képzőhely biztosított és ezáltal a tanulószerződés megköthető, a tanuló gyakorlati képzése a szakközépiskola kilencedik évfolyamának összefüggő szakmai gyakorlatától kezdődően, kizárólag ennek keretében szervezhető meg.

Ha nem biztosított a megfelelő képzőhely, akkor a szakképző iskola gondoskodik a tanuló gyakorlati képzéséről. Ebben az esetben a tanulók gyakorlati képzése

- iskolai tanműhelyben vagy
- külső gyakorlati képzőhelyen együttműködési megállapodás keretében

valósulhat meg.

A gyakorlati képzés csak

- a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésből és
- a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésből áll,

azaz az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés – az összefüggő szakmai gyakorlat és az összefüggő szakmai gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása kivételével – csak a tanév szorgalmi időszakában szervezhető meg. Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt – a szakmai gyakorlat igazolatlan mulasztásának pótlása kivételével – gyakorlati képzés nem szervezhető. Ennek megfelelően az összefüggő szakmai gyakorlatot a szorgalmi időszakban nem lehet pótolni.

Az összefüggő szakmai gyakorlat a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott gyakorlat része. Az adott tanévre meghatározott gyakorlati óraszámot a szorgalmi időszakban teljesítendő óraszám és az összefüggő szakmai gyakorlat óraszáma adja együttesen.
A szakképző iskolába szakképzésre csak olyan tanulót lehet felvenni, aki

- az adott szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá
- a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel.

A vizsgálatot a felvételi eljárás során kell elvégezni. Tanulószerződés csak azzal a tanulóval köthető, aki megfelel mindkét alkalmassági előírásnak. A szakképző iskolának értesítenie kell a vizsgálatok dátumáról a nyilvántartást vezető szervet, azaz a területi kamarát.

A tanuló gyakorlati képzése minden olyan szakképző iskola vagy gyakorlati képzést folytató szervezet által fenntartott és működtetett gyakorlati képzőhelyen megszervezhető és folytatható, ahol a gyakorlati követelményekre való felkészítés jogszabályban előírt feltételei biztosítottak.

A tanulónak a komplex szakmai vizsga gyakorlati részére történő felkészítéséért a gyakorlati képzést szervező a felelős a szakképesítésre kiadott szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv alapján. A képzés során szükség van egy olyan kötelezettre, akitől számonkérhető a gyakorlati képzés eredményessége, jogszerűsége, szakmai minősége. Ez a felelős a gyakorlati képzést szervező.

A gyakorlati képzést szervező köteles a gyakorlati képzés követelményeire való felkészítéshez, továbbá a gyakorlati vizsgához szükséges tárgyi eszközöket és a személyi feltételeket biztosítani.

A tanuló gyakorlati képzés keretében csak a gyakorlati képzés szakképzési kerettantervében meghatározott feladat ellátására kötelezhető, és csak egészséges,

biztonságos körülmények között foglalkoztatható. Ez a rendelkezés kizárja azokat a visszaéléseket, amely által a tanuló nem a szakmai vizsgájára készül fel ténylegesen a gyakorlati képzés alatt, hanem esetleg a munkáltató egyéb érdekei szerinti feladatokat lát el.

2.2 A képzés ingyenességére vonatkozó rendelkezések

Magyarországon az állam által támogatott iskolai rendszerű szakképzésben az első és a második szakképesítésre történő felkészítés – függetlenül az oktatás munkarendjétől – ingyenes. A második szakképesítés megszerzésére irányuló képzés csak az első szakképesítés megszerzését követően kezdhető meg, a tanuló párhuzamos képzésben nem vehet részt. A második szakképesítés azonban kizárólag felnőttoktatás keretében szerezhető meg.

A Szakképzési Hídprogramban történő részvétel, a záróvizsga és a részszakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsga ingyenes, melyet az ingyenesség számításakor figyelmen kívül kell hagyni.

Az ingyenesség másik oldala, hogy azoktól a tanulóktól, akiknek a képzésben való részvétele térítésmentes,

- a gyakorlati képzést szervező semmiféle díjazást, térítést, hozzájárulást nem kérhet,
- a tanuló vagy rá tekintettel a szülő ilyen típusú hozzájárulást nem is adhat a gyakorlati képzést szervezőjének.

Az illetékes szakképző iskola a tilalom megszegéséről a tudomására jutástól számított 15 napon belül köteles tájékoztatni a területi kamarát.

A területi kamarának ellenőrzési és szankcionálási jogköre van, a tilalmat megszegő gazdálkodó szervezetet végső soron a gyakorlati képzésben való részvételtől is eltilthatja, emellett a jogszabálysértőt nyilvánosságra is hozza a honlapján. A költségtérítés összegét öt munkanapon belül vissza is kell fizetni a tanulónak vagy a tanuló szülőjének.

2.3 Tanulókra vonatkozó munkavédelmi szabályok

A tanulót a gyakorlati képzést szervezőnek **a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban** kell részesíteni. A tanulók számára, mivel még nem rendelkeznek munkatapasztalatokkal, valószínűleg a munkavédelmi oktatás az első alkalom, amikor a komoly veszélyeket is magában rejtő munkafolyamat kockázataira történő figyelemfelhívással testközelben találkoznak.

A gazdálkodó szervezet munkabiztonsági és tűzvédelmi oktatás keretében köteles gondoskodni arról, hogy a tanulók, a gyakorlati képzés megkezdése előtt elsajátítsák a biztonságos munkavégzés alapvető ismereteit. A gazdálkodó szervezet munkabiztonsági és tűzvédelmi oktatási kötelezettsége a gyakorlati képzés teljes ideje alatt fenn áll. Ezek a helyi szokásoknak megfelelő gyakorisággal ismétlődő általános oktatások, valamint **a szakmai gyakorlati oktatásba beépített, az adott gépre, eszközre, munkaműveletre vonatkozó** munka- és tűzvédelmi szabályok megtanítása. A gyakorlati képzés során kiemelt figyelmet kell fordítani a munkavédelmi szabályok betartására. A tanulók – életkori sajátosságaikra tekintettel – bizonyos eszközöket és gépeket (pl. faipari szalagfűrész, villamos köszörűgép stb.) felügyelet nélkül egyáltalán nem használhatnak. A tanulókat a munkavállalókkal azonos módon el kell látni – a tevékenység jellegének megfelelően előírt – **egyéni védőeszközzel, és szükség szerint védőitallal** is.

Az **egészséges és biztonságos munkakörülmények** biztosításának követelményeit a munkavédelemről szóló törvény írja elő, amelyek a gyakorlati képzésben részt vevő tanulóra is érvényesek. A feltételek között olyan elemi szabályok is találhatók, mint például a megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvíz, öltöző-, tisztálkodási, étkezési, és szükség szerint pihenőhelyiség biztosítása. Ide tartozik a munkavégzés során felmerülő balesetveszély elhárítása ugyanúgy, mint a megfelelő mesterséges és természetes világítás biztosítása is.

A **változó munkahelyen folyó munkavégzés** esetében a tanuló munkavédelmi oktatását minden új helyszínen el kell elvégezni. Minden alkalommal meg kell ismételni a munkavédelmi oktatást, ha a gazdálkodó szervezet olyan új technológiát vezet be, illetőleg új gépet helyez üzembe, amellyel a tanuló a gyakorlati képzés során kapcsolatba kerül.

A képzési idő alatt a gyakorlati képzés szervezőjének gondoskodnia kell a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról.

2.4 A gyakorlati képzés ideje

Fiatalkorú tanuló esetében a gyakorlati képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg. Mindez igaz azokon a napokon is, amikor elméleti és gyakorlati órákra is sor kerül.

A napi gyakorlati képzési időt arányosan csökkenteni kell, ha a gyakorlati képzés rendszeresen olyan területen (munkahelyen) történik, ahol a gyakorlati képzést folytató szervezettel munkaviszonyban álló munkavállalókat is rövidebb munkaidőben foglalkoztatják.

Fiatalkorú tanuló napi képzését hat óra és huszonkét óra között, folyamatosan kell megszervezni. A tanuló részére a gyakorlati képzés befejezése és a következő napi gyakorlati képzés megkezdése között legalább tizenhat óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani.

A tanuló a napi képzési időt meghaladó gyakorlati képzésre nem vehető igénybe. A gyakorlati képzést folytató szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor

- az elméleti képzési napokon, ha az elméleti képzési órák száma az adott napon négy tanórát meghaladja,
- a szakképző iskola által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező,
- a tanuló tanulmányok alatti vizsgája napjain és a tanulmányokat befejező komplex szakmai vizsgája napjain, továbbá
- minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

A gyakorlati képzést folytató szervezet a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót gyakorlati képzésre csak a rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen és a szakképző iskola hozzájárulásával veheti igénybe vagy abban az esetben, ha a tanuló mulasztását pótolja. Az igénybe vett idő helyett – a mulasztás pótlásának esetét kivéve, lehetőleg a következő gyakorlati képzési napon – ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani. Ebben az esetben az iskolának kell biztosítani azt a kontrollt, amely alapján megítélhető, hogy a kivételes napon történő gyakorlati képzés inkább előnyökkel jár a tanuló felkészülése szempontjából, vagy inkább elkerülendő. Lehetővé tétele esetében pótolni szükséges a kiesett pihenőidőt, a lehető legkorábbi lehetséges alkalommal.

A tanuló éjszakai munkára, rendkívüli munkavégzésére (túlmunka), valamint készenlét ellátásra nem vehető igénybe. Ha a napi gyakorlati képzési idő a négy és fél órát meghaladja, a tanuló részére legalább harminc perc, megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a képzési időn belül.

2.5 Napi óraszám az elméleti képzési napokon

Az Szt.) 38. § (1) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy a gyakorlati képzést folytató szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor az elméleti képzési napokon, ha az elméleti képzési órák száma az adott napon a négy tanórát meghaladja. Ez a gyakorlatban azt is jelenti, hogy adott iskolai napon a legfeljebb négy tanórát követően lehetőség van a gyakorlati képzés – lehetőség szerinti egybefüggő – megszervezésére is.

A fenti szabályozási környezet keretein belül tehát a szakképző iskola határozza meg – a kiemelt jogszabályhelyek egyidejű figyelembevételével – a tanuló gyakorlati képzési óraszámát az elméleti képzési napokon is. A szakképző iskoláknak működésük során figyelemmel kell lenniük a köznevelési törvény és az Szt. által egybehangzóan

megállapított alapelvre, miszerint a tanulóval szemben az életkorának megfelelő követelmények támaszthatók. Ez az alapelv természetesen vonatkozik arra is, hogy milyen mértékben terhelhető egy tanuló az elméleti képzési napokon.

A tanuló túlzott terhelése kerülendő, ezért – érdekeiket szem előtt tartva – a jogszabályban meghatározásra került, hogy az elméleti és a gyakorlati képzési órák együttes száma kiskorú tanuló esetén a napi hét, nagykorú tanuló esetén a napi nyolc órát nem haladhatja meg. A gyakorlati képzési órákat – mint ahogy fentebb említettük – lehetőleg egymást követően kell megszervezni. A jogszabály ezen túl rögzíti, hogy az előzőekben meghatározott óraszámtól eltérően, egyes művészeti ágazatokban a párhuzamos művészeti oktatás szabályai szerint kell a képzéseket megszervezni.

2.6 Kártérítési felelősség

A kártérítési felelősség szabályai a tanuló által a kötelezettségeinek vétkes megsértésével okozott károk megtérítését, valamint a tanulónak okozott kár megtérítését határozzák meg. A tanuló által okozott kár megtérítésének vétkesség, azaz szándékosság esetén nincs korlátja, a teljes kárt köteles megtéríteni a gyakorlati képzés szervezőjének.

Ha a tanulót a gyakorlati képzésben való részvétel során kár éri, a gyakorlati képzést folytató szervezet köteles azt megtéríteni.

A tanuló a gyakorlati képzést folytató szervezetnek gondatlanságból okozott kár értékének 50%-át köteles megtéríteni azzal, hogy a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a tanuló pénzbeli juttatásának egyhavi összegét.

A károkozás csak akkor tartozik bírósági hatáskörbe – a kamara előzetes közvetítése után – és a munka törvénykönyve hatálya alá, ha a tanuló szándékosan okozta a kárt.

2.7 Felelősségbiztosítás

A szakképzésben részt vevő tanuló részére, a gyakorlati képzés szervezője köteles felelősségbiztosítást kötni. A képzés szervezőjének tanulószerződés esetében a gazdálkodó szervezet minősül, így a felelősségbiztosítás megkötésének kötelezettsége őt terheli.
A tanulói felelősségbiztosítás célja kettős. Egyrészt a tanuló által harmadik személynek okozott kár megtérítése – ez tekinthető a klasszikus értelemben vett felelősségbiztosításnak –, másrészt a tanulókat a gyakorlati képzés során ért károk (pl. személyi sérülés) fedezetének biztosítása. E kettőség feloldása akkor lehetséges, ha a gazdálkodó szervezet olyan biztosítónál köti meg a felelősségbiztosítást, amelynek ajánlata magában foglalja a tanulót ért kárt ugyanúgy, mint az általa harmadik személynek okozott kárt.

A tanuló javára megkötött felelősségbiztosítás a tanulónak okozott kár megtérülését biztosítja, míg a balesetbiztosítás a tanuló balesete esetén nyújt térítést a tanulónak.

A tanuló felelősségbiztosítása névre szóló, azt a gazdálkodó szervezet általános felelősségbiztosításával nem lehet együtt kezelni.
A tanulószerződéssel kapcsolatos jogviták elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik.

2.8 A tanulókat megillető (kötelező, egyéb) juttatások, kedvezmények

2.8.1 A tanulói pénzbeli juttatás

A gyakorlati képzést szervező szervezet pénzbeli juttatást köteles fizetni a tanuló részére:

- tanulószerződés alapján, továbbá
- együttműködési megállapodás alapján a nappali rendszerű oktatásban és nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlat idejére.

A szakgimnáziumi **ágazati** képzésben együttműködési megállapodással részt vevő tanulók részére is kell tanulói pénzbeli juttatást fizetni a nyári összefüggő szakmai gyakorlatra a nem szakképzési (kilencedik–tizenkettedik) évfolyamokon is.

A tanulószerződés alapján fizetendő tanulói pénzbeli juttatás mértéke, melyet havonta kell fizetni, a mindenkori minimálbér 15%-ának és egy meghatározott szorzószámnak a szorzata. A szorzó a szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott elméleti és gyakorlati képzési idő aránya alapján kerül megállapításra. Ez alapján összesen hét kategóriába sorolhatók a szakképesítések a 20–80%-os aránytól a 80–20%-os gyakorlat–elmélet arányáig terjedően.

Pénzbeli juttatás tanulószerződéses jogviszony esetén							
Gyakorlati képzési idő aránya	20%	30 %	40%	50%	60%	70%	80%
Pénzbeli juttatás havi mértéke a hónap első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér %-ában	10,5%	12%	13,5%	15%	16,5%	18%	19,5%

A pénzbeli juttatást félévente kell emelni az előző félévi juttatáshoz képest a tanulószerződésben meghatározott szempontok alapján, amely során a tanuló tanulmányi előmenetelét, a gyakorlati képzés során nyújtott teljesítményét és szorgalmát is figyelembe kell venni.

A törvényi szabályozás szerint, ha a tanuló elégtelen tanulmányi eredménye miatt évismétlésre köteles, pénzbeli juttatásának havi mértéke a megismételt szakképzési évfolyam első félévében az előző félévre megállapított pénzbeli juttatás fele.

A megismételt évfolyam második félévében a kötelezettségeinek eredményesen eleget tett tanuló részére fizetendő juttatást a tanulószerződésben meghatározott szempontok figyelembevételével kell megállapítani. A további félévekben – az újabb tanévismétlés esetét kivéve – a pénzbeli juttatás mértékének megállapításakor a viszonyítási alap az Szt.-ben minimálisan előírt összeg, amelyet a tanulószerződésben meghatározott szempontok alapján kell emelni, a tanuló tanulmányi előmenetelének, a gyakorlati képzés során nyújtott teljesítményének és szorgalmának figyelembevételével.

A rendelkezések arra az esetre is megoldást kínálnak, ha a tanuló a befejező szakképzési évfolyamon megbukik. Ez esetben a tanítási év utolsó tanítási napját követő naptól a tanuló juttatásra már nem jogosult. Ha a tanuló elégtelen tanulmányi eredménye miatt évismétlésre köteles, a következő tanév első tanítási napjától a pénzbeli juttatásának havi mértéke a megismételt szakképzési évfolyam első félévében az előző félévre megállapított pénzbeli juttatás fele. A tanulói juttatással kapcsolatban a jogszabályban kötelező tartalmi elemként felsoroltak mellett a tanulószerződésben a pénzbeli juttatás kifizetésével, a pénzbeli juttatásból történő terhek levonására vonatkozó tájékoztatást és a juttatással kapcsolatos valamennyi lényeges körülményt is rögzíteni kell.

A tanulószerződéses tanuló pénzbeli juttatását a tanuló részére csak banki átutalással vagy a fizetési számlára történő befizetéssel lehet teljesíteni. Ez az eljárás a felnőttoktatásban részt vevő tanulókra is vonatkozik. (Az együttműködési megállapodás esetén ez nem kötelező, de ebben az esetben is történhet a kifizetés banki átutalással vagy számlára történő befizetéssel.) Amennyiben a tanuló nem rendelkezik saját fizetési számlával, a banki átutalás, befizetés teljesíthető a tanulói pénzbeli juttatásnak a tanuló szülőjének, gyámjának a bankszámlájára történő átutalással, befizetéssel is.

A tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanulószerződés alapján a tanulószerződés hatálybalépésének napjától, teljes hónapra illeti meg. Ha a tanulószerződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, a tanulót a tanulói pénzbeli juttatás időarányos része illeti meg. A tanulói pénzbeli juttatás összegét a tanuló igazolatlan mulasztásával arányosan csökkenteni kell.

A tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanulószerződés alapján a tanév szorgalmi időszakot követő időtartamára, július és augusztus hónapra is megilleti. A befejező szakképzési évfolyamon a tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanulmányok sikeres befejezését követő első komplex szakmai vizsga utolsó napjáig illeti meg.

A tanuló részére a munka törvénykönyvéről szóló törvény alapján megillető betegszabadság időtartamára tanulói pénzbeli juttatásának 70%-a illeti meg.

A tanulói pénzbeli juttatást utólag, a tárgyhót követő hónap 10. napjáig kell kifizetni a tanuló részére.

A tanuló pénzbeli juttatását terhelő járulékok a 2019. évben:

Tanulót terhelő járulékok:	*Munkáltatót terhelő járulékok:*
Egészségbiztosítási járulék (4% + 3%)	Szociális hozzájárulási adó (17,5%)
Nyugdíjjárulék (10%)	

A járulékalapot képező jövedelem a tanulószerződés alapján ténylegesen kifizetett díj. A tanulószerződésben rögzített és kifizetett díjazás adómentes juttatásnak minősül. Ettől eltérő – magasabb összegű – kifizetés esetén a rögzített és a ténylegesen kifizetett magasabb összeg közötti különbözet már személyijövedelemadó-köteles. Az adómentességgel kapcsolatos további, részletesebb információ a 7.10.1–7.10.3 pontokban olvasható.

2.8.2 Tanuló pénzbeli juttatása a felnőttoktatásban

A felnőttoktatás keretében folyó szakképzésben valamennyi munkarendben köthető tanulószerződés, ennek értelmében tanulói pénzbeli juttatást is kell fizetni. A tanulók számára tanulószerződés alapján kifizetett pénzbeli juttatás az oktatás munkarendje szerint differenciált. Havi mértéke az ugyanazon szakképesítés megszervezésére irányuló, nappali rendszerű iskolai oktatás szerinti képzésben tanulószerződés alapján kifizetett tanulói pénzbeli juttatás havi mértékének meghatározott százaléka.

Oktatás munkarendje	*Meghatározott %*
Nappali	100%
Esti	60%
Levelező	20%

2.8.3 Tanuló pénzbeli juttatása a szakgimnáziumi képzésben

A szakgimnázium tizenegy-tizenkettedik évfolyamán – az Szt.-ben előírt feltételek teljesülése esetén – tanulószerződés köthető. Ebben az esetben a tanuló számára tanulószerződés alapján kifizetett pénzbeli juttatás havi mértéke az ugyanazon szakképesítés megszerzésére irányuló, nappali rendszerű iskolai oktatás szerinti képzésben a szakképzési évfolyamokra megkötött tanulószerződés alapján kifizetett tanulói pénzbeli juttatás havi mértékének 50%-a.

2.8.4 Az egységes szempontrendszer alkalmazása

A tanuló további eredményes és szorgalmas tanulmányi előmenetelének ösztönzése kiemelt fontosságú, amelyeket minden esetben szem előtt kell tartani.

A tanulói pénzbeli juttatás emelésének egységes feltétel- és szempontrendszere azt jelenti, hogy a tanulószerződésben egységes módon jelenjenek meg azok a szempontok, amelyek szerint a tanuló pénzbeli juttatása – a tanulmányi előmenetele, a gyakorlaton nyújtott teljesítménye és szorgalma alapján – a későbbiekben megemelésre kerül, és amelyek minden tanulóra egyformán érvényesek. Egységes szempontrendszer alapján az emelés mértéke például a tanulmányi átlageredménytől függhet (ennek meghatározása a gyakorlati képző feladata). A gyakorlati képző akkor jár el jogszerűen, ha a pénzbeli juttatás emelésének és csökkentésének a szempontrendszerét előre állapítja meg, amely alapján később a tényleges előmenetel, teljesítmény és szorgalom alapján emeli meg a tanuló juttatását.

2.8.5 A tanulókat megillető egyéb juttatások

A tanulókat megillető egyéb juttatások körében meghatározásra kerültek azok a természetbeni juttatások, amelyek munkarendtől, képzési típustól és szerződésfajtától függetlenül minden iskolarendszerű képzésben részt vevő tanulónak járnak. A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz és kötelező juttatások illetik meg.

A tanuló részére a gyakorlati képzési napokon a gyakorlati képzést szervező szervezet egyszeri kedvezményes étkezést vagy étkezési költségeihez természetbeni hozzájárulást köteles biztosítani, melynek mértéke jogszabályban nem rendezett. A természetbeni hozzájárulás történhet étkezési utalvány, jegy formájában is. A kedvezményes étkezésről meleg – kivételesen indokolt esetben hideg – élelem biztosításával a gyakorlati képzést szervező a helyileg szokásos módon köteles gondoskodni.

A tanulókat megillető egyéb juttatások részletkérdéseit illetően a gyakorlati képzők számára azonban gyakran nehézséget jelent, hogy több jogszabály rendelkezéseit együttesen kell figyelembe venni a kötelezettségeket és azok adózási vonzatait illetően.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény. (a továbbiakban Szja tv.) szerinti adómentesség feltételei fennállnak, ha

- a gyakorlati képző saját munkahelyi étkezdéjében, büféjében biztosítja a kedvezményes étkeztetést,

- a gyakorlati képzést szervező szervezet (egyértelműen beazonosítható felhasználási célú) étkezési jegy vagy étkezési utalvány juttatásával biztosítja a tanulók kedvezményes étkezését,
- a gyakorlati képzőhely területén, vagy az adott településen lévő étteremben, büfében tud a tanuló meleg ételt vagy hideg ételt vásárolni a képzőhely által kibocsátott, vagy a külső szolgáltató által kibocsátott étkezési utalvánnyal, étkezési jeggyel,
- a képzőhely ebédet rendel a tanulóknak,
- a tanulók a gyakorlati képzés szervezőjének nevére kiállított számla ellenében vásárolnak ebédet, és annak költségét utólag a kifizető megtéríti a tanulók számára.

Abban az esetben azonban, ha a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó olyan utalványt, kártyát juttat a tanulók részére, amelynél nem határozható meg egyértelműen, hogy az mely termék- vagy szolgáltatáskörben használható fel, a juttatás nem tekinthető sem adómentesnek, sem egyes meghatározott juttatásnak, vagyis az ilyen juttatásra tekintettel a tanulóknak az Szja tv. szerinti egyéb összevonás alá eső jövedelme keletkezik. A tanulók étkezési költségeihez való pénzbeli hozzájárulás sem tekinthető a tanuló adómentes díjazásának, emiatt egyéb nem önálló tevékenységből származó adó- és járulék köteles jövedelemként fizethető csak, amelyről az adóévet követően a tanulónak nem szerencsés többletkötelezettségként személyi jövedelemadó bevallás keretében számot kell adnia. Egyébként ez a forma felel meg legkevésbé annak a célnak, hogy a tanuló olyan eszközt kapjon a kezébe, amellyel a napi étkezése biztosított. A tanulót a gyakorlati képzés ideje alatt ugyanolyan tisztálkodási eszköz (szappan, kéztisztító krém), továbbá ugyanolyan munkaruha, egyéni védőeszköz, védőital illeti meg, mint a vele azonos munkahelyen, illetőleg munkafeltételek között foglalkoztatott munkavállalót. A **munkaruha** kihordási ideje két év. A gyakorlati képzést szervező azonban a gyakorlati képzésben eltöltött napok arányát, a tanuló életkori sajátosságait, továbbá a munkával járó szennyeződés mértékét figyelembe véve a tanulószerződésben, ennél rövidebb kihordási időt is meghatározhat. A kihordási idő letelte után a munkaruha a tanuló tulajdonába kerül. Ha a tanulói jogviszony a kihordási idő letelte előtt szűnik meg, a tanuló a jó állapotban lévő munkaruhát visszaadhatja, vagy ha megtartja, köteles a munkaruha értékének arányos részét megtéríteni. A gyakorlati képzést szervező ettől eltekinthet, ha a tanulói jogviszony a szakmai tanulmányok befejezése miatt szűnik meg, és a tanuló a munkaruhát legalább egy évig használta.

Azon tanulók esetében, akiknek a gyakorlati képzése kórházban, egészségügyi intézmény keretében zajlik, és a tanulók biológiai veszélynek vannak kitéve, a gyakorlati oktatást szervező intézménynek egyéni védőfelszerelést (védőruhát) kell biztosítania a tanulók számára. Az egyéni védőfelszerelésre nem vonatkoznak a munkaruhára meghatározott szabályok. Az egészségügyi, munkavédelemi rendelkezések alapján az egyéni védőfelszerelést a tanuló még tisztítás céljából sem viheti haza és a kihordási idő leteltével sem kerülhet a tulajdonába.

Útiköltség-térítés jár a tanulónak a lakóhelyéről a tanulmányok alatti vizsgára, a szakmai vizsgára, illetőleg a beszámolóra és vissza történő utazásához, ha azok megszervezésére nem a szakképző iskola székhelyén, vagy nem a tanuló állandó gyakorlati képzési helyén kerül sor. Az útiköltség-térítést – eltérő megállapodás hiányában – a gyakorlati képzést szervező fizeti. A gazdálkodó szervezet megtérítheti a tanulónak a lakóhelyéről a gazdálkodó szervezet gyakorlati képzési helyére és onnan vissza történő utazás költségeit is, ha az a helyi tömegközlekedési eszközökkel nem érhető el. Amennyiben a gyakorlati képzése nem az állandó gyakorlati képzési helyen, hanem azon kívül valósul meg, a tanulót utazási költségtérítés vagy a gyakorlati képzést szervező által használatos eszközökön történő térítésmentes utaztatás illeti meg.

2.9 A tanulóra vonatkozó munkajogi szabályok

A tanulót a tanulószerződés alapján a betegsége idejére a munka törvénykönyvéről szóló törvény alapján **tíz nap betegszabadság** illeti meg. A tanuló a betegszabadságot meghaladó betegsége idejére a társadalombiztosítási jogszabályok szerint táppénzre jogosult.
A témáról további, részletesebb információ a 7.10.2 pontban olvasható.

2.10 Kamarai garanciavállalás

A kamarai garanciavállalás rendszerének célja a gazdálkodó szervezeteknél folyó gyakorlati képzés elsődlegességének megerősítése, a duális képzés kiszélesítése.

Az Szt. előírása szerint, amennyiben a területileg illetékes gazdasági kamara ellenőrzési és minősítési folyamata által megfelelőnek nyilvánított képzőhely biztosított és ezáltal a tanulószerződés megkötheti, a tanuló gyakorlati képzése a szakközépiskola vagy szakiskola kilencedik évfolyamának összefüggő gyakorlatától kezdődően, kizárólag ennek keretében szervezhető meg.

A kamarai garanciavállalás rendszere jelentős mértékben elősegíti, hogy a tanulók minél hamarabb vállalati környezetben, munkafolyamatba ágyazott tanulással sajátítsák el a választott szakképesítést.

A tanuló csak akkor vehet részt iskolai tanműhelyben a gyakorlati képzésen, ha a gazdasági kamara nem tudja külső gyakorlati képzőhelyen, szervezeteknél tanulószerződéses jogviszony keretében elhelyezni. A kamarai garanciavállalás legfontosabb dokumentuma az igazolás, amelyet a területi kamara akkor állít ki, ha részéről nem biztosított a megfelelő képzőhely egy adott tanuló számára. Ez teszi lehetővé a szakközépiskola vagy szakiskola számára, hogy iskolai tanműhelyben vagy együttműködési megállapodás keretében gondoskodjon a tanuló gyakorlati képzéséről.

A kamarai garanciavállalás a jogszabály értelmezése alapján csak a szakközépiskola vagy szakiskola kilencedik évfolyamának összefüggő gyakorlatának kezdetétől folyó gyakorlati képzésre vonatkozik. A kamarai garanciavállalás szabályait a szakközépiskolában felnőttoktatás keretében tanulókra is alkalmazni kell, a szakgimnázium szakképzési évfolyamán folyó gyakorlati képzésére azonban nem. A kamarai garanciavállalás és az igazolás kiadása kiterjed az együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzésre is, azaz az Szt. 56. § (1) bekezdésének a)–d) pontjában megadott összes esetre. Ennek megfelelően együttműködési megállapodás kötése is csak akkor lehetséges, ha a területi kamara kiadta az igazolást arról, hogy részéről nem biztosított a tanulószerződés-kötéséhez megfelelő képzőhely az adott tanuló számára.

Megjegyzés: Az Szt. előírása alapján együttműködési megállapodás többek között köthető akkor is, amikor a tanulószerződés megkötésére jogszabály alapján nincs lehetőség. Ilyen lehet a nappali rendszerű, de költségvetési támogatásban nem részesített iskolai oktatás vagy például a Szakképzési Hídprogram keretében, továbbá a szakgimnázium első kettő (kilencedik és tizedik) évfolyamán az érettségire épülő szakképesítés, valamint a szakgimnázium kilencedik-tizenkettedik évfolyamán mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló gyakorlati képzés. Ezekben az esetekben nem kell kamarai igazolást kiállítani.

Ha nem biztosított a megfelelő képzőhely, akkor a szakképző iskola gondoskodik a tanuló gyakorlati képzéséről. Ebben az esetben a tanulók gyakorlati képzése

- iskolai tanműhelyben vagy
- külső gyakorlati képzőhelyen együttműködési megállapodás keretében

valósulhat meg.

2.10.1 A kilencedik évfolyamon szervezett szintvizsgák eredményei hogyan hatnak ki a kamarai garanciavállalás rendszerére?

Eredményes szintvizsga nélkül a tanulók gyakorlati képzése tanulószerződés keretében csak KTM-ben valósítható meg. KTM hiányában ez a szigorítás azt eredményezi, hogy később lehet csak tanulószerződést kötni, s addig – a szakközépiskola vagy szakiskola kilencedik évfolyamán megszervezett összefüggő szakmai gyakorlatot kivéve – iskolai tanműhelyben kell lenniük a tanulóknak. A szakközépiskola kilencedik évfolyamának szorgalmi időszakában tanulószerződés keretében azonban csak KTM-ben folyhat a gyakorlati képzés, ezt a megkötést az eredményes szintvizsga nem írja felül.

Ha sikertelen szintvizsga esetén a tanuló gyakorlati képzése nem valósítható meg KTM-ben, akkor igazolás kiállítására kerül sor, mely az abban meghatározott tanév végéig vagy visszavonásig érvényes.

3 GYAKORLATI KÉPZÉS TANULÓSZERZŐDÉSSEL

3.1 Tanulószerződés

Szakképzési évfolyamon a tanuló gyakorlati képzése szervezetnél a tanuló és a szervezet között gyakorlati képzés céljából megkötött írásbeli tanulószerződés alapján folyik. A tanulószerződést a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő, illetőleg a gyám és a tanuló gyakorlati képzését vállaló szervezet köti egymással, amelyet a területi kamara tart nyilván.

Tanulószerződés csak a képzés szakmai vizsgáig tartó, hátralévő teljes időtartamára köthető, a nappali rendszerű oktatásban és valamennyi munkarendben megszervezett felnőttoktatásban is.

3.2 A tanulószerződés kötésére jogosultak köre és a megkötésére vonatkozó rendelkezések

3.2.1 A tanulószerződés kötésére jogosult tanuló

Tanulószerződés a tanulóval

- az Szt.-ben foglalt kivétellel – az adott képzés első szakképzési évfolyamának kezdetétől kezdődő hatállyal, a harmadik és további szakképesítésnek nem minősülő szakképesítésre történő felkészítés céljából

vagy

- a szakgimnázium tizenegyedik vagy tizenkettedik évfolyamának kezdetétől kezdődő hatállyal a szakgimnázium szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképesítésre irányuló, a szakképzési kerettantervben meghatározott – tanévenként átlagosan legalább kétszázötven órát meghaladó idejű – gyakorlat teljesítése céljából folyó,

költségvetési támogatásban részesíthető képzésre köthető.

A szakképzési évfolyam vagy a szakgimnázium tizenegyedik vagy tizenkettedik évfolyamának kezdetén a keresztfélévben induló évfolyam kezdő időpontját is érteni kell. Kivételt képeznek:

- a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók és
- a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók,

akik számára az iskolai rendszerű szakképzésben a képzés **minden esetben** ingyenes, és tanulószerződés is köthető. Korlátozás csak az életkorral kapcsolatban

érvényesül: 25 éves kor felett ezek, az egyébként ingyenes képzésre jogosult tanulók is csak felnőttoktatásban kezdhetnek új tanévet, esti vagy levelező munkarendben. SNI tanuló, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, a fent meghatározott életkorhoz kettő évet hozzá kell számítani; tehát 27 éves korukig tanulhatnak nappali rendszerű iskolai oktatásban.

A törvény rendelkezései szerint csak az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulóval köthető tanulószerződés, aki olyan köznevelési intézményben tanul, amelynek székhelye Magyarországon található. Más országok intézményeiben tanuló, de Magyarországon gyakorlati képzésen részt vevők a magyar jogszabályok szerinti tanulószerződést nem köthetnek.

Csak tanulói jogviszonyban álló tanuló köthet tanulószerződést, ezért egyértelmű, hogy az iskolarendszeren kívüli szakképzésben, pl. felnőttképzésben részt vevő felnőttel tanulószerződés nem köthető.

Feltétel a szakközépiskolások vagy szakiskolások esetében, hogy a tanuló sikeres szintvizsgát tegyen, e nélkül csak KTM-ben köthető tanulószerződés (figyelembe véve a fentebb említett, kilencedik évfolyamra vonatkozó korlátozásokat is).

Szintén feltétele a tanulószerződés megkötésének a szakképesítésre előírt egészségügyi feltételeknek, pályaalkalmassági követelményeknek való megfelelés, amelyet a szakképesítésre kiadott szakmai és vizsgakövetelmény ír(hat) elő.

A tanulószerződés megkötése, az ezzel kapcsolatos mindennemű megállapodás, annak módosítása vagy felbontása írásban történik. A tanulói juttatás vagy bármilyen, a tanulószerződésben egyébként rögzítendő vagy rögzített feltétel megváltoztatása csak írásban érvényes.

A tanuló egyszerre csak egy tanulószerződést köthet és csak egy hatályos tanulószerződéssel rendelkezhet. Abban az esetben, ha egy tanuló korábban tanulószerződést kötött, de az felmondásra került, új tanulószerződést csak úgy köthet, hogy ha az új tanulószerződés hatályba lépésének dátuma későbbi, mint a korábbi tanulószerződés megszűnésének dátuma.

3.2.2 Tanuló-előszerződés

A tanuló-előszerződés rendszere elősegíti a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezet és a tanuló gyakorlati képzés megkezdését megelőző összekapcsolását, illetve a gazdálkodó szervezetek gyakorlati képzőhelyeinek feltöltését. A tanuló-előszerződés megkötésével a felek – az Szt.-ben foglaltak figyelembevételével – a

későbbi, gyakorlati képzési tevékenységre irányuló tanulószerződés megkötésére vállalnak kötelezettséget.

A nyilvántartásban szereplő gazdálkodó szervezetnek a tanuló-előszerződés megkötésére irányuló szándékát be kell jelenteni az érintett szakképző iskola igazgatójának és a területi kamarának, legkésőbb a megelőző tanév első félévének végéig. A tanuló-előszerződés az első szakképzési évfolyamot megelőző évfolyam október és április közötti időszakában köthető. Az első szakképzési évfolyam alatt nemcsak a szakközépiskola kilencedik évfolyama, hanem a szakgimnázium első szakképzési, azaz 13. évfolyama is értendő.

A tanuló-előszerződést a tizennégy év alatti tanuló esetében a szülő (törvényes képviselő) köti, kiskorú tanuló esetén pedig be kell szerezni a szülő (törvényes képviselő) írásbeli hozzájárulását. Az írásbeli hozzájárulás a tanuló-előszerződés tanuló részéről történő felmondásához is szükséges.

A területi kamara, mint nyilvántartást vezető szerv a tanuló-előszerződést ellenjegyzi és nyilvántartásba veszi

A tanuló-előszerződés a törvény erejénél fogva szűnik meg:

- a tanulószerződés megkötésekor, valamint
- amennyiben a tanulószerződés megkötésére – az Szt.-ben foglaltak figyelembevételével – nem került sor.

Minden egyéb esetben a tanuló-előszerződés csak úgy szűnik meg, ha azt a felek (közül valamelyik vagy mindkettő) kifejezetten megszüntetik (pl. közös megegyezéssel vagy felmondással).

3.2.3 A tanulószerződés kötésére jogosult szervezet

A tanulószerződés a tanuló és a tanulószerződés kötésére jogosult szervezet között jön létre. Tanulószerződést gazdálkodó szervezet, cég, vállalkozás, üzem stb. köthet, továbbá egyéb olyan szerv, szervezet, amely a köznevelési intézmények kivételével az Egészségügyi, az Egészségügyi technika, a Képző- és iparművészet és a Hang-, film- és színháztechnika ágazatokban képez tanulókat, illetve a Szociális és a Pedagógia ágazatba, valamint a honvédelemért felelős miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések megszerzésére irányuló gyakorlati képzést szervezők. Az egyéb szerv, szervezetek részére további feltételként került meghatározásra, hogy ezen belül a jogszabály által meghatározott szervezeti formában működik (költségvetési szerv, alapítvány, egyesület, egyházi jogi személy).

Azáltal, hogy a Szociális és a Pedagógiai ágazatba tartozó szakképesítések megszerzésére irányuló gyakorlati képzést szervező köznevelési intézmények is bekapcsolódhatnak a duális képzésbe, a gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a szociális és pedagógiai szakképesítésekben lehet tanulószerződést kötni pl. óvodákkal és iskolákkal is. Megjegyzendő, hogy a tanuló a tanulói jogviszonya szerinti, elméleti képzést biztosító szakképző iskolájával nem köthet tanulószerződést.

Az Szht. értelmében az egyéb szervezeteknek lehetőségük nyílik arra, hogy bekerüljenek a szakképzési hozzájárulásra kötelezettek körébe és így a gyakorlati képzési normatíva összegét közvetlenül, bevallás kertében igényelhessék vissza a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól.

További feltétele a tanulószerződés megkötésének, hogy az említett szervezetek mindegyike szerepeljen a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek nyilvántartásában, amelyet a gazdasági kamara vezet. A nyilvántartásba való felvételnek meg kell előznie a tanulószerződés megkötését, leghamarabb egy időben kerülhet sor a határozat kiadására és a tanulószerződés megkötésére.

A tanulószerződés kötését tervező szervezet az Szt. valamennyi vonatkozó előírásának, ezen kívül a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről szóló jogszabályban előírtaknak meg kell hogy feleljen. A nyilvántartásba vételre csak akkor kerülhet sor, ha a szervezet vállalja, hogy alkalmazza az adott szakképesítésre kiadott szakmai és vizsgakövetelményt, valamint a szakképzési kerettantervet a gyakorlati képzés megvalósítása során.

3.2.4 Egyéni, mikro- és kisvállalkozások képzési tevékenységének szabályozása

Az egyéni vállalkozásról és az egyéni cégről szóló törvény szerinti **egyéni vállalkozó**, valamint a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásokról szóló törvény szerinti **mikro- vagy kisvállalkozás** – az ágazati képző központ kivételével – egyidejűleg ***legfeljebb 12 fő tanulószerződéses tanulót*** fogadhat gyakorlati képzésre, kivéve, ha a területi kamara (mint nyilvántartást vezető szerv) igazolja, hogy más gyakorlati képzőnél nem tudja elhelyezni a tanulót. Az igazolás a gyakorlati képző számára kerül kiadásra, amelynek birtokában 12-nél több hatályos tanulószerződése is lehet egyszerre.

A 12 fős szabály nem tanműhelyenként/képzőhelyenként és nem szakmánként, hanem összesen értendő. Ha a gazdálkodó szervezetnek több tanműhelye vagy képzőhelye is van, akkor is 12 fő tanuló lehet nála egyidejűleg.

A hatályos tanulószerződések számába azonban nem kell beleszámítani

- a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH),
- a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal, illetve
- a 2018. január 1-je előtt kötött tanulószerződéseket.

Abban az esetben, ha az egyidejűleg hatályos tanulószerződések száma egy gazdálkodó szervezet esetében eléri a jogszabályban előírt mértéket (12 fő), akkor vizsgálatra kerül, hogy a korlátozás vonatkozik-e az érintett vállalkozásra. Amennyiben a vállalkozás egyéni, mikro- vagy kisvállalkozásnak minősül, a kamara által biztosított nyomtatványon az érintett szervezetnek erről a tényről nyilatkozatot kell kitöltenie.

3.2.5 A tanulószerződés megkötésének folyamata

A szabályozás fő elve, hogy elsősorban a gazdasági kamara gondoskodjon a tanulószerződés létrehozásáról, mindenképpen ő adjon segítséget ahhoz, hogy a tanuló találjon megfelelő gyakorlati képzőhelyet magának. A kamarai garanciavállalás szabálya alapján csak akkor kerülhet sor arra, hogy a tanuló iskolai tanműhelyben legyen gyakorlaton, ha egyáltalán nincs tanulószerződés kötésére alkalmas szervezet. Kamarai garanciavállalás és a tanulószerződések megkötésének elősegítése érdekében az iskolai adatszolgáltatást követően a kamara személyes ügyfélkezelés keretében valamennyi potenciális tanulószerződés-kötőt felkeres, hogy összekapcsolja a gyakorlati képzésben részt venni kívánó tanulókat a gyakorlati képzőhelyekkel. A megfelelő gyakorlati képzőhelyi kapacitás biztosítása érdekében lépéseket tesz a képzőhelyek számának, kapacitásának növelése érdekében.

Amennyiben a tanulószerződés megkötésére nem kerül sor, mert a kamara nem talál megfelelő gyakorlati képzőhelyet a tanuló számára, elkészíti az országos sablon alapján a megfelelő időszakra vonatkozó igazolást. Ezt a központi online nyilvántartási rendszerből nyomtatja, és 1-1 példányban kiküldi az elméleti képzést végző iskola, annak fenntartója, valamint a tanuló vagy – kiskorú tanuló esetén – a tanuló törvényes képviselője számára.

A tanulószerződés-kötési igény ezen túlmenően megjelenhet a szülő, a tanuló, a képzést végezni kívánó szervezet és az iskola megkeresése alapján is. A tanuló gyakorlati képzését vállaló szervezet részéről az igénynek írásbeli formában kell a területi kamarához beérkeznie, levélben vagy nyomtatványon. A benyújtott dokumentumok vizsgálata után, amennyiben az adott szervezet nem szerepel a kamara nyilvántartásban, életbe lépnek a bevezető ellenőrzésre vonatkozó eljárásrend szabályai. Amennyiben a szervezet szerepel a területi kamara nyilvántartásában, abban az esetben a területi kamara illetékes munkatársa (tanulószerződéses tanácsadó) tájékoztatja a gazdálkodót, illetve egyéb szervezetet a tanulószerződés-kötés feltételeiről, illetve a szükséges nyomtatványokról.

A tanulószerződéses nyomtatvány beérkezését és érkeztetését követően a területi kamara illetékes munkatársa tartalmi és formai szempontok alapján ellenőrzi a kitöltött dokumentumot. Az ellenőrzési folyamatot támogatja az ISZIIR.

Amennyiben hiányosak az adatok, abban az esetben a területi kamara hiánypótlásra szólítja fel az érintett feleket (szervezet, tanuló, törvényes képviselő).

Tartalmilag és formailag megfelelő tanulószerződés iktatásra kerül a területi kamara iktatórendszerében.

A jogszabályi feltételeknek megfelelő és az érintettek által (szervezet, tanuló, törvényes képviselő) eredeti aláírással ellátott dokumentumra rákerül a kamarai ellenjegyzés, melynek során a területi kamara erre feljogosított munkatársa aláírással és bélyegzővel látja el a szerződést. Az ellenjegyzés dátuma ezután kerül rögzítésre a központi online nyilvántartási rendszerbe.

Az ügyfél személyes jelenléte esetén átadásra kerülnek a dokumentumok. Amennyiben nincs jelen az ügyfél, abban az esetben a dokumentum 1-1 példánya postázásra kerül a szervezetnek, a tanulónak és az iskolának.

A gyakorlati képzést végző szervezet a tanulószerződést, a módosított tanulószerződés valamennyi példányát a tanulószerződés megkötését, módosítását követő öt munkanapon belül ellenjegyzés céljából megküldi a nyilvántartást vezető szervnek, A nyilvántartást vezető szerv a tanulószerződést a megküldéstől számított tíz napon belül ellenjegyzi, ha a tanulószerződés megfelel az Szt. előírásainak. Az aláírt és ellenjegyzett tanulószerződés egy példányát a nyilvántartást vezető szerv az ellenjegyzéstől számított öt napon belül megküldi a szakképző iskolának.

A tanulószerződés, a tanulószerződés módosítása az ellenjegyzéssel válik érvényessé, és a tanulószerződésben, a tanulószerződés módosításában megjelölt naptól hatályos.

3.2.6 Tanulószerződés kötés lehetősége a szakgimnáziumi képzésben

A duális rendszerű szakképzés szélesítése érdekében kiterjesztésre került a tanulószerződéses jogviszony alapján megvalósuló gyakorlati képzés lehetősége. A jogszabály – az előírt feltételek megléte esetén – lehetővé teszi a tanulószerződés megkötését a szakgimnázium tizenegyedik és tizenkettedik évfolyamain is.
Erre akkor kerülhet sor, ha a gyakorlat

- a szakgimnázium szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképesítésre (főszakképesítésre) irányul, valamint
- tanévenként átlagosan legalább a kétszázötven órát meghaladja.

A jelenlegi rendszerben az érintett két évfolyamon eltérő típusú gyakorlati képzésre is sor kerülhet, ezért fontos kiemelni, hogy tanulószerződés csak a fentebb említett gyakorlaton való részvétel esetén köthető. Az ágazati tartalom melletti mellék-szakképesítés választása esetén viszont a tanulószerződés kötésére nincs lehetőség.

Megjegyzendő, hogy a szakgimnázium tizenkettedik – szakképzési évfolyamot megelőző – évfolyamán tanuló-előszerződés is köthető.

3.2.7 Online tanulószerződés-kötés lehetősége

A gazdálkodó szervezet számára lehetőség nyílik tanulószerződés-tervezet online rögzítésére a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által működtetett ISZIIR-ben. A gazdálkodó szervezetek felhasználói jogosultságot kapnak a területileg illetékes kamarától, mely lehetőséget biztosít részükre az ISZIIR felületre történő belépésre, saját tanulószerződéseik rögzítésére.

A berögzített tanulószerződés nyomtatására, aláírására, majd ellenjegyzés céljából a kamarához történő beküldésére a területi kamarának az online rendszerben történő jóváhagyása után kerülhet sor.

Az online rendszer használatával a tanulószerződés-kötéssel kapcsolatos ügyintézés lényegesen egyszerűbbé és gyorsabbá válik.

Ennek a lehetőségnek a kihasználása mindenképpen ajánlott azoknak a képzőknek, akik több tanuló gyakorlati képzését vállalják fel, illetve megfelelő humánerőforrással rendelkeznek.

3.3 Tanulói mulasztások szabályozása

A gyakorlatorientált szakképzés alapelve, hogy a szakmai gyakorlati képzés a teljes képzés hangsúlyos részét képezi, amelynek teljesítése a tanuló számára kötelező. A szabályozás meghatározza azt az óraszámot – igazolt és igazolatlan hiányzás mértékét együtt és külön-külön –, amelynél a képzés nem minősül teljesítettnek. A hiányzás megengedett mértékének túllépése a tanulóra nézve következménnyel jár, ezért pontos, egységes rögzítése elengedhetetlen.

A tanuló részvételét és mulasztását a gyakorlati képzést folytató szervezet nyilvántartja, és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi. A mulasztást igazolni kell a tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola házirendjében meghatározottak szerint. A mulasztás nyilvántartására és a mulasztás igazolására vonatkozó szabályokat a gyakorlati képzést folytató szervezet is alkalmazza.

A törvény rendelkezései szerint különválik

- a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről, illetve
- a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő gyakorlati képzésről való

mulasztások szabályozása.

Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) 20%-át, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzés tanulószerződéses jogviszony keretében valósul meg, az évfolyam megismétléséhez a gyakorlati képzést folytató szervezet hozzájárulása is szükséges.

Abban az esetben, ha mulasztás a szorgalmi időszakban meghatározott mértéket eléri, de a tanulónak igazolatlan mulasztása nincs, emellett szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól.

Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) 20%-át, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette (magasabb évfolyamra nem léphet). Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) 5%-át. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) 20%-át, de

- igazolatlan mulasztása nincs, vagy
- az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) 5%-át és az igazolatlan mulasztását pótolta, és
- a következő tanév megkezdéséig pótolja az előírt gyakorlati követelményeket (erre időt kell hagyni az összefüggő szakmai gyakorlat megszervezésénél),

a tanuló magasabb évfolyamra léphet, amennyiben a gyakorlati képzés szervezője ezt igazolja.

A gyakorlati képzést folytató szervezet köteles értesíteni a tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskolát a tanuló gyakorlati képzésről való első alkalommal történt igazolatlan mulasztásakor. Ha a tanuló gyakorlati képzésen való igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, a harminc órát, az ötven órát, a gyakorlati képzést folytató szervezet a mulasztásról minden esetben újabb értesítést küld a szakképző iskolának.

3.4 Harmadik és további szakképesítést tanulók gyakorlati képzése

Mint ahogy a 3.2.1 pontban említettük, tanulószerződés a tanulóval az adott képzés első szakképzési évfolyamának kezdetétől kezdődő hatállyal, a ***harmadik és további szakképesítésnek nem minősülő szakképesítésre*** történő felkészítés céljából vagy – a megfelelő számú gyakorlati óraszám elérése esetén – a szakgimnázium tizenegyedik vagy tizenkettedik évfolyamának kezdetétől kezdődő hatállyal a szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképesítésre irányuló, a szakképzési kerettantervben meghatározott gyakorlat teljesítése céljából folyó, költségvetési támogatásban részesíthető képzésre köthető.

A tanulószerződés megkötése nem lehetséges azon tanulók esetében, akik már szereztek az OKJ-ban szereplő, az iskolai rendszerű szakképzésben megszervezett állam által támogatott képzésben első és második államilag elismert olyan szakképesítést, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesít;

A törvényi szabályozás azonban az alábbi kedvezményeket biztosítja a szakmai képzés ingyenességét érintően:

- Harmadik és a további szakképesítések szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azokat az OKJ-ban szereplő, államilag elismert szakképesítéseket, amelyet iskolarendszeren kívüli szakképzésben (felnőttképzés) szereztek.
- Nem számít második vagy harmadik szakképesítésnek a meglévő szakképesítéssel betölthető munkakör magasabb színvonalon való ellátását biztosító képzésben szerezhető – a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott körbe tartozó, kapcsolódó – szakképesítés (ráépülés), valamint a mellék-szakképesítés birtokában, iskolai rendszerű szakképzésben szerzett érettségi végzettséghez kötött szakképesítés.
- Minden esetben ingyenes az iskolai rendszerű szakképzésben való részvétel a HHH és SNI tanuló részére.

A kivételektől eltekintve a harmadik szakképesítés esetében az elméleti képzés nem ingyenes, és a képzés keretében biztosított gyakorlati képzés sem az. Ez azt jelenti, hogy

- a tanulónak azért fizetnie kell (ha az iskolában folyik a képzés, akkor az iskolának, ha gazdálkodó szervezetnél, akkor a gazdálkodó szervezetnek),
- mivel nincs a tanuló részére tanulószerződés alapján fizetett pénzbeli juttatás, nincsenek járulékok, így nincs TB-jogviszony és szolgálati időbe történő beszámítás sem.

A tanuló térítés ellenében iskolai tanműhelyben vagy gazdálkodó szervezetnél is letöltheti a szakmai gyakorlatot. Gazdálkodó szervezetnél egy tanulószerződésszerű polgári jogi szerződés keretében, melynek lényege és tartalma hasonló a tanulószerződéshez azzal az eltéréssel, hogy rendelkezik az erre a jogviszonyra vonatkozó

egyedi feltételekről is, pl. hogy a tanuló a képzésért mennyit és milyen ütemben fizet. Az ilyen típusú szerződéseket a kamarának ellenjegyzésre és nyilvántartásba vétel céljából benyújtani nem kell.

3.5 A tanulószerződés megszűnésének esetei

3.5.1 A tanulószerződés megszűnésének objektív esetei

A tanulószerződés megszűnik

- ha a tanuló a befejező szakképző évfolyamot sikeresen teljesíti, az első, második szakképesítés esetén a második komplex szakmai vizsga utolsó napján,
- a szakképző iskolából való kizárással, vagy a tanulói jogviszonynak a nemzeti köznevelésről szóló törvényben szabályozott esetekben történő megszűnésének napján, amennyiben a tanuló az iskolai tanulmányait harminc napon belül más szakképző iskolában nem folytatja,
- a gyakorlati képzést szervező szervezet jogutód nélküli megszűnésének napján,
- a gyakorlati képzést szervező szervezetnek a gyakorlati képzésben való részvételtől eltiltó határozata jogerőre emelkedésének napján, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat közlésének a napján,
- a tanuló halála napján.

3.5.2 A tanulószerződés megszűnésének a szerződő felek szándékától függő esetei

- közös megegyezéssel történő megszüntetés esetén a közös megegyezésben megjelölt napon,
- felmondás esetén a felmondás közlésétől számított tizenötödik napon,
- azonnali hatályú felmondás esetén a felmondás közlésének napján.

Ha a gazdálkodó szervezet jogutód nélkül megszűnik vagy a gyakorlati képzésben való részvételtől eltiltották, a nyilvántartást vezető szerv a szakképző iskolával együttműködve köteles elősegíteni a tanuló további gyakorlati képzését és a tanulószerződés megkötését.

Ha a tanuló **sikeres komplex szakmai vizsgát** tett vagy a tanulói jogviszony az Szt.-ben, illetve a köznevelési törvényben szabályozott eseteiben szűnik meg, **a szakképző iskola haladéktalanul értesíti** a tanulói jogviszony megszűnésének napjáról a tanuló gyakorlati képzését szervező szervezetet és a nyilvántartást vezető szervet.

3.5.3 A tanulószerződés felmondással való megszüntetése

- Felmondással
  – Bármelyik fél felmondással akkor mondhatja fel a tanulószerződést, ha más

gyakorlati képzést szervezőnél a tanuló tanulószerződéssel történő foglalkoztatása biztosított.

- Azonnali hatályú felmondással
  – A tanuló a tanulószerződést a nyilvántartást vezető szervvel történt egyeztetést követően, jogszabálysértésre hivatkozva a jogszabálysértés pontos megjelölésével azonnali hatályú felmondással felmondhatja. Az egyeztetésnek ki kell terjednie a gyakorlati képzést szervező szervezettel kapcsolatban a tanuló által megjelölt jogszabálysértés körülményeinek tisztázására.

A felmondást **írásban kell közölni**. A tanulószerződés felmondását közölni kell a szakképző iskolával és a nyilvántartást vezető szervvel.
A tanulószerződést azonnali hatályú felmondással bármelyik fél megszüntetheti, ha a másik fél

- a tanulószerződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy
- egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a tanulószerződés fenntartását lehetetlenné teszi,

és emiatt lehetetlenné válik vagy jelentős akadályba ütközik a tanuló komplex szakmai vizsgára történő felkészülése, vagy a gyakorlati képzés további biztosítása a tanuló részére.

- A gyakorlati képzést szervező szervezet azonnali hatályú felmondással abban az esetben is megszüntetheti a tanulószerződést, ha a szakképző iskola a tanulót elégtelen tanulmányi eredmény miatt a képzési idő alatt másodszor utasította a szakképzési évfolyam megismétlésére.

A gyakorlati képzést szervező szervezet a **tanulószerződést nem mondhatja fel**

- a tanuló betegségének időtartama alatt, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy évig,
- üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés esetén a táppénzre való jogosultság teljes ideje alatt,
- a terhesség ideje alatt, továbbá a szülést követő hatodik hónap végéig.

A gyakorlati képzést szervező szervezet az azonnali hatályú felmondást **indokolni köteles**. Az indokolásból a **felmondás okának világosan** ki kell tűnnie. Vita esetén az azonnali hatályú felmondás indokának valódiságát és okszerűségét a gyakorlati képzést szervező szervezetnek kell bizonyítania.

A felek az azonnali hatályú felmondással szemben a felmondás közlésétől számított tizenöt napon belül bírósághoz fordulhatnak.

A gyakorlati képzést szervező szervezetnek a tanulószerződés megszűnéséről értesíteni kell a nyilvántartást vezető szervet és a szakképző iskolát a tanulószerződés megszűnéséről.

A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerződés megszűnésekor a tanuló részére **igazolást köteles kiállítani** a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati ismeretekről.

Kiskorú tanuló esetén a tanulószerződés megkötéséhez, a tanuló részéről történő felmondásához és módosításához a szülő (gyám) írásbeli hozzájárulását is szükséges. Amennyiben a tanulószerződés a gazdálkodó szervezet jogutód nélküli megszűnése vagy a gazdálkodó szervezet gyakorlati képzéstől való eltiltása miatt szűnik meg, a tanuló további gyakorlati képzését és a tanulószerződés megkötését a gazdasági kamara a szakképző iskolával együttesen köteles elősegíteni.

3.6 Tanulószerződés szüneteltetése

Előfordulhatnak olyan esetek, amikor a **tanulói jogviszony szüneteltetését** kérheti a tanuló (pl. külföldi tanulmányok, családi okok). Ebben az esetben a **tanulószerződés is szünetel**, hiszen passzív módon él a tanulószerződéses jogviszony alapjául szolgáló tanulói jogviszony is. Ezen időszak alatt a tanulószerződés alapján gyakorlati képzés nem folytatható, a tanulószerződésből eredő jogok és kötelezettségek nem illetik meg, és nem terhelik a feleket.

A tanuló a gyakorlati képzőhelyen történő megjelenésre nem kötelezhető, de a tanulót sem illetik meg a tanulószerződésből eredő jogosultságok. A szünetelés ideje **a tanuló szolgálati idejébe sem számít bele, nem történik részére kifizetés, járuléklevonásra sem kerül sor**.

Azon tanulók esetében, akiknek a fent említettek szerint szünetel a tanulószerződése, nem teljesíthető a hozzájárulásra kötelezett szakképzési hozzájárulás kötelezettsége gyakorlati képzéssel, ezért ezen tanulók tekintetében a tanulószerződés szüneteltetésének időtartama alatt **nem tarthat igényt a szakképzési hozzájárulási kötelezettség teljesítésével összefüggő normatív csökkentő tételre**, illetve a csökkentő tétel, vagy annak egy részének visszaigénylésére.

A tanuló tanulói jogviszonya szüneteltetésének kezdetéről és végéről a szakképző iskola értesíti mind a gyakorlati képzést folytatót, mind a nyilvántartást vezető szervet, azaz a területi kamarát.
A szüneteltetés ideje alatt a szakképző iskola tanulója tanulmányait ténylegesen nem folytatja, a biztosítási viszony sem áll fenn.

4 GYAKORLATI KÉPZÉS „EGYÉB SZERVEZETEK" KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

4.1 A gyakorlati képzésben történő közreműködés lehetőségei

Az Szt. lehetőséget biztosít arra, hogy az egyéb szervezetek is köthessenek tanulószerződést. A jogszabály meghatározza, mely ágazatokban lehetséges ez:

A tanulószerződés-kötésre jogosult *egyéb szerv, szervezet*: a Szociális és a Pedagógia ágazatba, valamint a honvédelemért felelős miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések megszerzésére irányuló gyakorlati képzést szervező, továbbá a köznevelési intézmények kivételével az Egészségügy, az Egészségügyi technika, a Képző- és iparművészet, és a Hang-, film és színháztechnika ágazatba tartozó szakképesítések megszerzésére irányuló gyakorlati képzést szervező költségvetési szervként működő intézmény, illetve alapítvány, egyesület, egyházi jogi személy, valamint ez utóbbiak fenntartásában működő intézmény.

A törvény az együttműködési megállapodás megkötésének a feltételeit is szabályozza, mely szerint a tanuló gyakorlati képzése költségvetési szervnél is megvalósulhat.

Vannak olyan szakképesítések, amelyekben a gyakorlati képzést jellemzően önkormányzati hivatalokban, polgármesteri hivatalokban, vagy az általuk fenntartott bölcsődék, szociális otthonok, művelődési házak kívánják lebonyolítani. A gyakorlati képzés megszervezése előtt meg kell vizsgálni, hogy a szervezet költségvetési szervnek minősül-e.

A törvényi rendelkezések értelmében a költségvetési szerv olyan jogi személy, amely jogszabályban, vagy alapító okiratban meghatározott közfeladatot lát el. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény lehetővé teszi, hogy a képviselőtestület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására költségvetési szervet alapítson és szerződést kössön természetes és jogi személlyel. Ennek értelmében maga a köztestület nem, de az általa alapított költségvetési szerv – amelynek ez a szervtípus szerepel az alapító okiratában – köthet együttműködési megállapodást és tanulószerződést.

Költségvetési szervnek minősül a polgármesteri hivatalon kívül például a főpolgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal és a közös önkormányzati hivatal is. Az államháztartási szabályok szerint létezik olyan önkormányzat is (leginkább a kistelepüléseken), amelynek ún. *kibővített tevékenységi köre* van, és az általa alapított költségvetési szerveivel (óvoda, bölcsőde, könyvtár stb.) **azonos adószámmal**

és törzskönyvi nyilvántartási számmal rendelkezik. Előfordul, hogy az ilyen önkormányzatok a nevükben is kifejezik ezt a kibővített tevékenységi kört. Ezek az egy törzskönyvi számmal rendelkező önkormányzatok maguk is köthetnek EM-et, illetve a saját ágazatukban TSZ-t.

4.2 Gyakorlati képzés folytatására jogosult egyéb szervek támogatása a szakképzéssel összefüggő feladataik ellátásához

A gyakorlati képzésre jogosult egyéb szervezetek szakképzéssel összefüggő feladataik finanszírozására vonatkozó rendelkezéseit az Szht. szabályozza.

Az Szht. rendelkezései szerint a tanulószerződés és együttműködés megállapodás kötésére jogosult egyéb szervezetek is beléphetnek a szakképzési hozzájárulásra kötelezettek körébe saját döntésük alapján. Amennyiben bejelentkeznek a hozzájárulásra kötelezetti körbe, a gyakorlati képzési normatíva összegét közvetlenül, bevallás kertében elszámolhatják, illetve visszaigényelhetik a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól. A bejelentés az állami adóhatóságnak az erre a célra rendszeresített nyomtatványán tehető meg. A gyakorlati képzésre vonatkozó normatíva igénybe vétele a választás bejelentését követő hónap első napjától lehetséges.

Az Szht. 2018. január 1-jén hatályba lépett módosítása az egyéb szervezetek esetében is biztosítja, hogy nemcsak a tanulószerződés, hanem az együttműködési megállapodás alapján folytatott képzésre biztosított normatíva is elszámolható, illetve visszaigényelhető a szakképzési hozzájárulás terhére. A jogszabály értelmezése alapján azonban az egyéb szervezetek – a tanulószerződéses képzéshez hasonlóan – csak a tevékenységi körüknek megfelelő (saját) ágazatukban kötött együttműködési megállapodások alapján lehetnek szakképzési hozzájárulásra kötelezettek, illetve igényelhetnek vissza. Ennek értelmében az Szt.-ben meghatározott szakmaterületi, ágazati szűkítést az együttműködési megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzés során is alkalmazni kell az elszámolást illetően. Abban az esetben, ha az egyéb szervezet hamarabb kezdi meg a gyakorlati képzést, mint az adóalanyiságának létrejötte, a tanulószerződéssel vagy az együttműködési megállapodással járó kötelezettségei alól nem kap felmentést. A tanuló részére a pénzbeli és egyéb juttatásokat akkor is biztosítani kell, ha a csökkentő tétel arra az időszakra nem igényelhető vissza.

A szakképzési hozzájárulásra kötelezettek körébe bejelentkezett egyéb szervezet csak akkor hívhatja le a képzési normatívát, ha

- képzésszervezési kötelezettsége van, vagyis valóban megkezdte a tanulók képzését.

A bejelentkezésnek ez utóbbi nem feltétele.

Az egyéb szervezetek bruttó szakképzési hozzájárulási kötelezettsége nulla. Tanulószerződéses jogviszony alapján folytatott gyakorlati képzés esetén a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapnormatíva alapján a gyakorlati képzési normatívák szerint számított összeget (ún. alapcsökkentő tételt) és a beruházási kiegészítő csökkentő tételt vehetik figyelembe a visszaigénylésnél.

Együttműködési megállapodás alapján folytatott képzés esetén pedig naponta az alapnormatíva összegének 1/130-ad részét vehetik figyelembe tanulónként. Az egyéb szervezet akkor is elszámolhatja, illetve visszaigényelheti a gyakorlati képzés költségeit együttműködési megállapodás alapján, ha nem rendelkezik hatályos tanulószerződéssel. Ezáltal könnyebben biztosítható a tanulók gyakorlati képzése az összefüggő szakmai (nyári) gyakorlat idejére.

Bejelentkezési nyomtatványok:

- 19T201 egyházi jogi személy részére,
- 19T201CSZ alapítvány, egyesület vagy ezek fenntartása alatt működő intézmények részére,
- 19T201TSZ költségvetési intézmények (pl.: kórház) részére

5 FELNŐTTOKTATÁS

5.1 Képzésszervezési formái

Az iskolai rendszerű szakképzés felnőttoktatás keretében is folyhat. A felnőttoktatás keretében folyó szakképzés a részt vevő tanuló sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez, meglévő ismereteihez és életkorához igazodó képzési forma.

Képzésszervezési formái:

- nappali,
- esti,
- levelező oktatás munkarendje és az
- oktatás egyéb sajátos munkarendje szerinti.

5.2 Életkori határok

A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben szakképző iskola esetén a 25. életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet. Fontos megjegyezni, hogy míg korábban volt lehetőség ugyanabban az oktatási formában befejezni a tanulmányokat, mint amilyenben a tanuló azt megkezdte, a jelenlegi jogszabályi környezet az említett életkor elérését követően ezt nem teszi lehetővé. Amennyiben a tanuló nem fejezi be a képzést 25 éves kora előtt, a következő tanévet már csak felnőttoktatásban kezdheti meg. Kivételt képeznek a sajátos nevelési igényű tanulók, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdők, továbbá akik a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert tartós gyógykezelés alatt álltak – náluk a fent meghatározott életkorhoz kettő évet hozzá kell számítani.

A tanuló második szakképesítés megszerzésére irányuló képzést kizárólag felnőttoktatásban kezdhet. A köznevelésről szóló törvény előírása alapján a nappali oktatás munkarendje szerinti felnőttoktatás csak azok számára szervezhető meg, akik még nem rendelkeznek szakképesítéssel, tehát a második szakképesítést csak esti vagy levelező munkarendben lehet tanulni.

5.3 Gyakorlati képzés lehetőségei

A felnőttoktatás keretében folyó szakképzésben tanulószerződés köthető valamennyi munkarendben.

A felnőttoktatás keretében tehát az első és második szakképesítésüket tanulók is köthetnek tanulószerződést. A nappali oktatás munkarendje szerinti felnőttoktatásban csak első szakmások, a másodszakmások pedig csak az esti és a levelező munkarend szerinti felnőttoktatásban köthetnek tanulószerződést. Az Szt. rendelkezései szerint a tanuló be sem iratkozhat nappali rendszerű oktatásban másodszakmás képzésre. Azt is fontos megjegyezni, hogy a jogszabályi előírások alapján a második szakképesítés megszerzésére irányuló felkészítés csak az első szakképesítés megszerzését követően kezdhető meg.

A felnőttoktatásban folyó gyakorlati képzés szervezése szempontjából lényeges, hogy a főállású munkaviszonyban lévő tanuló saját munkáltatójával is köthet tanulószerződést. A munkaviszony és a tanulószerződéses jogviszony ugyanis nem zárja ki egymást. A teljes munkaidőben folyó munkavégzést és a tanulószerződés keretében megvalósuló gyakorlati képzést (tanulói juttatás, foglalkozási napló) azonban össze kell hangolni.
Az esti, a levelező oktatás munkarendje és az oktatás egyéb sajátos munkarendje szerinti felnőttoktatás keretében folyó teljes gyakorlati képzésre azonban együttműködési megállapodás is köthető azon gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezettel vagy egyéb szervvel, szervezettel, amellyel az adott szakképesítés gyakorlati képzésére tanulószerződés köthető.

5.4 A tanuló pénzbeli juttatása

A felnőttoktatásban részt vevő tanuló számára is jár tanulószerződés szerinti pénzbeli juttatás, mértéke azonban az oktatás munkarendje szerint differenciált. Havi mértéke ugyanazon szakképesítés megszerzésére irányuló, nappali rendszerű iskolai oktatás szerinti képzésben tanulószerződés alapján kifizetett tanulói pénzbeli juttatás havi mértékének

- 100%-a a nappali,
- 60%-a az esti,
- 20%-a a levelező

oktatás munkarendje szerint folyó képzés esetén.

Felnőttoktatásban, együttműködési megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzés esetében csak a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett képzés esetén és csak az összefüggő szakmai gyakorlat idejére kell tanulói pénzbeli juttatást fizetni. Mértéke megegyezik a nappali rendszerű oktatásban fizetendő tanulói pénzbeli juttatás összegével.

5.5 Felmerülő problémák, átgondolandó kérdések a felnőttoktatás területén

Ebben a témakörben olyan esetek, kérdések felsorolására kerül sor, amelyeket nem szabályoznak részletesen a szakképzésről szóló jogszabályok. A gyakorlati képzőnek a tanulószerződés megkötésekor vagy akár a gyakorlati képzés során önállóan kell átgondolnia, illetve eldöntenie, hogyan tudja megoldani az alábbiakban felmerülő problémákat.

- A felnőttoktatásban a képzést folytató gazdálkodó szervezet nem csak saját dolgozóval vagy felnőtt munkanélkülivel köthet tanulószerződést, hanem más munkahelyen dolgozó munkavállalóval, vagy akár gyesen lévő kismamával is. Ebben az esetben felmerül a kérdés, hogy a gyakorlati képző tud-e olyan időpontban is képzést biztosítani, mely igazodik a munkaviszonnyal rendelkező tanuló munkaidejéhez vagy a kismama időbeosztásához.
- Felmerülő probléma az összefüggő szakmai (nyári) gyakorlat kérdése, melyet – általában 20 munkanap alatt – egybefüggően kell teljesíteni. A nem saját munkavállalókkal kötött szerződések esetében ez a gyakorlatban nehezen valósítható meg. A felnőtt tanuló gyakorlatilag csak a szabadsága terhére tudja a nyári gyakorlatot megvalósítani.
- A gyakorlatban van olyan eset, amikor a képző cég ügyvezetője iratkozik be másodszakmás képzésre és a szakképesítést saját vállalkozásánál szeretné elsajátítani, azaz saját vállalkozásával kell tanulószerződést kötni.

6 GYAKORLATI KÉPZÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSSAL

6.1 Az együttműködési megállapodás megkötésének feltételei

Együttműködési megállapodás csak az alábbi feltételek legalább egyikének a teljesülése esetében köthető:

- ha a gyakorlati képzésre előírt képzési idő kevesebb, mint a teljes képzési idő 40%-a,
- ha összefüggő szakmai gyakorlat megvalósítására kötik abban az esetben, ha a gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola,
- ha a tanulók kiegészítő gyakorlati képzésre kötik a gyakorlati képzésre előírt képzési idő legfeljebb 40%-ában,
- ha a tanulók gyakorlati képzésére költségvetési szervnél kerül sor, vagy
- a tanuló gyakorlati képzésére tanulószerződés nem köthető.

Az együttműködési megállapodás megkötésének utolsó esetével 2015-ben egészült ki a szabályozás, amely az Szt. 56. § (1) bekezdés e) pontjában található. Ennek értelmében, amennyiben a tanulószerződés megkötésére jogszabály alapján nincs lehetőség (pl.: költségvetési támogatásban nem részesített képzés), az iskolán kívüli gyakorlati képzést együttműködési magállapodás alapján lehet megvalósítani.

A felnőttoktatás esti, levelező, illetve az oktatás egyéb sajátos munkarendje keretében folyó teljes gyakorlati képzésre is köthető együttműködési megállapodás azon gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezettel vagy egyéb szervvel, szervezettel, amellyel az adott szakképesítés gyakorlati képzésére tanulószerződés köthető.

Bizonyos szakképesítések esetében az egyéb szervek, szervezetek körébe tartozó költségvetési szervekre is kiterjesztésre került a tanulószerződés-kötés lehetősége. Ettől függetlenül számukra megmaradt az a lehetőség is, hogy a képzés jellegétől függetlenül akár a gyakorlati képzés egészére is köthetnek együttműködési megállapodást a szakképző intézményekkel.

6.2 Gyakorlati képzés szervezése és a feltételek vizsgálata

Együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzés esetében a gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola, és ebben a minőségében gyakorlati képzésért és a szakmai vizsgára történő felkészítésért is ő a felelős.

Az együttműködési megállapodást megkötő szakképző iskola feladata vizsgálni az együttműködő feleknél a feltételek meglétét. A szakképző iskola az együttműködési megállapodás megkötését megelőzően és azt követően – a területi kamarával együttműködve – folyamatosan ellenőrzi a gyakorlati képzés személyi és tárgyi feltételei meglétét, illetve gondoskodik arról, hogy a tanuló gyakorlati képzése a szakképzési kerettantervnek megfelelően folyjon.

A szakképző iskola a gyakorlati képzés megkezdését megelőzően igazolást állít ki a gyakorlati képzés személyi és tárgyi feltételeinek meglétéről a gyakorlati képzést folytató szervezet részére.
Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni, megkötése, módosítása a területi kamara ellenjegyzésével válik érvényessé.

Attól a tanévtől, amelyben a kiegészítő gyakorlati képzés aránya – a művészeti szakképesítések kivételével – meghaladja az arra a tanévre a szakképzési kerettantervben előírt gyakorlati képzési idő 40%-át, együttműködési megállapodás nem köthető, kivétel abban az esetben, ha a tanuló gyakorlati képzésére tanulószerződés nem köthető.

6.3 Tanuló pénzbeli juttatása együttműködési megállapodás alapján

A gyakorlati képzésen együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanuló részére csak az összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára jár juttatás, melynek havi összege nem lehet kevesebb a hónap első napján érvényes minimálbér 15%-ának 1,3 szorosánál (19,5%).

A pénzbeli juttatás

- a nappali rendszerű oktatásban és
- a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban

részt vevő tanuló részére jár.

Az összefüggő szakmai gyakorlat a juttatás szempontjából azonos besorolás alá esik a tanulószerződés alapján folyó gyakorlati képzéssel (illetőleg annak a legmagasabb, 80%-os gyakorlati képzési idejű kategóriájával), összege is azonos egy hónapra vetítve.

A tanulószerződés éves időciklusokat fog át, az összefüggő szakmai gyakorlat pedig hetekben kerül meghatározásra a nyári időszakban, ezért az együttműködési megállapodás alapján fizetendő tanulói pénzbeli juttatás a megkezdett hetek után jár. Ennek összege hetekre bontva, arányosan azonos a fentebb említett kategóriában a tanulószerződés alapján kifizetett havi juttatással.

Az együttműködési megállapodás alapján fizetendő pénzbeli juttatás összegét a mulasztott napok arányában csökkenteni kell, ha a tanuló a gyakorlatról igazolatlanul távol marad.

A gyakorlati képzésen együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanuló részére kifizetett tanulói pénzbeli juttatásra vonatkozóan nem kell alkalmazni a banki átutalással vagy fizetési számlára történő befizetéssel történő teljesítést.

Az Szja tv. 1. számú mellékletének 4.11. pontja alapján adómentes juttatás a szakképzésben tanulószerződés nélkül részt vevő tanulónak a szorgalmi idő befejezését követő összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára külön jogszabály szerint kötelezően kifizetett díjazás.

6.4 Együttműködési megállapodás az ágazati szakgimnáziumi képzésben

A szakgimnázium kilencedik-tizenkettedik évfolyamain folyó szakmai elméleti és gyakorlati oktatás a szakképzési kerettanterv alapján olyan ismertek átadását célozza meg, amelyek az ágazathoz tartozó szakképesítésekre való felkészítés első szakaszát jelentik. Ennek értelmében a szakgimnázium kilencedik-tizenkettedik évfolyamain folyó szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is szakmai képzés, vagyis szakképzés. A szakgimnázium kilencedik-tizenegyedik évfolyamain a kerettantervben előírt összefüggő szakmai gyakorlatának megvalósítására részben vagy egészben iskolai tanműhelyben, illetve együttműködési megállapodás keretében külső képzőhelyen van lehetőség. A szakgimnáziumi ágazati képzésben együttműködési megállapodással részt vevő tanulók részére is kell tanulói pénzbeli juttatást fizetni a nyári összefüggő szakmai gyakorlatra. A gyakorlati képzés szervezője a szakgimnázium, a kamarának az együttműködési megállapodásokat ellen kell jegyeznie.

6.5 Forrásátvétel együttműködési megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzések esetében

A szakképző iskola a költségvetési támogatása terhére nem adhat át forrásokat együttműködési megállapodás alapján gyakorlati képzést folytató olyan gazdálkodó szervezetek részére, akik a szakképzési hozzájárulásra kötelezettek.

Amennyiben a gyakorlati képzést együttműködési megállapodás alapján részben vagy egészben folytató szervezet nem szakképzési hozzájárulásra kötelezett, állami fenntartású szakképző iskola esetén az iskola, nem állami fenntartású szakképző iskola esetén az iskola fenntartója a gyakorlati képzés együttműködési megállapodás alapján folyó időarányos részére az iskolai tanműhelyben folyó gyakorlati képzés finanszírozási feltételei szerint jogosult a költségvetési támogatásra, és a gyakorlati képzésben részt vevő tanuló költségeit – részben vagy egészben – megtérítheti a

gyakorlati képzést részben vagy egészben folytató szervezet részére a költségvetési támogatása terhére. A költségek viselésének, megosztásának és átadásának módját a felek az együttműködési megállapodásban rögzítik.

Az Szht. rendelkezései szerint az együttműködés megállapodás alapján gyakorlati képzést folytató egyéb szervezetek is beléphetnek a szakképzési hozzájárulásra kötelezettek körébe saját döntésük alapján. Amennyiben bejelentkeznek a hozzájárulásra kötelezetti körbe, a szakképző iskola a költségvetési támogatása terhére nem adhat át forrásokat részükre.

7 INFORMÁCIÓK GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK RÉSZÉRE

7.1 Nyilvántartásba történő felvételi eljárás és tanulószerződés megkötésének elősegítése

A gyakorlati képzést folytatni szándékozó gazdálkodó szervezetek nyilvántartásba vételi eljárása kérelem benyújtásával indul, melyet

- a gyakorlati képzést szervező szervezet székhelye vagy
- a gyakorlati képzési célt szolgáló telephelye

szerinti illetékes területi kamarának kell benyújtani.

A területi kamara a nyilvántartásba vétel iránti kérelemnek helyt ad, ha a kérelmező

- rendelkezik a gyakorlati képzés folytatására jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel és
- vállalja, hogy kötelezően alkalmazza az adott szakképesítésre kiadott szakképzési kerettantervet.

A nyilvántartásba vétel miatt induló ellenőrzés célja annak a megállapítása, hogy

- a kérelmező megfelel-e jogszabályokban előírt feltételeknek,
- alkalmas-e tanuló gyakorlati képzésének ellátására, a tanuló szakmai vizsga gyakorlati részére történő felkészítésére,
- tudja-e biztosítani a képzéshez szükséges személyi és tárgyi feltételeket az adott szakmában.

A kérelem beérkezése után a nyilvántartást vezető szerv (területi kamara) a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint egy ún. **bevezető ellenőrzés keretében** győződik meg a feltételek meglétéről.

A gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzésben **gyakorlati oktatóként** olyan személy vehet részt, aki

- megfelelő szakirányú szakképesítéssel és legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkezik,
- rendelkezik kamarai gyakorlati oktatói vizsga letételét igazoló tanúsítvánnyal,
- büntetlen előéletű, és

- nem áll a gyakorlati képzési tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt.

A **kamarai gyakorlati oktatói vizsga követelménye alól mentesül** az a gyakorlati oktató, aki

- azon szakképesítések tekintetében, amelyekben a szakképesítésért felelős miniszter kiadta a mestervizsga követelményeit, **szakirányú** mestervizsgával rendelkezik,
- az oktatott, állam által elismert
  – szakképesítés szakirányának megfelelő felsőfokú végzettséggel és legalább kétéves szakirányú szakmai gyakorlattal, vagy
  – szakirányú szakképesítéssel és felsőfokú végzettséggel, valamint legalább öt év szakirányú szakmai gyakorlattal

rendelkezik, vagy

- a Vendéglátóipar ágazatba tartozó szakképesítést olyan gyakorlati képzőhelyen oktatja, amely – a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által rendeletben meghatározott – vendéglátóipari egységben folytat gyakorlati képzést, vagy
- a hatvanadik életévét betöltötte.

Amennyiben egy szakember az oktatott, állam által elismert szakképesítés szakirányának megfelelő felsőfokú végzettséggel és legalább kétéves szakirányú szakmai gyakorlattal rendelkezik, nemcsak a kamarai gyakorlati oktatói vizsga, hanem a legalább ötéves szakmai gyakorlat meglétének követelménye alól is mentesül.

Teljesítettnek kell tekinteni az Szt.-ben meghatározott mestervizsga végzettségre vonatkozó követelményt, amennyiben a gyakorlati oktató

- az új mestervizsga követelmény rendeletben történő megjelenésének tárgyévét követő év szeptemberének első napjáig megkezdi a gazdasági kamara által szervezett mesterképzést, és
- a törvényben foglalt egyéb követelményeknek megfelel.

Továbbiakban mentesül a szakmai vizsgarészek teljesítése alól az a mesterjelölt, aki 2015. szeptember 1. előtt olyan szakmai szervezettől kapott adományozott mestercímet, amely szervezet mestercím-adományozási eljárásának szakmai kvalifikációját az MKIK elfogadja. Ez irányú kérelmet – az adományozási eljárás feltételeinek és szakmai tartalmának ismertetésével – az érintett szakmai szervezetnek kell benyújtani az MKIK Oktatási és Képzési Igazgatósága részére. Elfogadás esetén a szakmai szervezet és az általa adományozott mestercím nyilvántartásba vételre kerül. Ez esetben a jelöltnek csak pedagógiai és vállalkozási ismeretek vizsgarészt kell teljesíteni.

Az ellenőrzésben részt vevő szakértők (kamarai és iskola) helyszíni bejárás során ellenőrzik a törvényi feltételeket. A gyakorlati oktatónak büntetlen előéletéről nyilatkoznia kell.

A tárgyi eszközök (gépek, berendezések, szerszámok) vizsgálata az adott szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményében meghatározott eszköz- és felszerelési jegyzék szerint történik.

Amennyiben a gazdálkodó szervezet **a gyakorlati képzés – adott szakképesítésre vonatkozóan előírt – fent említett személyi és tárgyi feltételeinek megfelel, arról kamarai határozatot** kap.

7.1.1 Gyakorlati oktatói képzés és vizsga

A gyakorlati képzést folytató szervezeteknél a tanulók képzésével foglalkozó szakemberek számára kötelező gyakorlati oktatói képzést és vizsga követelményt ír elő a jogszabály, segítve ezzel is a hatékony és eredményes képzés megvalósítását.

A kamarai oktatói képzés és vizsga teljes körű lebonyolítása – a gazdasági kamara szervezésében – megyénként valósul meg.

A kamarai gyakorlati képzés és vizsga – az **egyéb szakmai feltételek teljesülése mellett**, a mestervégzettséggel ellentétben – szakképesítéstől függetlenül biztosítja az oktatói jogosultságot.

A kamarai gyakorlati oktatói képzés és vizsga követelménye alól a mentességeket a 7.1 pont tartalmazza.

A képzés

A képzés elméleti és tréning jellegű képzési formából áll.

a) Elméleti rész

A gyakorlati oktatói képzés elméleti része a tanulók gyakorlati képzéséhez és az oktatott szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgára történő gyakorlati felkészítéséhez szükséges alapvető

- duális képzéshez kapcsolódó adminisztrációs, valamint
- pedagógiai, szociálpszichológiai és kommunikációs

ismereteket tartalmaz.

b) Tréning jellegű képzés

A tréning jellegű képzés elsősorban a tanulók gyakorlati képzéséhez és az oktatott szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgára történő gyakorlati felkészítéséhez szükséges kommunikációs ismereteket öleli fel, valamint a pedagógiai, szociálpszichológiai ismeretek szituációs átadását, gyakorlatias formában.

A vizsga

A gyakorlati oktatói vizsga két részből áll:

- Központilag megszervezett online vizsga az alapvető elméleti ismeretek számon kérésére.
- A tréning jellegű képzés anyagát felölelő szituációs vizsgarész (segítségnyújtás, kommunikáció, elmélet gyakorlatban való alkalmazása).

A vizsga minősítése: „megfelelt" vagy „nem felelt meg".

7.2 A tanulószerződés megkötése

A tanulószerződést lehetőleg minden év május 31-ig kell megkötni.

A február első tanítási napja és április utolsó tanítási napja között s**ikeresen szintvizsgázott**, kilencedik évfolyamos szakközépiskolai és szakiskolai tanulókkal már az elsődleges tanulószerződés-kötési időszakban megkötheti a tanulószerződés. A **szintvizsgát nem teljesítő** tanulóknak csak a javító-, pótló szintvizsga megszervezése után lesz lehetőségük a tanulószerződés-kötésre nem kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhellyel, de csak abban az esetben, ha a szintvizsgát eredményesen teljesítik. Sikertelen szintvizsga esetén a kilencedik évfolyam szorgalmi időszakában, illetve a tizedik-tizenegyedik évfolyamon a tanuló csak olyan szervezettel köthet tanulószerződést, amely KTM minősítést szerzett.

Amennyiben van a gyakorlati képzés folytatására **megfelelőnek nyilvánított külső képzőhely**, akkor a tanulók gyakorlati képzése a szakközépiskola kilencedik évfolyamának összefüggő gyakorlatától kezdődően **kizárólag tanulószerződés keretében** szervezhető meg.

A tanuló csak akkor vehet részt iskolai tanműhelyben a gyakorlati képzésen, ha a gazdasági kamara nem tudja a gazdálkodó szervezeteknél tanulószerződéses jogviszony keretében elhelyezni. Ebben az esetben a területi kamara igazolást állít ki, ha részéről nem biztosított a megfelelő képzőhely egy adott tanuló számára.

A tanulószerződést a nyilvántartást vezető szerv (területi kamara) tartja nyilván. A tanulószerződést, illetve a módosított szerződés valamennyi példányát a gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerződés megkötését, módosítását követő öt munkanapon belül megküldi a nyilvántartást vezető szervnek, azaz a területi kamarának.

A tanulószerződés, a tanulószerződés módosítása az **ellenjegyzéssel válik érvényessé**, és a tanulószerződésben, a tanulószerződés módosításában megjelölt naptól hatályos. A tanulószerződés megkötésének tényét a lehető leghamarabb be kell jelentenie az iskolának.

A szervezeteknek lehetősége van a tanulószerződés tervezetét az **www.isziir.hu** oldalon kitölteni, módosítani és beküldeni a területi kamarához.

A területi kamara a beküldött tervezeteket átnézi, szükség esetén módosítja és visszaküldi a vállalkozásnak jóváhagyásra. A vállalkozás által jóváhagyott és visszaküldött szerződéseket a területi kamara véglegesen jóváhagyja, így az a vállalkozás által kinyomtathatóvá válik és aláírásra kerülhet. Az oldal használatával lényegesen csökkenthető a tanulószerződések megkötéshez szükséges ügyintézési idő, valamint egyszerűsíthető az ügyintézési folyamat.

Az oldal lehetőséget ad még a gazdálkodóknak arra, hogy nyomon követhessék és megtekinthessék a rendszerben már rögzített tanulószerződéseiket.

A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerződés megszűnését öt munkanapon belül bejelenti a nyilvántartást vezető szervnek és a tanuló jogviszonya szerinti szakképző iskolának.

7.3 „12 fős szabály"

Az egyéni vállalkozó, valamint a mikro- vagy kisvállalkozás egyidejűleg legfeljebb tizenkettő hatályos tanulószerződéssel rendelkezhet, kivéve, ha a nyilvántartást vezető szerv igazolást állított ki számára arról, hogy más gyakorlati képzést szervező szervezet nem tud gyakorlati képzőhelyet biztosítani.

A témáról további, részletes információ a 3.2.4 pontban olvasható.

7.4 Szakmai gyakorlat megvalósítása államilag finanszírozott és nem finanszírozott képzések esetében – képzésfajták és szerződéstípusok

A szakmai gyakorlat szervezésekor a gazdálkodó szervezetnek mindenképpen figyelemmel kell kísérni, hogy a tanulók államilag támogatott vagy nem támogatott képzésben vesznek részt.

A nappali rendszerű iskolai oktatás keretében, azaz valamennyi köznevelési intézményben folyó szakképzés gyakorlati oktatásának valós, vállalati, üzemi munkakörülmények környezetében történő megszervezése

- tanulószerződés vagy
- együttműködési megállapodás

alapján lehetséges.

Tanulószerződés csak költségvetési támogatásban részesített képzésekre köthető. Tehát abban az esetben, ha gyakorlati képzés nappali rendszerű, de költségvetési támogatásban nem részesített iskolai oktatás keretében valósul meg, tanulószerződés megkötésére jogszabály alapján nincs lehetőség.

A törvényi szabályozás korlátozott esetekben lehetőséget biztosít az együttműködési megállapodás megkötésre függetlenül attól, hogy a képzés államilag támogatott-e vagy sem. Ilyen eset lehet a nappali rendszerű, de költségvetési támogatásban nem részesített iskolai oktatás kertében megvalósított gyakorlati képzés. A nem támogatott képzések esetében az összefüggő szakmai gyakorlat megvalósítására együttműködési megállapodást lehet kötni. Az Szt. előírása miatt erre azonban csak az állami fenntartású iskoláknak van lehetősége. Ha a költségtérítéses (államilag nem támogatott) képzés nem állami fenntartású iskolában valósul meg, együttműködési megállapodás nem köthető. Esetükben a gyakorlati képzés megvalósítására az ún. polgári jogi szerződés megkötése javasolt. Ezzel a szerződéstípussal a kamarának nincs teendője.

Összefoglalva:

Iskola fenntartása	*Képzés fajtája*	*Szerződés típusa*
Állami	költségvetési támogatásban részesített	tanulószerződés vagy együttműködési megállapodás
Nem állami	költségvetési támogatásban részesített	tanulószerződés vagy együttműködési megállapodás
Állami	költségvetési támogatásban nem részesített	kizárólag együttműködési megállapodás
Nem állami	költségvetési támogatásban nem részesített	polgári jogi szerződés (javasolt)

7.5 A tanulószerződés módosítása, javítása

A tanulószerződést a tanuló (kiskorú tanuló esetében a szülő, illetőleg a gyám hozzájárulásával) és a szervezet csak **közös megegyezéssel vagy egyezséggel, írásban** módosíthatja.

A tanulószerződés módosítását a gyakorlati képzést ellátó szervezet köteles a területi kamarának beküldeni, majd a kamarai ellenjegyzést követően a módosított tanulószerződést a területi kamara küldi meg a szakmai elméleti képzést ellátó szakképző iskolának és a tanulónak. A **www.isziir.hu** oldalon a kötéshez hasonlóan a módosításhoz szükséges dokumentum is kitölthető és előzetes ellenőrzésre a területi kamarának beküldhető.

Módosítás:
Ha a szerződéses feltételekben a felek

- jogait vagy
- kötelezettségeit

érintő lényeges változás történik.

Példák: képzés várható befejezése, képzőhely-változás, pénzbeli juttatásban vagy annak egységes szempontrendszerében történő változás.

Ha a tanulószerződés adataiban változás áll be, de nem érint jogokat és kötelezettségeket akkor nem kötelező a módosítás.

Példák: telefonszám, fax, e-mail cím, lakcím, gyakorlati képzésért felelős adatainak változása.

Javítás:
Minden olyan adat javítással korrigálandó, amely már a tanulószerződés hatályba lépésekor is hibásan került feltüntetésre, pl:

- elírás
- helytelen információ
- tévesen feltüntetett adat

Javítás esetén a tanulószerződés minden példányát be kell kérni, javíttatni, aláíratni. Ha a tanulószerződés hatályba lépésekor feltüntetett adat helyes volt, de egy idő után megváltozott, javításról nem lehet szó.

7.5.1 Kell-e módosítani a tanulószerződést, ha a szervezet jogutódlással szűnik meg?

Nem. Jogi személy más típusú jogi személlyé történő átalakulása esetén az átalakuló jogi személy megszűnik, jogai és kötelezettségei az átalakulással keletkező jogi személyre mint általános jogutódra szállnak át. A gyakorlati képzést végző szervezet jogutódlása esetén a már megkötött tanulószerződés vonatkozásában az átalakulással létrejövő gazdasági társaság az átalakult gazdasági társaság általános jogutódja, ezért a tanulószerződés a tanuló és a gyakorlati képzést végző szervezet jogutódja között az eredetileg megkötött tartalommal továbbra is hatályban van.

A jogutód szervezetnek indokolt a tanulót értesítenie a jogutódlás tényéről, és arról, hogy a korábban megkötött tanulószerződése a továbbiakban változatlanul érvényes.

7.6 Tanulószerződés megszűnése, szüneteltetése

A tanulószerződés megszűnésére és szüneteltetésre, illetve a tanuló-előszerződés megszűnésére vonatkozó általános szabályok a kézikönyv „3. GYAKORLATI KÉPZÉS TANULÓSZERZŐDÉSSEL" című fejezetében kerültek kifejtésre. Az alábbi alpontokban a megszűnésre, szüneteltetésre vonatkozó speciális esetek leírására kerül sor.

7.6.1 A tanulószerződés megszüntetésének lehetősége igazolatlan hiányzások esetében

Az Szt. nem határozza meg az igazolatlan hiányzás azon mértékét, amely esetén a felek az azonnali hatályú felmondás lehetőségével élhetnek, ugyanis a hiányzások mértéke, oka, orvosolhatósága, a tanuló hozzáállása mindig csak egyedi esetben vizsgálható.

A gyakorlati képző akkor szüntetheti meg a tanulószerződést **azonnali hatályú felmondással,** ha

- a tanuló a tanulószerződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben megszegi, vagy
- olyan magatartást tanúsít, amely a tanulószerződés fenntartását lehetetlenné teszi,

és emiatt lehetetlenné válik, vagy jelentős akadályba ütközik a tanuló komplex szakmai vizsgára történő felkészülése, vagy a gyakorlati képzés további biztosítása a tanuló részére.

Ez lehet **akár a tanuló igazolatlan hiányzásának akkora mértéke is**, amely miatt a tanulói jogviszonya még nem szűnik meg, de a gyakorlati képzés eredményes folytatása lényegében lehetetlen. Ez esetben a fenti feltételek közül valamelyiknek

is fenn kell állnia, hogy az azonnali hatályú felmondási jog gyakorlására kerüljön sor. További feltétele az azonnali hatályú felmondási jog gyakorlásának, hogy az említett okok alkalmasak legyenek arra, hogy a tanuló szakmai vizsgára történő felkészülése, vagy a gyakorlati képzés további biztosítása lehetetlenné váljon, vagy jelentős akadályba ütközzön.

A hiányzás miatti azonnali hatályú felmondást mindenképpen szükséges az igazolatlan hiányzásokról kiállított jegyzőkönyvvel alátámasztani.

7.6.2 Tanulószerződés szüneteltetése esetén fennáll-e a szociális hozzájárulási adó fizetésének kötelezettsége?

Nem. A tanulószerződés szüneteltetése esetén a kifizető a tanulószerződésben meghatározott díjat nem fizet a tanuló részére, ezért az adóalapot képező jövedelem hiányában szociális hozzájárulási adót nem kell fizetni.

Amennyiben az Szt. 54. § (1) bekezdése szerint a tanulói jogviszony a köznevelési törvény alapján szünetel, vagy a tanuló szülési szabadságon van, nem értelmezhető a szakképzési hozzájárulási kötelezettség gyakorlati képzéssel való teljesítése, mivel ekkor a tanulószerződésből eredő jogok és kötelezettségek nem illetik meg és nem terhelik a feleket. Azaz tanulói juttatást nem kell fizetni és a gyakorlati normatíva sem hívható le.

7.6.3 A tanulói jogviszony szünetelése feltétele-e a tanulószerződés szüneteltetésének a tanuló szülési szabadság alatt?

A tanulói jogviszonnyal rendelkező tanuló szülési szabadsága automatikusan nem vonja magával a tanulói jogviszony szüneteltetését. Vannak olyan lehetőségek, amikor a tanuló gyermeke születését követően, a szülési szabadság időtartama alatt is tudja folytatni a tanulmányait, így nem válik szükségessé a tanulói jogviszony szüneteltetése. Az viszont egyértelmű, hogy ezen időszak alatt a tanuló gyakorlati képzésben nem tud részt venni. Az Szt. a kieső gyakorlat pótlására lehetőséget ad, a tanuló a hiányzásait pótolhatja, így szintén nem minden esetben válik automatikusan szükségessé a tanulói jogviszony szüneteltetése a tanuló gyermekének születéséhez kapcsolódóan.

A szülési szabadság időtartamára a tanuló csecsemőgondozási díjra jogosult. A pénzbeli juttatás és a járulékok megfizetése alól a gyakorlati képzést folytató szervezet mentesül.

7.7 Tanulószerződéses jogviszony, illetve a tanulói jogviszony megszűnésének értelmezése

A tanulószerződéses jogviszony megszűnését az Szt., a tanulói jogviszony megszűnését pedig a köznevelési törvény szabályozza.

A tanulói jogviszony megszűnése automatikusan maga után vonja a tanulószerződés megszűnését, de a tanulószerződés megszűnése nem vonja automatikusan maga után a tanulói jogviszony megszűnését. Ezért a két időpont el is térhet egymástól. A jelenleg hatályos szabályozás szerint az Szt. a komplex szakmai vizsga utolsó napjához köti a tanulószerződés megszűnését (akár sikeres a vizsga, akár nem), a köznevelési törvény pedig a vizsgaidőszak utolsó napjához köti a tanulói jogviszony megszűnését. Mivel a tanulói jogviszony megszűnése mindenképpen későbbi, vagy legfeljebb egyidejű a vizsga utolsó napjával, ezért ez a tanulószerződés megszűnése kapcsán nem okozhat problémát.

A tanulószerződésben javasolt a gyakorlati képzés várható befejezésének időpontjául a vizsgaidőszak utolsó napját megjelölni, amelyhez képest a tanulószerződés természetesen hamarabb is megszűnhet.

7.8 Gazdálkodó szervezet kötelezettségei a tanulószerződés megkötésével

A gazdálkodó szervezet:

- A tanuló számára – egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen – a szakképzési kerettantervnek megfelelő gyakorlati képzésről és nevelésről gondoskodik.
- A tanulót a gyakorlati képzés keretében csak a szakképzési kerettantervben meghatározott feladat ellátására kötelezheti, és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztathatja.
- A tanulót a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti.
- A képzési idő alatt gondoskodik a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról.
- Felelős a tanulónak a komplex szakmai vizsga gyakorlati részére történő felkészítéséért a szakképesítésre kiadott szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv alapján.

7.9 Gyakorlati képzés kötelező, teljesítést igazoló dokumentumai

7.9.1 A foglalkozási napló

A gyakorlati képzést folytató szervezet a tanuló gyakorlati képzése során megvalósuló szakmai gyakorlat tartalmáról köteles foglalkozási naplót vezetni. A gazdálkodó szervezet és a tanuló gyakorlati képzésben történő együttműködésének dokumentálása (tanulók nyilvántartása, mulasztások vezetése, tanulói előmenetel, gyakorlati képzés szakmai felépítésének nyomon követése) a foglalkozási naplóban történik.

A foglalkoztatási napló tanügyi dokumentum, amelynek pontos vezetése kötelező és kiemelt jelentőségű. **A foglalkoztatási napló bejegyzéseinek összhangban** kell

lennie az iskola, illetve a tanuló által vezetett **egyéb tanügyi dokumentumokkal** (napló, tanulói munkafüzet a gyakorlati foglakozásokról).

A foglalkozási napló felépítése:	*A foglalkozási naplónak tartalmaznia kell:*
az összesített tanulói névsor	a szakmai tevékenységeket tantárgyanként
a haladási napló	az ezekre fordított időt
a hiányzások nyilvántartása	a tanuló értékelését és
a tanulók adatai és értékelése	a tanuló részvételét és mulasztását

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara gondozásában országosan egységes tematikus foglalkozási naplók kerültek kidolgozásra az OKJ-s szakképesítések évfolyamaira. Ezek a naplók jelentős segítséget nyújtanak a gazdálkodóknak a gyakorlati képzés megszervezéséhez, ugyanis tartalmazzák a tematikát, a modulok megnevezését, a gyakorlat során elsajátítani szükséges anyagrészeket, valamint a ráfordítani szükséges óraszámot is.

A naplók az **www.isziir.hu** weboldalról letölthetőek *(Letölthető dokumentumok menüpont)*.

A foglalkozási naplót a tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola felkérése alapján betekintésre rendelkezésre kell bocsátani.

Amennyiben a gyakorlati képzést folytató szervezet a foglalkozási naplót nem tudja bemutatni, a szakképző iskola értesíti a gazdasági kamarát, amely **soron kívül ellenőrzi a gyakorlati képzést folytató szervezetnél a foglalkozási napló** vezetésére vonatkozó előírások betartását.

Azzal a gyakorlati képzést folytató szervezettel szemben, aki a foglalkozási napló vezetését a területi kamara felszólítása ellenére ismételten elmulasztja, a területi kamara bírságot szab ki.

Amennyiben a gyakorlati képzést folytató szervezet a foglalkozási napló vezetését a bírság kiszabását követően ismételten elmulasztja, a területi kamara a gyakorlati képzést folytató szervezetet három évre eltiltja a gyakorlati képzés folytatásától.
Amennyiben a foglalkozási napló vezetését a gyakorlati képzést folytató szervezet csak valamely képzőhelyén mulasztotta el, az eltiltás csak a mulasztással érintett képzőhely tekintetében áll fenn.

A foglalkozási naplóhoz **szorosan kapcsolódik a jelenléti ív**. Pontos vezetése szükséges a tanulói hiányzások követéséhez, a gyakorlati képzés napjainak megállapításához.

7.9.2 A munka-, baleset- és a tűzvédelmi napló

A tanulót a gyakorlati képzést szervezőnek a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban kell részesíteni.

Az ún. **változó munkahelyen folyó munkavégzés** esetében a tanuló munkavédelmi oktatását minden új helyszínen el kell elvégezni. Minden alkalommal meg kell ismételni a munkavédelmi oktatást, ha a gazdálkodó szervezet olyan új technológiát vezet be, illetőleg új gépet helyez üzembe, amellyel a tanuló a gyakorlati képzés során kapcsolatba kerül.

7.9.3 A pénzügyi (tanuló pénzbeli juttatásának igazolását szolgáló) dokumentumok

A gyakorlati képzést szervező szervezet pénzbeli juttatást köteles fizetni a tanuló részére:

- tanulószerződés alapján, továbbá
- együttműködési megállapodás alapján nappali rendszerű oktatásban a szakképzési évfolyamon megszervezett összefüggő szakmai gyakorlat idejére.

A tanulószerződéses tanuló pénzbeli juttatását a tanuló részére csak banki átutalással vagy a fizetési számlára történő befizetéssel lehet teljesíteni.

7.9.4 TB bejelentést igazoló dokumentum

A tanuló a tanulószerződéses jogviszony kezdetekor társadalombiztosítási jogviszonyba kerül.
(A továbbiakban a tanuló akkor biztosított, ha a tanulószerződése nem szünetel, vagyis ténylegesen tanulmányokat folytató tanulónak minősül.)

7.9.5 Felelősségbiztosítás megkötését igazoló dokumentum

A szakképzésben részt vevő tanuló részére a gyakorlati képzés szervezője köteles felelősségbiztosítást kötni. A képzés szervezőjének tanulószerződés esetében a gazdálkodó szervezet minősül, így a felelősségbiztosítás-kötési kötelezettség őt terheli.

7.9.6 Oktatói végzettséget igazoló dokumentumok

A gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzésben a gyakorlati oktató személyére vonatkozó feltételek megegyeznek a 7.1 pontban felsoroltakkal.

7.9.7 Képző szervezetek adminisztrációját segítő dokumentációs iratminták

A gyakorlati képzés adminisztrációjához kapcsolódó dokumentumminták a **www.isziir.hu** (Nyilvános felület/Letölthető dokumentumok) weboldalon megtalálhatóak. A nyomtatvány-minták letölthetőek és igény szerint szerkeszthetőek.

7.10 Pénzbeli juttatás megállapítása és az egységes szempontrendszer alkalmazása

A 2.8.1 pontban foglaltakon kívül az alábbiakat kell még figyelembe venni.

A jogszabályban meghatározott, vizsgálandó szempontok a tanuló további eredményes és szorgalmas tanulmányi előmenetelének ösztönzése szempontjából kiemelt fontosságúak, amelyeket szükséges minden esetben szem előtt tartani.

Az egységes feltétel- és szempontrendszer nem azt jelenti, hogy a pénzbeli juttatást minden esetben egységesen kell emelni, hanem azt, hogy **a tanulószerződésben egységes módon jelenjenek meg azok a szempontok**, amelyek szerint a tanuló pénzbeli juttatása – a tanulmányi előmenetele, a gyakorlaton nyújtott teljesítménye és szorgalma alapján – a későbbiekben megemelésre kerül, és amelyek minden tanulóra egyformán érvényesek. Egységes szempontrendszer alapján az emelés mértéke például a tanulmányi átlageredménytől függhet (ennek meghatározása a gyakorlati képző feladata). A gyakorlati képző akkor jár el jogszerűen, ha a pénzbeli juttatás emelésének és csökkentésének a szempontrendszerét előre állapítja meg, amely alapján később **a tényleges előmenetel, teljesítmény és szorgalom alapján emeli meg** tanuló juttatását.

A tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanulószerződés alapján a tanév szorgalmi időszakot követő időtartamára, július és augusztus hónapra is megilleti.

A törvényi szabályozás szerint, ha a tanuló elégtelen tanulmányi eredménye miatt évismétlésre köteles, pénzbeli juttatásának havi mértéke a megismételt szakképzési évfolyam első félévében az előző félévre megállapított pénzbeli juttatás fele.

A megismételt évfolyam második félévében a kötelezettségeinek eredményesen eleget tett tanuló részére fizetendő juttatást a tanulószerződésben meghatározott szempontok figyelembevételével kell megállapítani. A további félévekben – az újabb tanévismétlés esetét kivéve – a pénzbeli juttatás mértékének megállapítására az Szt.-ben minimálisan előírt összeg az irányadó.

A tanulói juttatást a hónap első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér alapján kell kiszámolni.

A tanulószerződés szerinti **díjazás összegét %-os formában** célszerű megállapítani. Egy esetleges minimálbér-változás miatt a tanulószerződést ebben az esetben nem kell módosítani.

Példa pénzbeli juttatás megállapítására 2019-ben			*Megjegyzés*
Első szakképző évfolyam	I. félév	24 840 Ft, illetve 26 820 Ft január 1-jétől a félév végéig	Minimálbér változása miatt
	II. félév	(149 000 × 18%) + 1 500 = 28 320	Emelés az egységes szempontrendszer alapján
Megismételt évfolyam	I. félév	28 320/2 = 14 160 Ft	Évismétlés miatt
	II. félév	14 160 Ft	Sikertelen félév esetén
		14 160 + 1 000 = 15 160 Ft	Sikeres félév esetén emelés a szempontrendszer alapján
Második szakképző évfolyam	I. félév	(149 000 × 18%) + 1 000 = 27 820 Ft	
	II. félév	(27 820 + 1 500) = 29 320	

Példa egységes szempontrendszer megállapítására	
Tanulmányi átlag	**Pénzbeli juttatás emelésének mértéke**
2,0–3,0	500 Ft
3,1–4,0	1 000 Ft
4,1–5,0	1 500 Ft

7.10.1 Adómentesnek tekinthető a szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulót jogviszonya alapján kötelezően megillető juttatása?

Igen. Az Szja tv. 1. számú mellékletének 4.11 pontja szerint egyes tevékenységekhez kapcsolódóan adómentesnek minősül

- a szakképző iskolai tanulónak tanulószerződés alapján,
- szakképzésben tanulószerződés nélkül részt vevő tanulónak a szorgalmi idő befejezését követő összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára külön jogszabály szerint kötelezően kifizetett díjazás,
- az Szht. alapján a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprésze terhére folyósított szakképzési ösztöndíj;

Az Szja tv. nem határoz meg összeghatárt, azaz **a tanulószerződésben rögzített és kifizetett díjazás tekintendő adómentesnek.** Ehhez az is szükséges, hogy amennyiben először a törvény által kötelezően előírt minimális tanulói juttatás került kifizetésre, majd ez az összeg a kötelező emelés alapján növekszik, az a tanulószerződésben is rögzítésre kerüljön. Ezáltal a kifizetett tanulói juttatás egyrészt ellenőrizhető, másrészt a *tanulószerződés alapján* is kerül kifizetésre. Ezen feltételek együttes fennállása esetén a tanulónak nem keletkezik személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége.

Amennyiben a gazdálkodó szervezet **magasabb összegű emelést ad a tanulószerződéses tanulónak, mint amekkora emelés a tanulószerződésben szerepel**, akkor az már nem tekinthető kötelezően, illetőleg „a tanulószerződés alapján" történő kifizetésnek, tehát a rögzített emelés és a ténylegesen kifizetett magasabb összeg közötti *különbözet* már személyijövedelemadó-köteles.

A gyakorlati képző által a tanuló részére tanulószerződés alapján kifizetett juttatás után nem kell szakképzési hozzájárulást fizetni.

Az Szja tv. alapján a szakképzésben együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanulónak a szorgalmi idő befejezését követő összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára kötelezően kifizetett díjazás is adómentes.

Abban az esetben, ha a gyakorlati képző az együttműködési megállapodásos tanulónak az összefüggő szakmai gyakorlaton kívüli időtartamra is fizetne valami oknál fogva tanulói juttatást, akkor az a kifizetés már adóköteles a tanuló számára.

7.10.2 Tanulószerződéses tanuló pénzbeli juttatása betegszabadsága esetén

A tanulót a tanulószerződés alapján a betegsége idejére a munka törvénykönyvéről szóló törvény alapján **tíz nap betegszabadság** illeti meg. A tanuló részére a munka törvénykönyvéről szóló törvény alapján megillető betegszabadság időtartamára tanulói pénzbeli juttatásának 70%-a illeti meg.

A tanulót a tanulószerződés alapján a betegsége idejére megillető betegszabadságot az adott tanévben előírt gyakorlati napokra vonatkozóan kell megállapítani. Azaz, ha a tanulónak az adott hét 5 munkanapjából 2 napot kellett volna gyakorlaton töltenie, akkor betegszabadság a 2 gyakorlati nap vonatkozásában illeti meg. A **betegszabadság összegének megállapításakor** a tanulói pénzbeli juttatás napi összegének megállapításakor osztószámként a fent meghatározott gyakorlati napokat kell figyelembe venni. A tanulói juttatás 70%-át a gyakorlati napok arányában kell kiszámítani.

Fenti rendelkezéseket az ún. tömbösített gyakorlati képzés esetén is alkalmazni kell. Amennyiben tehát a tanuló az ún. tömbösített gyakorlati képzési rendszerben azon

a héten beteg, amikor az adott héten egyetlen napot sem kellett volna szakmai gyakorlaton töltenie, akkor a tanulói pénzbeli juttatás teljes összegére jogosult.
A tanuló **a betegszabadságot meghaladó betegsége idejére** a társadalombiztosítási jogszabályok szerint **táppénzre** jogosult. A jogszabály rendelkezéseiből következően erre az időszakra nem tanulói pénzbeli juttatás jár a tanulónak, hanem táppénz.

7.10.3 Adómentesnek tekinthető-e a tanulószerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulót jogviszonya alapján megillető juttatása a keresőképtelensége idején (betegszabadság, táppénz)?

Keresőképtelenség esetén a tanulói jogviszony szüneteléséről nem beszélhetünk – sőt ezen időtartam alatt a tanulószerződést felmondani is tilos –, a jogviszony ebben az időszakban is fennáll, ám az ekkor kifizetett összeg adókötelezettsége attól függően alakul, hogy ténylegesen milyen jogcímen fizetik azt ki. A **betegszabadság időszakára járó 70%-os** mértékű tanulói pénzbeli juttatás **adómentesen kifizethető**, míg a **táppénz**, mint adóköteles társadalombiztosítási ellátás, **bérnek minősül**, s ennek megfelelően kell a kifizetőnek ebből az összegből az **adóelőleget, valamint a járulékokat levonnia**.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 178. § 18. pontja szerint az adóköteles társadalombiztosítási ellátás kifizetőjének azt kell tekinteni, aki az ellátást a jogosultnak ténylegesen kifizette. Amennyiben a gazdálkodó szervezet TB-kifizető hely, ténylegesen a gazdálkodó fizeti ki.

7.11 A szakképzési normatíva elszámolhatósága

Ha a tanulószerződés

- **megkötésére hónap közben** kerül sor, a csökkentő tétel meghatározott összege azon hónap vonatkozásában számolható el a tanuló után először, amelyben a hozzájárulásra kötelezett legalább egy nap gyakorlati képzést teljesített.
- **hónap közben szűnik meg**, az adott hónapra vonatkozóan a csökkentő tétel meghatározott összegét az adott hónapból a tanulószerződés megszűnésének napjáig eltelt napok és az adott hónap naptári napjai számának arányában kell meghatározni.

7.12 Befejező szakképzési évfolyamra vonatkozó rendelkezések

7.12.1 A befejező szakképzési évfolyamon az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket a szorgalmi időszak végéig teljesítő tanuló esetében:

- Az Szt. 64. § (3) bekezdése alapján a *tanulói pénzbeli juttatás* a tanulmányok befejezését követő első komplex szakmai vizsga utolsó napjáig illeti meg.

- A *tanulószerződés* – az Szt. 49. § (1) bekezdés a) pontja alapján – komplex szakmai vizsga utolsó napján szűnik meg.
- Az utolsó tanítási nap és a szakmai vizsga időpontja közötti időszakban *a tanuló gyakorlati képzésre nem kötelezhető*, azonban ebben az időszakban a gyakorlati képzést szervező vállalkozás *pénzbeli juttatást köteles fizetni a tanuló számára*.
- A tanulószerződés megszűnéséig a vállalkozás csökkentheti szakképzési hozzájárulási kötelezettségét a gyakorlati képzési normatíva összegével. A tényleges gyakorlati képzési időszakon túlmenően is biztosított, a tanulói juttatás összegét meghaladó mértékű normatíva-elszámolási lehetőség a gyakorlati képzést ösztönző eszköznek tekinthető.

7.12.2 A befejező szakképzési évfolyamon az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítő tanuló esetében:

- A tanuló a tanítási év utolsó tanítási napját követő naptól a tanulószerződés alapján *tanulói juttatásra nem jogosult*.
- A tanuló a szorgalmi időszakra meghatározott gyakorlati óraszámon és az összefüggő szakmai gyakorlatra meghatározott óraszámon felül – a szakmai gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása kivételével – *gyakorlati foglalkozáson való részvételre tovább nem kötelezhető*.
- A gyakorlati képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásánál a 280/2011. kormányrendelet a normatíva elszámolhatóságát a hatályos tanulószerződés alapján a gyakorlati képzéssel történő megszervezéséhez köti. Tekintettel arra, hogy ettől az időponttól a tanuló gyakorlati képzésre nem kötelezhető, így a gazdálkodó szervezet szakképzési hozzájárulási kötelezettségét nem tudja gyakorlati képzés szervezésével teljesíteni és mivel a tanuló számára – a törvényi előírás alapján – *a vállalkozásnak tanulói juttatást sem kell fizetnie*, a vállalkozás szakképzési *hozzájárulási kötelezettsége nem csökkenthető* a normatíva összegével.
- Az utolsó évfolyamon a tanulmányi követelményeket nem teljesítő tanuló a javítóvizsga sikeres letételét követően jelentkezhet szakmai vizsgára. Tanulói jogviszonya – és egyben tanulószerződése is – ebben az esetben az őszi vizsgaidőszak utolsó napján szűnik meg (a tanulói jogviszony sikertelen szakmai vizsga esetén is megszűnik).
- A javítóvizsga és a szakmai vizsga időpontja közötti időszakban (csakúgy, mint a szorgalmi időszak vége és a javító vizsga közötti időszakban) a tanuló gyakorlati képzésre nem kötelezhető, a gazdálkodó szervezet kötelezettségét nem tudja gyakorlati képzés szervezésével teljesíteni, így szakképzési hozzájárulási kötelezettsége nem csökkenthető a normatíva összegével.
- Amennyiben a tanuló tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytatja, a megismételt tanév megkezdésétől csökkentő tételként figyelembe vehető a gyakorlati képzési normatíva

7.13 Teljesítési megbízotti közreműködés lehetőségei

Előfordulhatnak olyan esetek, hogy a gyakorlati képzésben közreműködő vagy közreműködni szándékozó, szakképzési hozzájárulásra kötelezett **gazdálkodó szervezet csak részben rendelkezik** az Szt.-ben meghatározott és a tanulószerződésben rögzített, a **gyakorlati képzés teljesítéséhez szükséges feltételekkel**. Ebben az eseten megállapodást köthet egy másik, gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezettel vagy szakképző intézménnyel, akihez gyakorlati képzésre átirányíthatja a tanulószerződéses tanulóját. A teljesítési megbízotti szerződés létrejöttét csak a tanulószerződést megkötő szakképzési hozzájárulásra kötelezett gazdálkodó szervezet kezdeményezheti.

A tanulószerződésben **kötelezően rögzíteni kell a teljesítési megbízott** megnevezését, a gyakorlati képzés helyszínét, adószámát, képviselőjének nevét valamint az átirányítás időtartamát.

Az átirányítás időtartama a tanulószerződésben meghatározott **gyakorlati képzési idő legfeljebb 50%-a** lehet, azzal, hogy a teljesítési megbízott a gyakorlati képzéssel kapcsolatosan költségei fedezetére díjat jogosult felszámítani a hozzájárulásra kötelezettel szemben.

A teljesítési megbízott az általa végzett gyakorlati képzésre vonatkozóan nem érvényesítheti a gyakorlati képzési normatívákat.

7.13.1 5%-os kiegészítő képzés

A teljesítési megbízotti közreműködésnek létezik egy másik formája is, amelyet szakképző iskolába történő átirányítás céljából vehet igénybe a gyakorlati képző. E szerint a teljes gyakorlati képzési idő legfeljebb 5%-át kitevő időtartamban a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő (törvényes képviselő) vagy a gyakorlati képzést folytató szervezet kezdeményezésére a gyakorlati tananyagtartalmak szakképző iskolában történő elsajátítására kerülhet sor a szakképző iskola vezetője által meghozott döntés alapján. A gazdasági kamara véleményét előzetesen ki kell kérni. A fenti képzési forma csak lehetőség, nem kötelező, megvalósítására a befejező szakképzési évfolyam második félévében egybefüggően kerülhet sor, kizárólag a szakmai vizsgára való felkészülés céljából. Időtartamát egyszerű számítással kell kikalkulálni a szakképzési kerettantervekben meghatározott teljes gyakorlati képzési időből.

Erre a kiegészítő képzésre a fentiekben ismertetett teljesítési megbízotti megállapodást kell kötni, azonban a konstrukció bizonyos szempontból különbözik a „normál" teljesítési megbízottitól. Az 5%-os kiegészítő képzés időtartama nem számít bele az 50%-os általános korlátba. Az 5%-os átirányítás esetén a teljesítési megbízottat a gyakorlati képzési normatíva arányos része illeti meg, de ezt a hozzájárulásra

kötelezett által a tanulónak fizetett juttatás összegével és annak járulékaival csökkentett normatívából kell számítani.

Az ilyen kiegészítő képzésre csak kérelemre kerülhet sor és csak akkor, ha a szakképző igazgatója a *döntését* is meghozza erre vonatkozóan. A kérelmet a tanuló, a szülő (gyám) és a gyakorlati képző is benyújthatja, az iskola igazgatója vagy a kamara nem.

Mivel a kiegészítő képzés célja csak a tanuló szakmai vizsgára való felkészítése, ezért ennek az indoknak egyrészt szerepelni kell a kérelemben, másrészt megalapozottnak is kell lenni.

7.14 Gyakorlati képzés lehetősége a gazdálkodó szervezetek által működtetett tanműhelyekben

A szakközépiskolai és szakiskolai képzésben a kilencedik évfolyam szorgalmi időszakában a szakmai gyakorlati képzést – az összefüggő szakmai gyakorlat kivételével –

- a szakképző iskolában vagy
- a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezet KTM-ében kell megszervezni.

Abban az esetben, ha a gazdálkodó szervezet rendelkezik kifejezetten tanulók gyakorlati képzésének céljára létrehozott vagy átalakított műhellyel, melyet a termeléstől vagy a szolgáltató tevékenységtől térben vagy időben teljesen elkülönített, lehetősége nyílik a kilencedik évfolyamos tanulókkal tanulószerződéses jogviszony létesítésére. További feltétel, hogy a tanműhelynek **legalább nyolc tanuló képzésre** alkalmasnak és **állandó tanműhelyvezetői felügyelettel** működő, **iskolán kívüli** gyakorlati képzőhelynek kell lennie.

A feltételek megléte esetén a nyilvántartást vezető szerv KTM-mé minősíti, ahol a tanulók tanulószerződés alapján vesznek részt a gyakorlati képzésben.

7.14.1 Lehetséges-e, hogy a gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezet egy, az iskolától bérelt tanműhelyben folytatja a tanuló gyakorlati képzését tanulószerződés keretében?

A Szt. 2. § 50. pontja szerint a KTM csak iskolán kívüli gyakorlati képzőhely lehet. Ennek értelmében az iskolai tanműhely bérlésével a fenti kitétel nem valósul meg, így bérelt iskolai tanműhelyben folyó gyakorlati képzésre tanulószerződés nem köthető. A tanműhelyre vonatkozó rendelkezés a gazdálkodó szervezet által működtetett tanműhelyt megkülönbözteti az iskolához tartozó tanműhelytől, az iskolában folyó szakmai oktatástól és az iskolai oktatás helyszínétől.

Mivel a gazdálkodó szervezetnél tanulószerződés keretében folyó gyakorlati képzés elsődleges célja, hogy a gyakorlati oktatást valós gazdasági környezetben valósítsa

meg, így a gazdálkodó az általa csak tárgyi feltételekkel – és a tanműhelyt iskolához tartozó helyszínen, bérlés útján – biztosított oktatással nem teljesíti maradéktalanul a gyakorlati képzésre vonatkozó előírásokat. Ennek értelmében a KTM fogalma csak akkor érvényesül teljes mértékben, **ha az fizikálisan, valamint jogi és szervezeti értelemben is teljesen elkülönített**, így a tanműhely nem áll semmilyen kapcsolatban az iskolával vagy annak fenntartójával.

7.14.2 Tanműhely-létesítés lehetősége állami támogatással

Szakképzési hozzájárulásra kötelezett gazdálkodó szervezet a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprészéből a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter egyedi döntésével nyújtható képzési, továbbá tanműhely-létesítési és -fejlesztési támogatások részletes szabályairól szóló 3/2015. (II. 13.) NGM rendeletben foglaltak szerint tanműhely-létesítési vagy -fejlesztési támogatásban részesíthető.

Támogatásban azok a gazdálkodó szervezetek részesülhetnek, akik a tanulószerződés keretében foglalkoztatott tanulók létszámát – a megelőző két tanév szakképző iskolai tanulólétszám átlagához képest – a létrehozandó tanműhelyben tervezett gyakorlati képzésben **legalább ötven fővel** növelik a támogatás iránti kérelem benyújtását követő második tanév végéig, és ezt a létszámot **további, legalább öt tanévig** folyamatosan fenntartják.

7.14.3 KTM-mé minősített gyakorlati képzőhelyen milyen feltételek mellett valósítható meg a gyakorlati képzés, ha a gazdálkodó szervezet a képzőhelyet csak időben (azaz egy bizonyos időszakra) különíti el a termeléstől vagy a szolgáltató tevékenységtől?

A KTM definíciója időbeni elhatárolás mellett akkor él, ha a KTM egyéb feltételei is maradéktalanul teljesülnek. Az ilyen formában működő, külső tanműhelyek esetében továbbra is az a legfontosabb szempont, hogy a kilencedik évfolyamos, 14-15, legfeljebb 16 éves, szintvizsgát még nem tett szakközépiskolai tanuló – életkori sajátosságaira és kifejlődés előtt álló munkatapasztalataira tekintettel ‑ ne kerüljön követlen kapcsolatba a gyakorlati képzés olyan elemeivel, amelyek őt, társait, oktatóját vagy környezetét veszélyeztetnék. Az időbeli elhatárolásnak külön feltétele az is, hogy ezt a körülményt a minősítést végző gazdasági kamara külön feltüntesse és a gyakorlati képzőhelyek ellenőrzése során kiemelt figyelemmel vizsgálja a fenti feltételek teljesülését.

7.14.4 Lehetséges-e, hogy a tanuló a kilencedik évfolyam szorgalmi időszakában nem KTM-ben és nem tanulószerződéses jogviszony alapján teljesíti a gyakorlatát, hanem egyéb külső gyakorlati képzőhelyen, együttműködési megállapodás alapján?

Nem. A szakközépiskolai vagy szakiskolai képzésben a kilencedik évfolyam szorgalmi időszakában a tanuló szakmai gyakorlati képzését a szakképző iskolában vagy

a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezet KTM-ében lehet megszervezni – függetlenül attól, hogy a gyakorlat tanulószerződés vagy együttműködési megállapodás alapján folyna.

7.15 Összefüggő szakmai gyakorlat megszervezése

A „nyári gyakorlat" megvalósítására vállalati munkakörülmények között **tanulószerződés**, illetve **együttműködési megállapodás** alapján van lehetőség. Alapvető cél, hogy a tanulók gyakorlati képzése, ezáltal az összefüggő szakmai gyakorlat is tanulószerződéses jogviszony alapján valósuljon meg. A gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezetnek lehetőség szerint május 31-ig teljes képzési időre meg kell kötnie a szerződést a tanulóval, mely már magába foglalja a nyári gyakorlat megvalósítását biztosító időszakot is. Ha tanulószerződéses jogviszony alapján folytatott gyakorlati képzésre nincs biztosítva megfelelő képzőhely, akkor a szakképző iskolának kell gondoskodnia a tanuló gyakorlati képzéséről. Ebben az esetben az összefüggő szakmai gyakorlatot együttműködési megállapodás keretében is meg lehet szervezni. Amennyiben a szakképzési hozzájárulásra kötelezett gazdálkodó szervezet a szakközépiskolával vagy szakgimnáziummal kötött együttműködési megállapodás alapján folytatott összefüggő szakmai gyakorlati képzés szervezésével tesz eleget hozzájárulási kötelezettségének, éves és havi bruttó kötelezettségét a jogszabályban meghatározott módon számított csökkentő tétel összegével csökkentheti, nincs akadálya a költségek elszámolásának. Abban az esetben, ha a gazdálkodó szervezetek csökkentő tételeinek összege meghaladja a bruttó kötelezettség mértékét, a különbözet visszaigénylésére csak akkor van lehetősége, ha a vállalkozás kis- és középvállalkozásnak minősül és legalább egy tanulószerződéssel vagy egy hallgatói munkaszerződéssel is rendelkezik. Ellenkező esetben a csökkentő tételek összegét csak a bruttó kötelezettségének mértékéig lehet visszaigényelni.

7.15.1 Összefüggő szakmai gyakorlat időbeni megszervezése

A gazdálkodó szervezet az összefüggő szakmai gyakorlat megszervezése során, annak időpontjának meghatározásakor az alábbi szempontokat mindenképpen figyelembe kell vennie:

- pihenőidő biztosítása és a nyári szünet kiadása, valamint
- lehetőség biztosítása a tanulónak a hiányzásai pótlására vagy az esetleges javítóvizsgák letételére is.

A hiányzások pótlására, illetve a javítóvizsgák letételére augusztus második felében van lehetőség, ezért még az adott tanévben, azaz a következő évfolyam megkezdése előtt rögzíteni szükséges, hogy a tanuló teljesítette-e az adott évfolyam követelményeit, a következő évfolyamra léphet-e.

Ha az összefüggő szakmai gyakorlat megszervezésére augusztus hónapban úgy kerül sor, hogy a szakmai gyakorlat vége és a következő tanév első napja között nincs egyetlen munkanap sem, akkor a tanulónak már nem lesz lehetősége hiányzásai pótlására vagy a javítóvizsgák letételére.

Az adott évfolyam teljesítésének feltétele az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése, ezért azt célszerű legkésőbb július hónapban megszervezni.

7.15.2 Összefüggő szakmai gyakorlat megszervezése együttműködési megállapodással, szakközépiskolai és szakiskolai képzésben

A gyakorlati képzésen együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanuló részére **csak az összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára** jár juttatás, melynek havi összege nem lehet kevesebb a hónap első napján érvényes minimálbér 15%-ának 1,3 szorosánál.

Az együttműködési megállapodás alapján fizetendő pénzbeli juttatás összegét a mulasztott napok arányában csökkenteni kell, ha a tanuló a gyakorlatról távol marad. A gyakorlati képzésen együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanuló részére kifizetett tanulói pénzbeli juttatásra vonatkozóan nem kell alkalmazni a banki átutalással vagy fizetési számlára történő befizetéssel történő teljesítést.

7.15.3 Összefüggő szakmai gyakorlat megszervezése együttműködési megállapodással, ágazati szakgimnáziumi képzésben

Az ágazati szakgimnáziumi képzés során a szakközépiskola kilencedik-tizenegyedik évfolyamain a szakképzési kerettantervben előírt összefüggő szakmai gyakorlatának megvalósítására a törvényi szabályozás szerinti együttműködési megállapodás köthető.

A gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola, a területi kamarának ezen együttműködési megállapodásokat is ellen kell jegyeznie.

A szakgimnázium kilencedik-tizenkettedik évfolyamain folyó gyakorlati oktatás is gyakorlati képzés, azonban ezek **nem szakképzési évfolyamok. Az összefüggő szakmai gyakorlat idejére** a tanulót ez esetben is megilleti **a pénzbeli juttatás**.

Amennyiben a szakképzési hozzájárulásra kötelezett gazdálkodó szervezet szakgimnáziummal vagy szakközépiskolával kötött együttműködési megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzés szervezésével tesz eleget hozzájárulási kötelezettségének, éves és havi bruttó kötelezettségét a jogszabályban meghatározott módon számított csökkentő tétel összegével csökkentheti, nincs akadálya a költségek elszámolásának.

7.15.4 Az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése évismétlés esetén

Az iskolai rendszerű szakképzésben az összefüggő szakmai gyakorlat az adott évfolyamra meghatározott gyakorlat része. Éppen ezért a jogszabály egyértelművé teszi, hogy a tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az összefüggő szakmai gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

7.15.5 Az összefüggő szakmai gyakorlat megvalósíthatósága több helyszínen

A törvényi szabályozás nem tiltja az összefüggő szakmai gyakorlat több gyakorlati képzőhelyen történő megvalósítását. Ebben az esetben a **szakképző iskolának külön-külön együttműködési megállapodást kell kötnie a gazdálkodó szervezetekkel**, a kötelező tartalom megfelelő rögzítésével.

Az így megvalósított összefüggő szakmai gyakorlaton való részvétel tanuló részéről történő teljesíthetőségének a biztosítása, a gyakorlati képzés teljes megvalósításának megszervezése, illetve a gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezetek koordinálása kizárólag a szakképző iskola felelőssége.

7.15.6 Tanulószerződéses tanuló szakképző iskola által külföldön szervezett gyakorlat megvalósításának lehetősége

Külföldön szervezett szakmai gyakorlatra általában a szorgalmi időszakon kívül kerül sor, ezáltal jellemzően az összefüggő szakmai (nyári) gyakorlat megvalósítását is érinti. A külföldi gyakorlat ideje alatt a tanuló – megfelelő szakmai előkészítés és szervezés esetén – eleget tehet gyakorlati képzési kötelezettségének is. **A külföldi gyakorlat alatt a diák tanulói jogviszonya nem szünetel, így a tanulószerződés sem szüneteltethető**.

Megoldási javaslat lehet, hogy az érintettek (az iskola és a gyakorlatot szervező) közösen dolgozzák ki a külföldi gyakorlaton töltött idő és a szakirányú gyakorlaton szerzett tapasztalatok beszámításának módját, módszerét és szakmai feltételeit.
A külföldi szakmai gyakorlatnak csak abban az esetben van értelme, ha azon a tanuló az iskola és a gyakorlati képző közös elhatározása, vagy legalább a gyakorlati képző beleegyezése alapján vesz részt.

A szervezet **a tanulószerződés megszüntetésére vagy igazolatlan hiányzásként történő dokumentálására irányuló törekvése nem alkalmazható**, mivel azok az Szt. rendelkezéseivel ellentétesek.

8 INFORMÁCIÓK SZAKGIMNÁZIUMOK ÉS SZAKKÖZÉPISKOLÁK RÉSZÉRE

8.1 Az iskolarendszer

A gazdaság és a munkaerőpiac kihívásainak megfelelően átalakított iskolarendszer szerint a szakmát tanuló diákok szakgimnáziumi, szakközépiskolai, illetve szakiskolai intézménytípusokban vehetnek részt az iskolai rendszerű képzésben.

8.1.1 Szakközépiskola

A szakközépiskolának 3+2 évfolyama van. A kilencedik-tizenegyedik szakképzési évfolyamon az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzés és szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik, a további kettő pedig az érettségi vizsgára felkészítő évfolyam. Az államilag elismert szakképesítést szerzett tanulók, választásuk alapján érettségi vizsgára készülhetnek fel a további két évfolyamon.

A szakképesítés megszerzése utáni érettségire felkészítő két tanév kizárólag a 4 kötelező érettségi tárgyból teendő vizsgára készít fel, ugyanis a megszerzett szakképesítés ötödik vizsgatárgyként lesz elismerhető. Alapfokú iskolai végzettség hiányában a szakközépiskolába történő felvétel feltétele a tizennegyedik életév betöltése és a szakközépiskolában szervezett Szakképzési Hídprogram szerinti tanév teljesítése.

8.1.2 Szakgimnázium

Elsődleges funkció

- a szakirányú képzés és
- a továbbtanulás biztosítása.

Az iskola a tanulókat

- szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, az ehhez kapcsolódó szakképesítés és a választható mellék-szakképesítés megszerzésére,
- szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra,
- szakirányú munkába állás betöltésére

készíti fel.

A szakgimnáziumnak négy középiskolai, majd azt követő egy, illetve kettő szakképzési évfolyama van. A kilencedik–tizenkettedik évfolyam elvégzése lehetőséget

biztosít szakmai érettségi végzettség és a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó mellék-szakképesítés megszerzésére. A módosított szakgimnáziumi rendszerben – kizárólag mellék-szakképesítés választása esetén – az érettségit követően a szakgimnáziumi szakmai végzettséget egy tanév alatt szerezhetik meg azok a tanulók, akik az adott ágazatban tettek szakmai érettségit és kaptak ezzel együtt szakképesítést igazoló végzettséget. Azok a tanulók, akik gimnáziumban vagy más ágazatba tartozó szakmai érettségi vizsgával rendelkeznek, a szakgimnáziumi szakképesítést két év alatt szerezhetik meg. Ebben az esetben a szakgimnázium a komplex szakmai vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik (első-második szakképzési) évfolyamon szervezi meg.

Az Szt. és az Nkt. 2018. január 1-jén hatályba lépett módosítása szerint a szakgimnáziumban az érettségi vizsga keretében megszerezhető mellék-szakképesítés leválasztásra került az érettségi vizsgától, tanulása már nem kötelező, választhatóvá vált a tanuló számára. A mellék-szakképesítés tananyagtartalma helyett a tanuló az iskola által biztosított, további – szakmai tartalmat megerősítő, egyéb kompetenciafejlesztő vagy gyakorlati ismereteket bővítő – lehetőségek közül is választhat. Ilyenek lehetnek többek között az ágazat által elvárt készségeket erősítő új tartalmak, technikusi képzést erősítő új szakmai tantárgyak, gépkocsivezetés, duális képzés vagy az ágazati képzést erősítő közismereti tantárgyak oktatása.

A szakgimnáziumban

- az OKJ-ban meghatározott ágazatokban – figyelembe véve az ágazaton belüli specializációt is – **szakmai érettségi**,
- a tanuló választásától függően a szakképzésről szóló törvényben foglaltak szerinti **mellék-szakképesítés**,
- az OKJ-ban meghatározott, a **szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés**, valamint
- érettségi végzettséghez kötött szakképesítés

szerezhető.

A tanulónak a szakgimnázium tizedik évfolyamán legkésőbb április 30-ig írásban nyilatkoznia kell a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamok kerettantervi irányáról a szakgimnázium által biztosított lehetőségek közül.

A mellék-szakképesítés választásának lehetősége a 2016/17. tanévben, valamint a 2017/18. tanévben kilencedik évfolyamot megkezdett tanulókra is kiterjed. Abban az esetben, ha az adott érettségi végzettséghez kötött ágazati szakképesítés vonatkozásában több mellék-szakképesítés is választható, akkor a szakképző iskolának legalább egy mellék-szakképesítés választását biztosítania kell.

A szakgimnáziumi tanuló akkor jelentkezhet a mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgára, ha a mellék-szakképesítés szakképzési kerettantervben meghatározott tanulmányi követelményeinek eleget tett.

A szakgimnázium tizenkettedik – első szakképzési évfolyamot megelőző – évfolyamán tanuló-előszerződés, a tizenegyedik–tizenkettedik évfolyamain pedig – a jogszabályban előírt feltételek teljesülése esetén – tanulószerződés is köthető. A tanuló-előszerződés kötés lehetőségéről a 3.2.2 pontban, a tanulószerződés kötés lehetőségéről pedig a 3.2.6 pontban olvasható részletes információ.

Az előzőekben ismertetett szakgimnáziumi képzés mellett még a régebbi típusú **ágazati szakgimnáziumi képzés** szerint is folyik képzés, kifutó jelleggel. Ezen képzési forma kilencedik-tizenkettedik évfolyamain folyó szakmai elméleti és gyakorlati oktatás a szakképzési kerettanterv alapján olyan ismertek átadását célozza meg, amelyek az ágazathoz tartozó szakképesítésekre való felkészítés első szakaszát jelentik. Ennek értelmében a szakgimnázium kilencedik-tizenkettedik évfolyamain folyó szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is szakmai képzés, vagyis szakképzés.

A szakgimnázium **kilencedik-tizenegyedik évfolyamain a kerettantervben előírt összefüggő szakmai gyakorlatának** megvalósítására részben vagy egészben **iskolai tanműhelyben,** illetve **együttműködési megállapodás keretében külső képzőhelyen** van lehetőség. A gyakorlati képzés szervezője az iskola, a kamarának az együttműködési megállapodásokat ellen kell jegyeznie.

Az egyéb szervezetek képzési tevékenységét illetően kedvező változás, hogy – a tanulószerződéses jogviszony alapján folytatott képzésükhöz hasonlóan – az együttműködési megállapodás alapján folytatott képzésekre is kiterjed a gyakorlati képzés költségének elszámolhatósága a szakképzési hozzájárulás terhére. Természetesen ez az elszámolhatóság csak a tevékenységi körüknek megfelelő ágazatokban folytatott képzésekre terjed ki. A módosítás által a szakgimnáziumi képzésben is könnyebben biztosítható az összefüggő szakmai (nyári) gyakorlat ideje alatt a tanulók gyakorlati képzése.

8.1.3 Szakiskola

A szakiskola a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése, oktatása céljából a többi tanulóval sajátos nevelési igénye miatt együtthaladásra nem képes tanulókat készíti fel a szakmai vizsgára.

A szakiskolában az OKJ-ban meghatározott szakképesítések körében – a sajátos nevelési igény jellegétől függően – a szakképzési kerettanterv vagy a speciális kerettanterv szerint folyhat szakképzés. A közismereti oktatás a szakiskolában a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó közismereti kerettanterv alapján folyik. A szakmai vizsgára történő felkészítésre vonatkozó további rendelkezéseket az Szt. határozza meg.

(Bár a készségfejlesztő iskolák, azaz az egykori készségfejlesztő speciális szakiskolák 2016. szeptember 2-tól leválasztásra kerültek a szakképzés intézményrendszeréről, megemlítendő, hogy a készségfejlesztő iskola a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók részére biztosítja az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását, továbbá a szakképzésben részt venni nem tudó enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára nyújt a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismereteket.)

8.2 Szakképzési Hídprogram

8.2.1 A Szakképzési Hídprogram célja

A Szakképzési Hídprogram egyik szerepe, hogy segítséget nyújtson a tizenötödik életévét betöltött és legfeljebb hat általános iskolai évfolyamot végzett tanulónak a szakképzésbe való bekapcsolódáshoz, vagy akár a közvetlen munkába álláshoz. A szakképzésről szóló törvény alapján a Szakképzési Hídprogram két évfolyamos képzési idejű és záróvizsgával, valamint részszakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgával zárul.

A Szakképzési Hídprogramban megszerzett részszakképesítés nem tartozik az első szakképesítés Szt.-ben meghatározott fogalma alá, ezért ebben a képzésben történő részvételt, a záróvizsgát és a részszakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgát az ingyenesség számításakor figyelmen kívül kell hagyni.

Ha a részszakképesítést szerző tanuló – akár már a következő tanévtől – egy másik szakképesítést kíván szerezni, akkor azt mint első szakképesítést tanulhatja majd az iskolai rendszerű szakképzésben, ingyenesen.

8.2.2 Köthető-e tanulószerződés a Szakképzési Hídprogramban?

Nem. A program évfolyamai nem minősülhetnek szakképzési évfolyamoknak, ezért tanulószerződés nem köthető.

8.2.3 Köthető-e együttműködési megállapodás a Szakképzési Hídprogramban?

Igen. A programnak van szakmai képzési tartalma, amellyel kapcsolatban a vonatkozó, adaptált szakképzési kerettantervek összefüggő szakmai gyakorlatot is meghatároznak. Ezen gyakorlatok esetén az Szt. 56. §-a e) pontja szerinti együttműködési megállapodás köthető.

Az összefüggő szakmai gyakorlatát együttműködési megállapodás keretében teljesítő tanuló esetére is vonatkozik az Szt. 63. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, tanulói pénzbeli juttatás fizetését előíró kötelezettség.

8.2.4 A Szakképzési Hídprogramban részt vevő tanulók ösztöndíja

A Szakképzési Hídprogramban részt vevő tanuló a tanulói jogviszonya fennállása alatt az Szt.-ben foglaltak alapján, évfolyamonként legfeljebb két tanéven keresztül ösztöndíjban részesül. A jogosultság az adott tanítási év végéig vagy a tanulói jogviszony megszűnéséig tart.

Évfolyam:	*első évfolyam (Ft/hó)*	*második évfolyam (Ft/hó)*
Az ösztöndíj mértéke:	8.000	10.000

Ez alól kivételt képez az a tanuló, aki a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt évfolyamot ismétel. Részére az ösztöndíj mértéke a megismételt első évfolyamán havonta 4.000 Ft, megismételt második évfolyamán havonta 5.000 Ft.

Az első évfolyamot sikeresen teljesítő tanuló további – az adott évfolyamra meghatározott összeg alapján számított – kéthavi ösztöndíjat kap az első évfolyam teljesítését igazoló bizonyítvány kiállítását követő második hónap 28. napjáig.

A második évfolyamot követően a részszakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgát, továbbá az alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkező tanulók esetén a záróvizsgát sikeresen teljesítő tanuló további – az adott évfolyamra meghatározott összeg alapján számított – kéthavi ösztöndíjat kap egy összegben, a vizsgákat követő második hónap 28. napjáig.

A tanuló a tanítási év azon hónapjaira vonatkozóan jogosult ösztöndíjra, amely hónapban a tanulói jogviszonya fennállt, az alábbiakban foglaltak kivételével.

Kivételek:

- Ha a tanuló tanulói jogviszonya tanítási év közben szűnik meg, tanulói jogviszonya megszűnésének hónapját megelőző hónapra vonatkozóan jogosult utoljára ösztöndíjra.
- A tanuló nem jogosult
  – a Szakképzési Hídprogram első évfolyamának első két hónapjára járó ösztöndíjra, ha a tanulói jogviszonya a tanítási félév első vagy második hónapja folyamán megszűnt.
  – ösztöndíjra arra a hónapra vonatkozóan, amelyben igazolatlanul mulasztott tanórái száma az adott tanévben eléri a tizenöt tanórát.
  – ösztöndíjra attól a hónaptól kezdődően, amelyben igazolatlan mulasztásai száma eléri azt a működési rendeletben meghatározott mértéket, amely fölött a nem tanköteles tanuló tanulói jogviszonyát meg kell szüntetni.

Az ösztöndíj folyósításával kapcsolatos feladatokat a Szakképzési Hídprogramban közreműködő szakképzési centrum vagy szakképző iskola látja el.

A szakképző iskola a tanuló részére az ösztöndíjat banki átutalással folyósítja. Ha a tanuló nem rendelkezik saját fizetési számlával és

- a tanuló kiskorú, vagy a nagykorú tanuló cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, az ösztöndíjat a tanuló törvényes képviselőjének a fizetési számlájára,
- a tanuló nagykorú és cselekvőképes, a tanuló írásbeli kérelmére vele azonos lakcímen élő szintén nagykorú személy fizetési számlájára

kell folyósítani.

A Szakképzési Hídprogram keretében fizetett ösztöndíj adómentes juttatásnak minősül.

8.3 Az iskola közreműködése a tanuló gyakorlati képzésében, teljesítési megbízotti jogviszony keretében

Az a szervezet, amelyik csak részben rendelkezik a gyakorlati képzéshez szükséges feltételekkel, teljesítési megbízottat vonhat be a gyakorlati képzés megvalósításához. A szervezet szakképző iskolával, mint teljesítési megbízottal, is köthet megállapodást. A jogszabály értelmezéséből azonban következik, hogy amelyik gazdálkodó teljes egészében rendelkezik a feltételekkel, nem vonhat be teljesítési megbízottat, azaz nem köthet együttműködési megállapodást átirányításra sem iskolával, sem egyéb szervezettel. Fontos, hogy a teljesítési megbízotti jogviszony létesítését csak a tanulószerződést megkötő szakképzési hozzájárulásra kötelezett gazdálkodó szervezet kezdeményezheti.

8.3.1 5%-os kiegészítő képzés

A tanulószerződés alapján folyó gyakorlati képzésben, a teljes gyakorlati képzési idő legfeljebb 5%-át kitevő időtartamban

- a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő (törvényes képviselő) vagy
- a gyakorlati képzést folytató szervezet

kezdeményezésére a gyakorlati tananyagtartalmak szakképző iskolában történő elsajátítására kerülhet sor a szakképző iskola vezetője által meghozott döntés alapján. A gazdasági kamara véleményét előzetesen ki kell kérni.

Ennek megvalósítására a befejező szakképzési évfolyam második félévében egybefüggően kerül sor a szakmai vizsgára való felkészülés céljából.

Az ilyen esetekre teljesítési megbízotti megállapodást kell kötni. Időtartamát egyszerű számítással kell kikalkulálni a szakképzési kerettantervekben meghatározott teljes gyakorlati képzési időből. A fentiekben említett „normál" teljesítési megbízotti viszonnyal ellentétben ez utóbbi esetben nem áll fenn az a kitétel, hogy a tanulószerződést kötő szervezet csak részben rendelkezik a gyakorlati képzéshez szükséges feltételekkel, ez nem feltétele a szakképző iskolának a teljes gyakorlati képzési idő 5%-át érintően a gyakorlati képzésbe történő bevonásának.

Az 5%-os átirányítás esetén a teljesítési megbízottat a gyakorlati képzési normatíva arányos része illeti meg, de ezt a hozzájárulásra kötelezett által a tanulónak fizetett juttatás összegével és annak járulékaival csökkentett normatívából kell számítani. Az ilyen kiegészítő képzésre csak kérelemre kerülhet sor és csak akkor, ha a szakképző igazgatója a *döntését* is meghozza erre vonatkozóan. A kérelmet kizárólag a tanuló, a szülő (gyám) vagy a gyakorlati képző nyújthatja be, az iskola igazgatója vagy a kamara nem.

Mivel a kiegészítő képzés célja kizárólag a tanuló szakmai vizsgára való felkészítése, ezért ennek az indoknak egyrészt szerepelni kell a kérelemben, másrészt megalapozottnak is kell lennie.

8.4 Kamarai garanciavállalás

8.4.1 Hatása az iskolai tanműhelyekben folyó gyakorlati képzésre

A tanulószerződések megkötése a tanév során korábbi időszakra esik (lehetőség szerint május 31-ig), így az iskola hamarabb képet kap arról, milyen tanműhelyi kihasználtságra számíthat a következő időszakban – előre kalkulálhat az oktatóival. Fontos alapelv a tervezésnél és azt követően az igazolás kiadásánál is, hogy a gazdasági kamara figyelembe veszi az iskola kötelezettségeit, lehetőség szerint az igényeit, illetve a köznevelési törvény előírásai szerinti minimum létszámadatokat (a 4. mellékletben a szakközépiskolai gyakorlati képzésre meghatározott minimális csoportlétszám 6 fő.).

Az előzetes szakmai egyeztetések során a területi kamarának az iskolával közösen kell kialakítani a legoptimálisabb elosztást. Ez azt jelenti, hogy a területi kamara az iskola szakmai véleményét és javaslatait figyelembe veszi, ugyanakkor **a cél az, hogy az arra alkalmas tanulók minél hamarabb vállalati környezetben, munkafolyamatba ágyazott tanulással** sajátítsák el a választott szakképesítést. Azon tanulók számára, akiknek a szakmai elméleti és gyakorlati felkészültsége hiányos, illetve általános képességeik nem megfelelőek, iskolai felzárkóztatás keretében kerülhet sor a munkaerőpiaci kompetenciák, gyakorlati készségek megfelelő szintű fejlesztésére, tekintettel arra, hogy az iskola rendelkezik a megfelelő szakmai, pedagógiai és módszertani ismeretekkel, tapasztalatokkal.

8.4.2 Hatása az együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzésre

Abban az esetben, ha nem biztosított a megfelelő képzőhely, akkor a szakképző iskolának kell gondoskodni a tanuló gyakorlati képzéséről. A tanulók gyakorlati képzésére ebben az esetben iskolai tanműhelyben vagy külső gyakorlati képzőhelyen együttműködési megállapodás keretében van lehetőség.

A kamarai igazolás kiadása tehát kiterjed az együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzésre is, azaz az Szt. 56. § (1) bekezdésének a)–d) pontjában megadott összes esetre. Ennek megfelelően együttműködési megállapodás kötése is csak akkor lehetséges, ha a kamara kiadta az igazolást arról, hogy részéről nem biztosított a tanulószerződés-kötéshez a megfelelő képzőhely az adott tanuló számára.

8.4.3 Kamarai garanciavállalás dokumentuma

Kamarai igazolás. A területi kamara akkor állítja ki, ha részéről nem biztosított a megfelelő képzőhely egy adott tanuló számára. Ez teszi lehetővé az iskola számára, hogy gondoskodjon a tanuló gyakorlati képzéséről az iskolai tanműhelyben vagy együttműködési megállapodás keretében. Az igazolás kiállításának határideje: minden év június 15., de legkésőbb a folyó tanév összefüggő gyakorlatának kezdete. Az iskola ebben az időpontban már biztosan kalkulálhat a következő tanévre vonatkozó tanműhelyi adatokkal. Az igazolást követően a területi kamara aktívan nem avatkozik bele a rendszerbe, az esetleges későbbi tanulószerződés-kötések szórvány jellegűek.

Az igazolások a már megkötött tanulószerződések figyelembevételével az abban meghatározott tanév meghatározott időszakára vagy a meghatározott időszak részidőszakára kerülnek kiadásra.

Igazolás kiállítására kerül sor az iskola számára, ha a tanulószerződés az alábbiak miatt szűnik meg:

- a gyakorlati képzést szervező szervezet jogutód nélküli megszűnése,
- a szervezet gyakorlati képzésben való részvételtől történő eltiltása,
- közös megegyezéssel történő megszüntetés,
- (azonnali hatályú) felmondás, vagy
- nem biztosított a megfelelő képzőhely.

Az iskola számára kiállított igazolás

- az abban meghatározott tanév végéig vagy
- visszavonásig

érvényes.

Abban az esetben, ha a tanuló az igazolás kiállítását követően vagy az abban megjelölt időpontot megelőzően tanulószerződést köt, a területi kamara az igazolást visszavonja.

8.4.4 Kamarai igazolás kiállításának folyamata

A kamarai igazolások kiadásához és tanulószerződések megkötéséhez szükséges adatokat az **iskolai adatszolgáltatás keretében** az iskolák kötelesek a területi kamarák részére bocsátani minden évben legkésőbb március hónap utolsó munkanapjáig.

Az adatszolgáltatásról további, részletesebb információ a 13.3 pontban olvasható.

Az adatszolgáltatást követően a kamara személyes ügyfélkezelés keretében valamennyi potenciális tanulószerződés-kötőt felkeres, hogy összekapcsolja a gyakorlati képzésben részt venni kívánó tanulókat a gyakorlati képzőhelyekkel. Az előkészítés során összegyűjti azokat az adatokat, amelyek az igazolás kiadáshoz szükségesek.

Amennyiben a tanulószerződés megkötésére nem kerül sor, mert a kamara nem talál megfelelő gyakorlati képzőhelyet a tanuló számára, elkészíti a megfelelő időszakra vonatkozó igazolást. Ezt a központi online nyilvántartási rendszerből nyomtatja, és 1-1 példányban kiküldi az elméleti képzést végző iskola, annak fenntartója, valamint a tanuló vagy – kiskorú tanuló esetén – a tanuló törvényes képviselője számára.

8.4.5 Nyilvántartásba vett tanulószerződések nyomon követése

A kamara online felületet biztosít a szakképző iskolák részére, ahol az intézmény nyomon követheti tanulószerződései számának alakulását, megtekintheti a tanulói által kötött tanulószerződéseket is. A felület továbbá arra is lehetőséget ad, hogy az iskola egyszerűen, gyorsan eleget tudjon tenni adatszolgáltatási kötelezettségének is a területi kamara irányában.

8.5 Iskolai évfolyamok számozása

Az iskolai évfolyamok számozása – a meghatározott kivétellel – az általános iskola első évfolyamától kezdődően a középiskolai tanulmányok utolsó évfolyamáig, a kiegészítő nemzetiségi oktatás feladatait ellátó iskola első évfolyamától és az alapfokú művészeti iskolában az első alapfokú évfolyamtól **folyamatos**.

A fentiektől eltérően

- a kilencedik évfolyamot megelőző Köznevelési és Szakképzési Hídprogram keretében szervezett évfolyamnak
  – KH,
  – SZH/1,
  – SZH/2,

- az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolák kötelező előkészítő évfolyamának 9/E,
- a kizárólag szakmai elméleti és gyakorlati oktatást folytató szakközépiskolai – közismereti kerettantervben foglalt követelmények vagy a középiskola tizedik évfolyamának teljesítését követő - szakképzési évfolyamoknak Ksz/11, Ksz/12,

az elnevezése.

8.6 Összefüggő szakmai gyakorlat megvalósítása az iskolai tanműhelyben

Abban az esetben, ha az összefüggő szakmai (nyári) gyakorlat megszervezésére tanulószerződés vagy együttműködési megállapodás hiányában nem külső képzőhelyen, hanem **iskolai tanműhelyben** kerül sor, akkor **az iskolának nem kell tanulói pénzbeli juttatást fizetnie** a tanuló részére.

8.7 Összefüggő szakmai gyakorlat megvalósítása évismétlés esetén

A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az összefüggő szakmai gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

9 INFORMÁCIÓK SZAKKÉPZŐ ISKOLAI TANULÓK ÉS SZÜLEIK RÉSZÉRE

9.1 Szakképzési intézménytípusok

Az iskolarendszer átalakítása alapján szakképzés *szakközépiskolai, szakgimnáziumi, és szakiskolai* formában indítható.

A szakgimnázium 4+1 éves, ahol az OKJ-ban meghatározott ágazatokban – figyelembe véve az ágazaton belüli specializációt is – **szakmai érettségi**, a tanuló választásától függően a szakképzésről szóló törvényben foglaltak szerinti **mellékszakképesítés**, valamint az OKJ-ban meghatározott, a **szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés** szerezhető.

A szakközépiskola 3+2 éves, ahol az utolsó 2 évben a tanulók választásuk alapján érettségire készülhetnek fel.

A témáról további, részletesebb információ a 8.1 pontban olvasható.

9.2 Duális képzés

A duális képzésben a tanulók a szakmai elméleti és a gyakorlati alapismereteket a szakképző iskolában sajátíthatják el, gyakorlati képzésük pedig a szakközépiskolában a kilencedik évfolyam összefüggő gyakorlatától, illetve a tizedik évfolyamtól kezdődően a gazdálkodó szervezeteknél folyik tanulószerződés keretében.

A szakközépiskolai és szakiskolai tanulók gyakorlati képzése **az első szakképző évfolyam szorgalmi időszakában kizárólag tanműhelyi keretek között** folyik. A sikeres szintvizsga (kötelező a jogszabályban előírt tanulók számára) letétele után már a kilencedik évfolyam összefüggő gyakorlatától kezdődően (a teljes hátralévő képzési időre létrejött) tanulószerződéses jogviszony keretében mehetnek ki külső gyakorlati képzőhelyekre. Sikertelen szintvizsga esetén a tanulók továbbra is iskolai tanműhelyi körülmények között végezhetik a gyakorlatukat, vagy gazdálkodó szervezet KTM-ében.

9.3 A tanuló-előszerződés

A tanuló-előszerződés rendszere még a szakképzési évfolyamot megelőzően lehetőséget biztosít a gazdálkodó szervezet és a tanuló közötti – gyakorlati képzés

megkezdését megelőző – kapcsolatfelvételre. A tanuló-előszerződés megkötésével a felek kölcsönösen vállalják a későbbi tanulószerződés megkötését.

A témáról, további részletes információ a 3.2.2 pontban olvasható.

9.4 A tanulószerződés

Tanulószerződés a tanulóval – az Szt.-ben foglalt kivétellel – az adott képzés első szakképzési évfolyamának kezdetétől kezdődő hatállyal, a harmadik és további szakképesítésnek nem minősülő szakképesítésre történő felkészítés céljából vagy a szakgimnázium tizenegyedik vagy tizenkettedik évfolyamának kezdetétől kezdődő hatállyal a szakgimnázium szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképesítésre irányuló, a szakképzési kerettantervben meghatározott – tanévenként átlagosan legalább kétszázötven órát meghaladó idejű – gyakorlat teljesítése céljából folyó, költségvetési támogatásban részesíthető képzésre köthető. A tanulószerződéseket a területi kamara tartja nyilván. A megkötött szerződés csak a kamarai ellenjegyzéssel válik érvényessé és a tanulószerződésben megjelölt naptól hatályos.

9.5 A tanulószerződéses jogviszony előnyei

- A tanuló havonta pénzbeli juttatást kap, melyet a teljesítményének figyelembevételével félévente emelni kell. A pénzbeli juttatás havi mértéke a gyakorlati képzési időtől függ, mely az esetek többségében a mindenkori minimálbér 18%-a.
- A tanuló társadalombiztosítási szempontból biztosítottá válik, betegség esetén táppénzre jogosult.
- A tanulószerződéses képzési idő szolgálati időnek számít, így később a nyugdíj kiszámításánál is figyelembe veszik.
- A tanuló a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő képzésben részesül.
- A tanuló elhelyezkedési lehetőségei megnőnek. A gyakorlati képzést biztosító vállalkozás a szakmai bizonyítvány megszerzését követően munkavállalóként alkalmazhatja is.

9.6 A tanuló kötelezettségei a képzés során

- a gyakorlati képzést szervező szervezet képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja,
- a szakmai gyakorlati ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,
- a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja,
- nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a gyakorlati képzést szervező szervezet jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné.

9.7 Hiány-szakképesítés

A hiány-szakképesítések minden tanévben az alapján kerülnek meghatározásra, hogy a munkaerő-foglalkoztatásban érintett gazdálkodó szervezetek részéről várhatóan hogyan alakul a szakképzett munkaerő iránti igény. **A hiány-szakképesítések megyénként eltérőek és évente a szakmaszerkezeti döntésről szóló kormányrendeletben** jelennek meg. Mivel ezekben a szakképesítésekben fokozott munkaerőpiaci igény jelentkezik, a tanulók nagyobb valószínűséggel tudnak elhelyezkedni.

9.8 Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíj

9.8.1 Az ösztöndíj célja

A Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíj célja a hiány-szakképesítések körébe tartozó, első szakképesítés megszerzésére irányuló, államilag támogatott nappali, iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók támogatása, mely a tanulmányi eredményük alapján nyújtható.

9.8.2 A jogosultság feltételei

A **szakiskolai vagy szakközépiskolai** tanulmányokat folytató tanuló ösztöndíjra attól a tanévtől kezdődően válik jogosulttá, amelyben az általa *szakképzési évfolyamon tanult szakképesítés hiány-szakképesítésként* kerül meghatározásra.

A **szakgimnáziumi** tanulmányokat folytató tanuló

- az érettségi végzettséghez kötött, *a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó, hiány-szakképesítésnek* minősülő szakképesítés szakmai vizsgájára felkészítő tizenharmadik évfolyamon,
- az érettségi végzettséghez kötött, a *szakmai érettségi vizsga ágazatához nem tartozó* – a tizenharmadik vagy tizennegyedik évfolyam valamelyikére vonatkozóan *hiány-szakképesítésnek* minősülő – szakképesítés szakmai vizsgájára felkészítő tizennegyedik évfolyamon

jogosult ösztöndíjra.

9.8.3 Az ösztöndíj havi mértéke

A hiány-szakképesítést választó tanuló **a tanulószerződéses pénzbeli juttatáson felül** még szakképzési ösztöndíjban is részesülhet.

Az ösztöndíj kiszámítása a következőképpen történik:

- Mértéke tanulónként egységesen 10 000 Ft/hó a szakközépiskolában és a szakiskolában az első szakképzési évfolyam első félévében, illetve szakgimnáziumi képzésben az ösztöndíjra jogosító tizenharmadik vagy tizennegyedik évfolyam első félévére, amennyiben a szakgimnáziumi érettségi végzettséget szerzett tanuló az érettségi utáni kétéves képzésben a tanulmányokat nem folyamatos tanulói jogviszony alapján, hanem későbbi tanévtől kezdődően folytatja.
- A szakgimnáziumi képzésben az érettségi végzettséghez kötött, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó, hiány-szakképesítésnek minősülő szakképesítés szakmai vizsgájára felkészítő tizenharmadik évfolyamon a tizenkettedik évfolyam második féléve végén szerzett bizonyítványban szereplő tantárgyak osztályzatainak számtani átlagát kell figyelembe venni az első félévi ösztöndíj mértékének megállapítása során.

A továbbiakban csak akkor jár, ha tanulmányi átlageredmény

- szakközépiskolai és szakiskolai tanulmányok esetében 2,51
- szakgimnáziumi tanulmányok esetében 3,01

felett van.

Az első szakképzési évfolyam második félévétől kezdődően, és a további félévekben, ha a tanulmányi átlageredmény emelkedik, az összege is emelkedik.

Szakiskola/szakközépiskola	
Tanulmányi átlag	Ösztöndíj mértéke
2,51-3,0	10 000 Ft/hó
3,01-3,5	15 000 Ft/hó
3,51-4,0	20 000 Ft/hó
4,01-4,5	27 000 Ft/hó
4,51-5,0	35 000 Ft/hó

Szakgimnázium	
Tanulmányi átlag	Ösztöndíj mértéke
3,01-3,5	20 000 Ft/hó
3,51-4,0	30 000 Ft/hó
4,01-4,5	40 000 Ft/hó
4,51-5,0	50 000 Ft/hó

Nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló a tanév adott félévében, ha valamely tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló az adott tanévben

- évfolyamismétlésre kötelezés esetén,
- attól a hónaptól kezdődően, amelyet megelőző hónapban a tanév során keletkezett igazolatlan óráinak száma meghaladja a hét órát vagy
- fegyelmi büntetés esetén az arról szóló határozat jogerőre emelkedésének napját követő hónaptól.

9.9 Kamarai garanciavállalás

9.9.1 Kedvező hatásai a tanulók számára

Azon tanulók számára, akiknek a gyakorlati képzése iskolai tanműhelyben valósul meg, a kamarai garanciavállalás bevezetésének köszönhetően lehetőség nyílik arra, hogy a gyakorlati képzésük a jövőben tanulószerződéses jogviszony alapján, valós vállalati munkakörülmények között folytatódjon. Ezáltal ők is biztosítottá válnak, illetve rendszeres havi pénzbeli juttatásban részesülnek.

9.9.2 A kamarai garanciavállaláshoz kapcsolódó tanulói adatok

A kamarai garanciavállaláshoz és a kamarai igazolások kiadásához nélkülözhetetlen a tanulók előzetes felmérése, „számbavétele". Erre vonatkozóan a szakképző iskolák adatszolgáltatás keretében kötelesek a területi kamarák részére bocsátani minden évben legkésőbb március utolsó munkanapjáig a jogszabályban meghatározott adatokat. (Ezek: a tanuló évfolyamára, szintvizsgájára, érettségijére, valamint a választott szakképesítésre előírt egészségügyi alkalmassági követelményeknek, pályaalkalmassági követelményeknek a tanuló által történő teljesítésére és az állam által költségvetési hozzájárulásban részesített iskolai rendszerű szakképzésben való ingyenes részvételre jogosító körülményre vonatkozó adatok. Bővebben lásd a 13.3 alpontban).

9.10 A második szakképesítés megszerzésének lehetőségei

Az állam által támogatott iskolai rendszerű szakképzésben a második szakképesítésre történő felkészítés is ingyenes. A második szakképesítés megszerzésére a tanulónak kizárólag felnőttoktatás keretében van lehetősége. A felnőttoktatás olyan iskolai rendszerű szakképzés, mely igazodik a részt vevő tanuló sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez, meglévő ismereteihez és életkorához. A másodszakmások képzése csak a nappalitól eltérő munkarend szerinti felnőttoktatásban valósulhat meg és a gyakorlati képzés megvalósítása céljából tanulószerződés köthető. A tanuló számára tanulószerződés szerinti pénzbeli juttatás jár, mértéke azonban az oktatás munkarendje szerint differenciált. Havi mértéke ugyanazon szakképesítés megszerzésére irányuló, nappali rendszerű iskolai oktatás szerinti képzésben tanulószerződés alapján kifizetett tanulói pénzbeli juttatás havi mértékének

- 100%-a a nappali,
- 60%-a az esti,
- 20%-a a levelező

oktatás munkarendje szerint folyó képzés esetén.

A felnőttoktatásban folyó gyakorlati képzés szervezése szempontjából lényeges, hogy a főállású munkaviszonyban lévő tanuló saját munkáltatójával is köthet tanulószerződést. A munkaviszony és a tanulószerződéses jogviszony ugyanis nem zárja ki egymást. A teljes munkaidőben folyó munkavégzést és a tanulószerződés keretében megvalósuló gyakorlati képzést (tanulói juttatás, foglalkozási napló) azonban össze kell hangolni.

A felnőttoktatás esti munkarendje szerint folyó képzésben a szakképzési évfolyamok OKJ-ban meghatározott száma a felére csökkenthető. Ez azt jelenti, hogy az egyébként két éves képzések akár egy év alatt is megszervezhetőek.

9.11 Az Országos Képzési Jegyzék (OKJ)

Az állam által elismert szakképesítéseket az OKJ tartalmazza, mely a munkaerőpiaci igényeknek megfelelően időről időre változik.

A jelenlegi rendszerben, a szakközépiskolai képzések esetében a tanulók a tizenegyedik évfolyam végén szakképesítést szereznek az eredményes szakmai vizsgával. Ezt követően lehetőségük van ezzel a képesítéssel munkába állni, vagy további két, érettségire felkészítő évfolyam elvégzésével az érettségi vizsgát megszerezni, majd ezt követően újabb szakképesítésre felkészülni.

A szakgimnáziumokban olyan érettségizett tanulókvégeznek, akik – amennyiben nem szándékoznak a szakképzésben vagy a felsőoktatásban továbbtanulni, – egy vagy több szakképesítés birtokában állhatnak munkába. Lényeges eleme a szakgimnáziumi képzésnek, hogy az érettségivel megszerezhető szakképesítések (mellék-szakképesítések) elkülönítésre kerültek az érettségi vizsgától, ezáltal tanulásuk választhatóvá vált a tanulók számára. A tanulók a mellék-szakképesítés helyett a képző iskola által felkínált további lehetőségek közül is választhatnak.

2020-ban a szakképzési rendszerünk újból átalakul, melynek első lépéseként 2019. szeptember 30-án kihirdetésre került az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012 (VII.6.) Korm. rendelet módosítása. Az Országos Képzési Jegyzék átalakításával a szakmát tanulók a jövőben a korábbiaknál átláthatóbb, egyértelműbben meghatározott szakmajegyzékről választhatnak. A rendelet módosításával meghatározásra került az a 174 alapszakma, valamint kulturális és művészeti szakképesítések és részszakmák, amelyek 2020. szeptemberétől iskolarendszerben oktathatók. A 2020/2021-es tanévre már ezekre a szakmákra lehet beiskolázni.

10 SZINTVIZSGA

10.1 A szintvizsga célja és az érintettek köre

A szintvizsga a szakképzés szakmai követelményeire épül, elsősorban gyakorlati feladatokból áll.

A szintvizsga célja, hogy felmérje: a szakközépiskolai tanuló elsajátította-e **az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, kihelyezhető-e** gazdálkodó szervezethez „üzemi" (termelési) körülmények közé.

Szintvizsgát annak a szakközépiskolai vagy szakiskolai tanulónak kötelező tennie, aki nappali rendszerű oktatásban vagy a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban vesz részt a szakmai képzésben és nem rendelkezik érettségi végzettséggel. A vizsga minden – az előzőekben meghatározott – tanuló számára kötelező, amelynek eredménye a tanuló év végi szakmai érdemjegyébe nem számít bele.

Az alábbi tanulóknak tehát nem kell szintvizsgát tenniük:

- esti, levelező vagy egyéb sajátos munkarend szerint tanulók,
- érettségi végzettséggel rendelkezők,
- másod- vagy további szakmát tanulók,
- részszakképesítést tanulók,
- a sikeres szintvizsgával rendelkező tanulók.

A szintvizsga lefolytatására rendelkezésre álló vizsgaidőszakot az Szt. határozza meg, mely alapján az első szakképző évfolyam tanévében február első tanítási napjától április utolsó tanítási napjáig terjedő időszakban lehet megszervezni.

A szintvizsgát nem teljesítő tanuló részére a gazdasági kamara pótló, javító szintvizsgát szervez. A javító és pótló szintvizsgát az adott tanévben kell megszervezni. A szintvizsgák szervezésének és lebonyolításának rendelkezéseit a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Szak- és Felnőttképzési Önkormányzati Szabályzata tartalmazza.

10.2 Szintvizsga a költségvetési hozzájárulásban nem részesített képzésben részt vevő tanulók esetében

Az ingyenes (államilag támogatott) szakmai képzést és szakmai vizsgázási lehetőséget az állam az Szt., valamint az Nkt. ide vonatkozó rendelkezéseiben szereplő feltételek együttes megléte esetén biztosítja. A Kormány rendeletben hozza meg azon

szakképesítésekre vonatkozó döntését, amelyekkel kapcsolatban a szakképző iskola fenntartója költségvetési hozzájárulásra jogosult. A szakképző iskolai fenntartó tehát csak az ingyenes képzésben való részvételre jogosult tanulói után jogosult költségvetési hozzájárulásra. Ennek értelmében az önköltséges képzésben részt vevő tanulók esetén a szintvizsga – a szakmai vizsgához hasonlóan – kizárólagosan térítési díj ellenében teljesíthető, hiszen a köznevelési és szakképzési jogszabályok szerint képzésük költségvetési támogatásban nem részesül. A fentiek értelmében a nem államilag finanszírozott képzésekben részt vevő tanulók szintvizsgájának díja a tanulót terheli.

10.3 A szintvizsga követelménye és feladatbankja

A szintvizsga követelményét a szakképesítés szakképzési kerettanterve alapján a gazdasági kamara dolgozza ki. **A szakközépiskola vagy szakiskola a felvételkor ismerteti a szintvizsga követelményeit** a tanulóval, valamint a honlapján folyamatosan biztosítja a szintvizsga követelményeinek nyilvánosságát.

A feladatbankok a **www.iszIir.hu** honlapon megtalálhatók. A szintvizsga feladatbank tartalmazza a megoldandó feladatok leírását, a szakképesítés megnevezését, OKJ azonosítóját, a maximum elérhető pontszámot, a feladat megoldására rendelkezésre álló időt, a szintvizsga javasolt időpontját és azt a kerettantervet kiadó rendeletszámot, amely alapján a feladat készült. Amennyiben a kerettantervben olyan módosításokat hajtunk végre, amely a szintvizsga feladatokat is befolyásolja akkor a módosított kerettantervi rendelet száma jelenik meg a feladatokon. Egy-egy szakképesítés feladatbankja általában 4 db feladatot (A, B, C, D) és a hozzájuk tartozó értékelő lapokat, valamint a vizsgabizottságnak szóló tájékoztatókat tartalmazza.

10.3.1 Szintvizsgával rendelkező tanulók szintvizsga kötelezettsége új szakképesítés vagy évismétlés esetében

Abban az esetben, ha egy tanuló a kilencedik évfolyamon sikeres szintvizsgát tesz, majd a tizedik évfolyam helyett beiratkozik egy másik szakközépiskolai **vagy szakiskolai** szakmára (akár kilencedik, akár tizedik évfolyamon) nem szükséges újra szintvizsgáznia, hiszen egyszer már tanúsította azt, hogy képes irányítás mellett dolgozni. Ha a tanuló kilencedik évfolyamon sikeres szintvizsgát tett és ezen évfolyam végén megbukik, nem szükséges újra szintvizsgát tennie a megismételt évfolyamon, hiszen a sikeres szintvizsga már tanúsítja azt, hogy rendelkezik az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákkal. Újabb mérésre nincs szükség.

10.3.2 Az érettségi vizsga keretében szerezhető 3-as szintű szakmából érettségizőknek kell-e szintvizsgát tenniük a szakgimnáziumban?

Nem kell szintvizsgát tenniük azoknak a tanulóknak, akik a szakgimnáziumban az érettségi keretében szereznek 3-as szintű szakképesítést.

10.3.3 A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók szintvizsgájára vonatkozó mentességek

A sajátos nevelési igény alapján, a sajátos nevelési igényű vizsgázót kérelmére – a gyakorlati vizsgatevékenység kivételével – mentesíteni kell egyes szintvizsga feladatrészek beszámolási kötelezettsége alól. Ha azt a sajátos nevelési igény indokolja, a vizsgázót mentesíteni kell a szintvizsga feladat idegennyelvi része alól. Mentesítésről a sajátos nevelési igény megállapítására felhatalmazott szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján a szintvizsgabizottság dönt. A szintvizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérelmére lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt, segédszemély alkalmazását. Ha azt a sajátos nevelési igény indokolja, a szintvizsgabizottság engedélyezheti az írásbeli vizsgatevékenység szóbeli vizsgatevékenység vagy a szóbeli vizsgatevékenység írásbeli vizsgatevékenységgel történő felváltását, valamint az adott feladat szintvizsga feladatbankban meghatározott időtartamánál harminc százalékkal hosszabb idő alatti teljesítését.

A kérelmet, valamint a szakértői és rehabilitációs bizottság szakmai véleményét a jelentkezési lappal együtt kell a területileg illetékes kamarához benyújtani.

10.4 A szintvizsga és a tanulószerződés-kötés összefüggései

10.4.1 Iskolai rendszerű, nappali képzés

A szakközépiskolai vagy szakiskolai képzésben a kilencedik évfolyamon a szakmai gyakorlati képzést – az összefüggő szakmai gyakorlat kivételével – a szakképző iskolában vagy a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezet KTM-ében kell megszervezni.

Ezen az évfolyamon az eredményes szintvizsga teljesítésének nincs következménye: a tanuló gyakorlati képzése a szorgalmi időszak befejezéséig továbbra is az iskolai tanműhelyben vagy gazdálkodó szervezet KTM-ében valósulhat meg. Az összefüggő szakmai gyakorlat kezdetétől a hátralévő teljes képzési időre azonban már köthető tanulószerződés, amennyiben a tanuló sikeres (legalább 2-es osztályzatú) szintvizsgával rendelkezik.

Sikertelen szintvizsga esetén a gyakorlati képzés továbbra is az iskolai vagy kizárólag gyakorlati célt szolgáló tanműhelyben szervezhető.

A tizedik-tizenegyedik évfolyamon szintvizsga nélkül KTM-be mehet a tanuló tanulószerződés keretében. KTM hiányában ez a szigorítás azt eredményezi, hogy a tanuló kizárólag iskolai tanműhelyben teljesítheti a gyakorlatát. A szigorítás a

gyakorlati képzés teljesítésére vonatkozik, azaz független a szerződés típusától, tehát sikeres szintvizsga hiányában, nem KTM-mel a gyakorlati képzés megvalósítására együttműködési megállapodás sem köthető.

10.4.2 Felnőttoktatás

A felnőttoktatás valamennyi munkarendjében köthető tanulószerződés. Szintvizsga a felnőttoktatásban csak a **nappali oktatás munkarendje** szerint részt vevő tanulók számára kötelező, kivéve, ha érettségi végzettséggel rendelkeznek. A másodszakmások csak a felnőttoktatás esti, illetve levelező munkarendje szerint vehetnek részt a képzésben. Ezért esetükben – mivel szintvizsga kötelezettségük nincs – semmilyen kötöttség nem áll fenn a tanulószerződés megkötésekor, szintvizsga nélkül is jogosultak tanulószerződés kötésére.

10.5 Szintvizsga és a szakmai záróvizsga kapcsolata

A jelenleg hatályos Szt. nem írja elő a szintvizsgát a komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételeként. Ennek megfelelően a szakközépiskolai vagy szakiskolai képzés során a szintvizsgát nem teljesítő tanuló komplex szakmai vizsgára bocsátható a szintvizsga sikeres teljesítése nélkül is.

11 SZAKKÉPZÉSI HOZZÁJÁRULÁS ELSZÁMOLÁSA

11.1 A szakképzési hozzájárulásra kötelezettek köre

A szakképzési hozzájárulással kapcsolatos tudnivalókról az Szht. rendelkezik. A szakképzési hozzájárulásra kötelezettek köre úgy került meghatározásra, hogy a munkaerő foglalkoztatásában érdekelt munkáltatók többsége – néhány indokolt kivétellel – legyen hozzájárulásra kötelezett.

A vállalkozások

- egyfelől kötelesek hozzájárulni a szakképzés költségeihez,
- másfelől a törvény hatálya alá tartozó gyakorlati képzés szervezése esetén a hozzájárulásukat csökkenthetik, és támogatásban részesülhetnek.

Szakképzési hozzájárulásra kötelezett a belföldön vállalkozási tevékenységet folytató, külföldi székhelyű jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező társas cég, személyi egyesülés, egyéb szervezet is, ha belföldön telephellyel, fióktelepppel rendelkezik.

A törvény lehetőséget ad a közhasznú nonprofit gazdasági társaság esetében, hogy csak a vállalkozási tevékenysége arányában legyen hozzájárulás fizetésére kötelezett.

A szakképzési hozzájárulás alanya az a gazdasági társaság is, amelyet felsőoktatási intézmény alapított, illetve amelyben a felsőoktatási intézmény részesedést szerzett. A törvény lehetőséget biztosít a tanulószerződés kötésére jogosult „egyéb" szervezetek részére is, hogy bekerüljenek a szakképzési hozzájárulásra kötelezettek körébe. Ezen szervezetek bruttó szakképzési hozzájárulási kötelezettsége nulla. A szakképzési hozzájárulásra kötelezettekkel azonos módon számolhatják el a képzési normatívát, de csak abban az esetben, ha képzésszervezési kötelezettségük van.

11.2 Mentességek, kedvezmények

Az a hozzájárulásra kötelezett, aki adófizetési kötelezettségének *átalányadózással* tesz eleget, a szakképzési hozzájárulási kötelezettségét az átalányadó megfizetésével teljesítheti. Ez alapján bevallási és elszámolási kötelezettsége sem keletkezik.

Az *egyszerűsített vállalkozói adó* (EVA) hatálya alá tartozó adóalany az általa munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalók után a kétszeres minimálbér 1,5%-ának megfizetésével tesz eleget szakképzési hozzájárulási kötelezettségének, ezért e tekintetben nem keletkezik bevallási és elszámolási kötelezettsége. **2019-től az**

egyszerűsített vállalkozói adó nem választható, 2020. január 1-től pedig az EVA mint adónem eltörlésre kerül.

Az egyéni *vállalkozó* mentesül a szakképzési hozzájárulási kötelezettség alól a szociális hozzájárulási adóalapja után, ide nem értve az általa foglalkoztatottra tekintettel őt terhelő szociális hozzájárulási adó alapját.

A *KIVA* alanyai mentesülnek a szakképzési hozzájárulási kötelezettség alól, a kötelezettség gyakorlati képzéssel történő teljesítése sem értelmezhető. Következésképpen, amennyiben az érintett adóalanyi kör kisvállalati adóalanyként mégis folytat gyakorlati képzést együttműködési megállapodás vagy tanulószerződés alapján, akkor nem tarthat igényt a szakképzési hozzájárulási kötelezettség teljesítésével összefüggő normatív csökkentő tételre, illetve a csökkentő tétel, vagy annak egy része visszaigénylésére.

A *KATA* alanyai a tételes adó megfizetésével nem mentesülnek a kisadózónak nem minősülő személyek részére juttatott jövedelmek után teljesítendő szakképzési hozzájárulás megállapítása, bevallása és megfizetése alól. A *KATA* adóalanynak tehát a szakképzési hozzájárulással szemben elszámolási és visszaigénylési lehetősége van.

Az *EGYÉB SZERVEZET* bruttó szakképzési hozzájárulási kötelezettsége nulla, ezért *szakképzési hozzájárulást sem fizet a szociális hozzájárulási adóalapja után.* A képzési normatívát azonban csak akkor hívhatja le, ha képzésszervezési kötelezettsége van, vagyis valóban megkezdte a tanulók képzését. A bejelentkezésnek ez utóbbi nem feltétele.

11.3 Szakképzési hozzájárulás alapja és mértéke

A szakképzési hozzájárulás alapja

a) az Szja tv. rendelkezései szerinti adókötelezettség alá eső, nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál az Szja tv. rendelkezései szerint figyelembe vett jövedelem, növelve a munkavállalói érdekképviseletet ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj összegével;
b) az Szja tv. rendelkezései szerinti adókötelezettség alá eső önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál az szja rendelkezései szerint figyelembe vett jövedelem;
c) a rendvédelmi egészségkárosodási járadék, a honvédelmi egészségkárosodási járadék;
d) az a)-b) pont hatálya alá tartozó juttatás hiányában a munkaszerződésben meghatározott alapbér vagy – ha a munkát munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban végzik – a szerződésben meghatározott díjazás; külföldi kiküldetés

esetén e pont alkalmazásában alapbér: az adott munkakörben foglalkoztatott kiküldetését megelőző egy évben a munkavállaló teljesítményétől, ledolgozott munkaidejétől közvetlenül függő, a munkavállaló alapbérén vagy az alkalmazott bérformán alapuló, a munkaszerződés alapján ténylegesen számfejtett és kifizetett munkabér (a statisztikai elszámolások szerinti törzsbér) havi átlagos összege, ennek hiányában a tárgyhavi alapbér;

e) az egyéni vállalkozó és a társas vállalkozás esetében a szociális hozzájárulási adó alapja.

A tanulószerződésben foglalt díjazás nem képezi a szakképzési hozzájárulás alapját. Mértéke a szakképzési hozzájárulás alapjának 1,5%-a (bruttó kötelezettség).

11.4 A szakképzési hozzájárulási kötelezettség teljesítése

A törvény a szakképzési hozzájárulási kötelezettség teljesítése szempontjából alapvető különbséget tesz aszerint, hogy a hozzájárulásra kötelezett miként teljesíti a kötelezettségét.

A hozzájárulási kötelezettség teljesíthető:

- NAV által vezetett számlára történő befizetéssel,
- kizárólag iskolai rendszerű, államilag támogatott gyakorlati képzés szervezésével, illetve
- saját munkavállalók képzése költségének elszámolásával (bizonyos feltételek teljesülése esetén).

A szakképzési hozzájárulási kötelezettség teljesítésének módját a törvény keretei között a hozzájárulásra kötelezett továbbra is maga választja meg.

11.5 A szakképzési hozzájárulás gyakorlati képzéssel történő teljesítése

Tanulók számára

Az Szt.-ben foglaltak szerint azon iskolai rendszerű képzések esetében, amelyek állami fenntartású szakképző intézményben vagy szakképzési megállapodás alapján kerülnek megszervezésre

- a szakgimnázium vagy szakközépiskola és a hozzájárulásra kötelezett között létrejött **együttműködési megállapodás** alapján (iskolai rendszerű szakképzésben a nappali rendszerű oktatásban és a felnőttoktatásban) vagy
- a szakképző iskola tanulója és a hozzájárulásra kötelezett között létrejött **tanulószerződés alapján** folytatott gyakorlati képzés szervezésével.

Hallgatók számára

Az államilag támogatott létszám tekintetében a gyakorlatigényes alapképzési szak vagy duális felsőoktatási képzés keretében szervezett szakmai gyakorlattal, ha a szakmai gyakorlatra külső képzőhelyen, a hallgatóval kötött hallgatói munkaszerződés alapján kerül sor.

11.6 Szakképzési hozzájárulás teljesítése saját munkavállalók képzése költségének elszámolásával

A saját munkavállalók (szakmai, nyelvi, vagy egyes – a közúti közlekedéssel összefüggő - hatósági) képzésével történő teljesítés esetén a bruttó kötelezettség csökkenthető a tanulószerződés alapján folytatott gyakorlati képzésre számított csökkentő tétel, de legfeljebb a bruttó kötelezettség 16,5 százaléka mértékéig.

További feltétel, hogy a hozzájárulásra kötelezett (partner- vagy kapcsolódó vállalkozás esetében együttesen)

- az év 1-6. és 9-12. hónapjában legalább 30 fő tanulószerződéses tanuló gyakorlati képzésével teljesíti részben a hozzájárulási kötelezettségét, és
- az elszámolt képzésről a jogszabályban előírt adatszolgáltatást az állami szakképzési és felnőttképzési szervhez a tárgyévet követő év január 12. napjáig teljesíti.

11.7 Szakképzési hozzájárulás elszámolása

A bevallási időszak tekintetében a szakképzési hozzájárulás előlegének és elszámolásának bevallására a 08-as bevallás szolgál.

Előleg bevallása során a hozzájárulásra kötelezett az év 1-11. hónapjára vonatkozóan havonta szakképzési hozzájárulási előleget fizet.

Az előleg mértéke a tárgyhavi bruttó kötelezettség. A normatíván alapuló csökkentő tétel és a kiegészítő csökkentő tételek egy része az előleg befizetésénél figyelembe vehető és a törvényi feltételek teljesülése esetén visszaigényelhető.

Az előleg összegét havonta a hozzájárulásra kötelezett maga állapítja meg, elektronikus úton vallja be, és az esetleges csökkentő tételeket is figyelembe véve fizeti meg a tárgyhót követő hónap 12. napjáig az állami adóhatóság által vezetett számlára, vagy élhet a visszaigénylés lehetőségével.

Számlaszám: NAV Szakképzési hozzájárulás beszedési számla 10032000-06056061, adónem kód: 182

Visszaigénylés vagy átvezetés más adónemre a 17-es végű „Átvezetési és kiutalási kérelem a folyószámlán mutatkozó túlfizetéshez" nyomtatványon lehetséges.

Visszaigénylés, kiutalás legkorábban a bevallás esedékességének napjától lehetséges (előlegnél, elszámolási különbözetnél is).

Éves elszámolás során a hozzájárulásra kötelezett

- a szakképzési hozzájárulás alapját és az éves bruttó kötelezettségét,
- a gyakorlati képzésre elszámolt csökkentő tétel és a saját munkavállaló képzési költségeivel összefüggő levonás éves összegét,
- az éves bruttó kötelezettség és a csökkentő tételek különbözeteként megállapított éves nettó kötelezettségét

maga állapítja meg, elektronikus úton vallja be és fizeti meg a tárgyévet követő év január 12. napjáig az állami adóhatóságnak.

A befizetett előleg és az éves nettó kötelezettség különbözetét a tárgyévet követő év január 12. napjáig kell befizetni vagy a többletbefizetést ettől az időponttól lehet visszaigényelni.

A kötelezettségeit meghaladóan elszámolt kötelezettségcsökkentő részösszeg a 17-es végű „Átvezetési és kiutalási kérelem a folyószámlán mutatkozó túlfizetéshez" elnevezésű nyomtatvány benyújtásával igényelhető vissza.

11.8 Szakképzési hozzájárulás visszatérítése

Ha a gazdálkodó szervezet a hozzájárulási kötelezettségét részben vagy egészben szakképző iskolai tanulóval kötött *tanulószerződés alapján vagy a felsőoktatási duális képzésben, hallgatóval kötött hallgatói munkaszerződés alapján* megszervezett gyakorlati képzés szervezésével teljesíti, és az alap- és kiegészítő csökkentő tételek összege meghaladja a bruttó kötelezettsége mértékét,

- kis- és középvállalkozásnak (a továbbiakban: kkv) minősülő hozzájárulásra kötelezett esetén a bruttó kötelezettség mértékét meghaladó teljes összeget,
- nem kkv-nak minősülő hozzájárulásra kötelezett esetén a bruttó kötelezettség mértékét meghaladó összeget, de legfeljebb a tanulószerződés alapján és a duális képzés keretében szervezett gyakorlat alapján számított alapcsökkentő tételt

az állami adóhatóságtól visszaigényelheti.

A törvény szövegében megfogalmazott „részben vagy egészben" kitétel azt az esetet is magában foglalja, amikor a hozzájárulásra kötelezett tanulószerződés

és együttműködési megállapodás keretében együttesen végez gyakorlati képzést. Ennek értelmében a hozzájárulásra kötelezett kkv visszaigényelheti a bruttó kötelezettségét meghaladó (TSZ+EM) alap- és TSZ kiegészítő, továbbá a hallgatók gyakorlati képzése után érvényesíthető csökkentő tételek teljes összegét.

Az visszaigénylés szempontjából kivételt képez az az eset, amikor a gazdálkodó szervezet a tanulók gyakorlati képzését kizárólag együttműködési megállapodás alapján végzi. A csökkentő tételek összegét csak a bruttó kötelezettségének mértékéig csökkentheti, visszaigénylő pozícióba nem kerül.

Az a tanulószerződés kötésére jogosult *egyéb szervezet*, amely a szakképzési hozzájárulás megfizetését választja, a gyakorlati képzési normatíva összegét közvetlenül, bevallás keretében visszaigényelheti a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól.

Esetükben kizárólag

- a tanulószerződés és együttműködési megállapodás alapján számított alap és
- a kizárólag gyakorlati képzés folytatásához szükséges beruházásra elszámolt kiegészítő

csökkentő tétel vehetők figyelembe a visszaigénylésnél.
Ha a hozzájárulásra kötelezett az általa megkötött tanulószerződést az abban foglalt határidő lejárta előtt jogellenesen felmondja, a tanulószerződés alapján e törvény szerint a szakképzési hozzájárulási kötelezettsége terhére a tanulószerződés megkötésétől a tanulószerződés felmondásáig elszámolt csökkentő tétel teljes összegét az adózás rendjéről szóló törvény önellenőrzésre vonatkozó szabályainak megfelelően a szerződés felmondását követő 15 napon belül köteles az állami adóhatóságnál vezetett számlára visszatéríteni.

11.9 A gyakorlati képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásánál figyelembe vehető normatívák

A szakképzési hozzájárulást a törvényben meghatározott gyakorlati képzés szervezésével teljesítő hozzájárulásra kötelezett a bruttó kötelezettsége mértékét a 280/2011. Kormányrendeletben meghatározott módon számított csökkentő tétel figyelembevételével csökkentheti.

A 2019. évi központi költségvetésről szóló törvény alapján a 2019. évi szakképzési alapnormatíva 480 000 Ft/fő/év.

Ez az összeg független a gyakorlati képzés költségigényétől, a tanulószerződés esetében a súlyszorzó igazodik ahhoz.

Együttműködési megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzésben érintett tanuló esetében a gyakorlati képzési normatíva összegét egy napra meghatározva, az alapnormatíva összegének 130-cal történő elosztásával kell kiszámítani.

480 000/130 = 3 692 Ft/tanuló/nap

Előleg fizetésénél a csökkentő tétel tanulónként havonta:

gyakorlati napok száma × 3 692 Ft/tanuló/nap

Éves csökkentő tétel tanulóként:

tárgyévi gyakorlati napok száma × 3 692/tanuló/nap

Tanulószerződés alapján folytatott gyakorlati képzés esetében az éves bruttó kötelezettség az alábbiak szerint meghatározott csökkentő tétel összegével csökkenthető.

Amennyiben a tanulószerződés hatálya a tárgyév teljes időtartamára fennáll, a tanulónkénti csökkentő tételt az alapnormatíva összege és a tanulószerződésben megnevezett szakképesítéshez tartozó súlyszorzó szorzata alapján kell meghatározni.

Amennyiben a tanulószerződés hatálya a tárgyév teljes időtartamára nem áll fenn, akkor tanulónként a csökkentő tétel éves összege a havi csökkentő tételek összege.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szerinti gyakorlatigényes alapképzési szak, vagy duális képzés keretében szervezett szakmai gyakorlat esetében, ha a szakmai gyakorlatra külső képzőhelyen, a **hallgatóval kötött munkaszerződés alapján** kerül sor, a gyakorlati képzési normatíva napi összege

- a ***gyakorlatigényes alapképzési szak*** esetében hallgatónként az alapnormatíva 1%-a. Az érvényesíthető csökkentő tétel mértéke a hozzájárulásra kötelezettnél eltöltött gyakorlati naponként 4 800 Ft.
- a ***duális képzés esetén*** a
  – szociális és gazdaságtudomámyok képzési területen
    480 000/75 = 6 400 Ft/gyakorlati nap,
  – műszaki, informatikai, agrár és természettudomány képzési területen
    480 000/56 = 8 571 Ft/ gyakorlati nap.

Ha a tanulószerződés

- megkötésére hónap közben kerül sor, az alapcsökkentő tétel meghatározott összege azon hónap vonatkozásában számolható el a tanuló után először, amelyben a hozzájárulásra kötelezett legalább egy nap gyakorlati képzést teljesített.
- hónap közben szűnik meg, az adott hónapra vonatkozóan az alapcsökkentő tétel meghatározott összegét az adott hónapból a tanulószerződés megszűnésének

napjáig eltelt napok és az adott hónap naptári napjai számának arányában kell meghatározni.

A szakképzési hozzájárulási előleg fizetésénél a csökkentő tétel havi összegét a tárgyév 1-11. hónapjára vonatkozóan tanulónként a csökkentő tétel éves összegének egy tizenketted része képezi.

A csökkentő tétel számítása a 280/2011. Kormányrendelet mellékletei alapján szakképesítésenkénti normatíva figyelembe vételével történik.

- 1. melléklet: a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény alapján
- 2. vagy 3. melléklet: a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény alapján

indított szakképzés esetében.

11.9.1 A felnőttoktatás keretében folytatott képzések esetében figyelembe vehető normatíva

A tanulói pénzbeli juttatás differenciálásához hasonlóan a gyakorlati képzési normatíva is differenciált aszerint, hogy a hozzájárulásra kötelezett a nappali munkarend, az esti munkarend vagy a levelező munkarend szerint szervezett felnőttoktatásban részt vevő tanulót fogad tanulószerződés keretében szakmai gyakorlatra.

Ennek megfelelően az alapcsökkentő tétel éves összege az alapnormatíva és

- a szakmánkénti súlyszorzó szorzata, **azaz 100%**-a nappali rendszerű iskolai oktatás és a nappali oktatás munkarendje szerint folyó felnőttoktatás esetében,
- a szakmánkénti súlyszorzó szorzatának **60%-a** esti oktatás munkarendje szerint folyó felnőttoktatás esetében,
- a szakmánkénti súlyszorzó szorzatának **20%-a** levelező oktatás munkarendje szerint folyó felnőttoktatás esetében.

11.9.2 A befejező szakképzési évfolyamon, az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítő tanuló esetében csökkenthető-e a vállalkozás szakképzési hozzájárulási kötelezettsége a normatíva összegével a tanítási év utolsó tanítási napját követő naptól?

Nem. A befejező szakképzési évfolyamon az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítő tanuló az Szt. 63. § (5) bekezdése alapján a tanítási év utolsó tanítási napját követő naptól a tanulószerződés alapján tanulói juttatásra nem jogosult. Ettől az időponttól a tanuló gyakorlati képzésre nem kötelezhető, így a gazdálkodó szervezet szakképzési hozzájárulási kötelezettségét nem tudja gyakorlati képzés szervezésével teljesíteni. A törvényi előírás alapján a vállalkozásnak tanulói juttatást sem kell fizetnie a tanuló számára, a vállalkozás szakképzési hozzájárulási kötelezettsége nem csökkenthető a normatíva összegével.

11.9.3 A befejező szakképzési évfolyamon, az utolsó tanítási nap és a szakmai vizsga időpontja közötti időszakban csökkenthető-e a vállalkozás szakképzési hozzájárulási kötelezettsége a normatíva összegével?

Igen. A befejező szakképzési évfolyamon az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket a szorgalmi időszak végéig teljesítő tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanulmányok befejezését követő első komplex szakmai vizsga utolsó napjáig illeti meg. A tanulószerződés a komplex szakmai vizsga utolsó napján szűnik meg.

Az utolsó tanítási nap és a szakmai vizsga időpontja közötti időszakban a tanuló gyakorlati képzésre nem kötelezhető, azonban ebben az időszakban a gyakorlati képzést szervező vállalkozás pénzbeli juttatást köteles fizetni a tanuló számára, ezért indokolt, hogy a tanulószerződés megszűnéséig csökkentheti szakképzési hozzájárulási kötelezettségét a gyakorlati képzési normatíva összegével. A tényleges gyakorlati képzési időszakon túlmenően is biztosított, a tanulói juttatás összegét meghaladó mértékű normatíva-elszámolási lehetőség a gyakorlati képzést ösztönző eszköznek tekinthető.

11.10 Kiegészítő csökkentő tételek

11.10.1 Beruházási kiegészítő csökkentő tétel

Az aktiválás évében érvényesíthető abban az esetben, ha kizárólag a gyakorlati képzés folytatásához szükséges beruházást hajt végre a vállalkozás.

Mértéke évente a tanulószerződéses tanulók éves létszáma átlagának és az alapnormatíva

- 1–10 főt foglalkoztató kötelezett esetén 38%-ának,
- 11–50 főt foglalkoztató kötelezett esetén 18%-ának,
- 50 főnél többet foglalkoztató kötelezett esetén 9%-ának

a szorzata.

Kiegészítő szabály: a beruházási kiegészítő csökkentő tétel összege nem haladhatja meg a beruházás összköltségének a mértékét, és évente legfeljebb 15 millió Ft összegben vehető figyelembe, továbbá a számításánál a tanulók éves létszámának az átlagát a tanulók havi létszámának számtani átlaga alapján kell meghatározni. Az éves bevallásban érvényesíthető.

A kiegészítő csökkentő tétel csak azon beruházásokra vehető igénybe, amelyek eredményeként beszerzett eszközök, gépek, stb. nem vesznek részt a termelési, szolgáltatási folyamatban, kizárólag oktatási célt szolgálnak. Az általános forgalmi adóról

szóló 2007. évi CXXVII. törvény adómentességre vonatkozó szabályát figyelembe véve a kedvezményt igénybe vevő gyakorlati képzést végző vállalkozások nem igényelhetnek vissza áfát, azaz a beruházás bekerülési értékét bruttó módon kell figyelembe venniük.

11.10.2 Oktatói kiegészítő csökkentő tétel

A kkv-knál a gyakorlati képzést végző oktatók bérköltségének fedezetéhez nyújt normatív alapú hozzájárulást. A kiegészítő csökkentő tétel igénybevételének a teljes kkv szektorra történő kiszélesítésére a főtevékenységként gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezetekre vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezése biztosít lehetőséget. Mértéke évente és tanulónként az alapnormatíva összegének 21%-a.

11.10.3 Tanműhely-fenntartási kiegészítő csökkentő tétel

Az Szt.-ben meghatározott KTM-ben, a kilencedik évfolyamon tanműhelyben oktatott tanulószerződéses tanulók gyakorlati képzéséhez vehető igénybe.

Mértéke évente és tanulónként az alapnormatíva összegének 25%-a.

11.10.4 A tanulói éves átlaglétszám számítása a beruházási kiegészítő csökkentő tételre vonatkozóan

A beruházási kiegészítő csökkentő tétel számításánál a tanulók éves létszámának az átlagát – normatíva rendeletben foglaltak figyelembevételével – a tanulók havi létszámának számtani átlaga alapján kell meghatározni a következőképpen:

- ha a tanuló tanulószerződése a hónap teljes időtartamában fennáll, akkor a figyelembe vehető a tanuló havi 1 főként,
- ha a tanulószerződés megkötésére hónap közben került sor, akkor a tanuló abban a hónapban vehető figyelembe a létszámban először, amelyben a tanuló legalább egy gyakorlati képzési napot teljesített,
- ha a tanulószerződés hónap közben szűnik meg, az adott hónap vonatkozásában az adott hónapból a tanulószerződés megszűnésének napjáig eltelt napok és az adott hónap naptári napjai számának arányában kell meghatározni a figyelembe vehető havi tanulólétszámot.

11.10.5 A tanulói létszám meghatározása az oktatói és a tanműhely-fenntartási kiegészítő csökkentő tételre vonatkozóan

A teljes egészében normatív alapú oktatói és a tanműhely-fenntartási kiegészítő csökkentő tételek mértékének megállapítása a tanulószerződéses tanulói létszám alapján az alábbiak szerint történik:

- ha a tanulószerződés megkötésére hónap közben kerül sor, akkor a tanuló a létszámban csak akkor vehető figyelembe, ha a hozzájárulásra kötelezett legalább egy nap gyakorlati képzést teljesített.
- ha a tanulószerződés hónap közben szűnik meg, akkor az adott hónapból a tanulószerződés megszűnésének napjáig eltelt napok és az adott hónap naptári napjainak arányában kell a tanulót a létszámba venni.

Az említett két kötelezettségcsökkentő tétel tekintetében nincs jelentősége a ténylegesen felmerült költségeknek. Az éves elszámolható mérték a havi kiegészítő csökkentő tételek összegeként határozható meg.

11.10.6 Kiegészítő csökkentő tételek elszámolása a felnőttoktatásban

Az esti, levelező oktatás munkarendjében folyó képzések esetében nincs (60%-os és 20%-os) arányosítási kötelezettség. A kiegészítő csökkentő tételek tekintetében a rendeletben meghatározott mértékben csökkenthetik a bruttó kötelezettségüket az arra jogosult gazdálkodó szervezetek.

11.11 A kis- és középvállalkozás fogalma és annak hatása az elszámolásra

A kis- és középvállalkozás (kkv)

- a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvény szerinti mikro-, kis- és középvállalkozás,
- az ügyvédi iroda, végrehajtó iroda, szabadalmi ügyvivő iroda és közjegyzői iroda,
- a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó,
- az egyéni cég.

Középvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

- összes foglalkoztatotti létszáma 250 főnél kevesebb, és
- éves nettó árbevétele legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszeg, vagy mérlegfőösszege legfeljebb 43 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

A kkv kategórián belül kisvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

- összes foglalkoztatotti létszáma 50 főnél kevesebb, és
- éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

A kkv kategórián belül mikrovállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek
- összes foglalkoztatotti létszáma 10 főnél kevesebb, és
- éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

A fenti fogalmi meghatározás egyrészt a csökkentő tétel és a visszaigénylés lehetőségének megállapítására, másrészt pedig a tanulószerződés kötésére vonatkozó korlátozásra van hatással. A kkv fogalmának meghatározására azért van szükség, mert a kiegészítő csökkentő tételek elszámolhatóságára elsősorban nekik van lehetőségük, illetve 2018. január 1-jétől egy kkv szektort is érintő, a tanulószerződések számát korlátozó – 12 fős – szabályozás lépett hatályba.

A 12 fős korlátozásról részletes információ a 3.2.4 pontban olvasható.

12 FELSŐOKTATÁSI DUÁLIS KÉPZÉS

12.1 A felsőoktatási duális képzés ismertetése, jogi szabályozása

A felsőoktatásban a gyakorlatorientált – *hat hetet meghaladó szakmai gyakorlatot tartalmazó* – alapképzési szakon (Bsc), illetve e képzési területhez tartozó mesterképzési szakon (Msc), felsőoktatási intézményben ***hallgatói jogviszony keretében*** saját tanterv alapján folyó képzést ***felsőoktatási duális képzésnek*** nevezzük, melynek során a gyakorlati képzés a felsőoktatási intézménnyel együttműködési megállapodást kötő gazdálkodó szervezeteknél folyik. A hallgató a képzési idő közel felének megfelelő többlet időtartamot a vállalatnál tölti és a teljes tanulmányi időre – a hallgatói munkaszerződés alapján ‑ díjazást kap. A felsőoktatási duális képzésben részt vevő hallgató tehát a normál, nem duális formában tanuló hallgatóhoz képest jóval több gyakorlaton vesz részt. A felsőoktatási duális képzés esetében a nappali tagozatos hallgatók a főiskolán vagy egyetemen folytatják tanulmányaikat, emellett egy vállalatnál rendszeres szakmai gyakorlatot is végeznek, ezáltal céges igényeknek megfelelő szaktudást szereznek. A diplomaszerzést követően olyan pályakezdőkként kerülnek ki a munkaerőpiacra, akik szakmai gyakorlattal és naprakész szaktudással rendelkeznek. A felsőoktatási duális képzés lehetőséget biztosít arra, hogy a vállalatok már az egyetemi, főiskolai évek alatt saját igényük szerint formálják a hallgató tudását. A cégek szándéka, hogy olyan jövőbeli szakembereket neveljenek ki, akik a diplomaszerzést követően azonnal teljes értékű munkavállalók lesznek. Természetesen ez a képzési forma mérsékelheti a munkaerő-kiválasztás és -felvétel költségeit is.

A felsőoktatási duális képzés kereteit

- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény,
- a felsőoktatási szakképzésről és a felsőoktatási képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat egyes kérdéseiről szóló 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet és
- a felsőoktatási minőségértékelés és -fejlesztés egyes kérdéseiről szóló 19/2012. (II. 22.) Korm. rendelet

szabályozza.

A felsőoktatási duális képzési forma definíciója (a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény alapján):

*„**Duális képzés**: a műszaki, informatika, agrár, természettudomány vagy gazdaságtudományok képzési területen indított gyakorlatigényes alapképzési szakon, szociális munka alapképzési szakon, illetve a felsorolt képzési területhez tartozó mesterképzési*

szakon folytatott képzés azon formája, amelyben a szak – képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően meghatározott, teljes idejű, a képzési időszakra, a képzés módszereire, a tanórára, a megszerzett tudás értékelésére egyedi rendelkezéseket tartalmazó – tanterve szerint a gyakorlati képzés a Duális Képzési Tanács által meghatározott keretek között, minősített szervezetnél folyik;"

Ezen képzési forma finanszírozása, elszámolhatósága és szabályozása jelentős mértékben eltér az Szt. által szabályozott iskolai rendszerű – OKJ-s – képzésektől, illetőleg eltérő részletezettségű a hatályos rendelkezések alapján. A rendszer az OKJ-s képzések esetében a legteljesebb. Ezt azért fontos megemlíteni, mert egy gazdálkodó szervezet adott esetben mindkét duális – OKJ-s és felsőoktatási – képzési formában is végezhet képzési tevékenységet, amely két képzési forma esetében más-más eljárást kell végigvinnie. Ennek során a területi kamara szerepe, feladat- és hatásköre, valamint mozgástere is eltérő.

A felsőoktatási duális– alternatív tanterv szerinti – képzés alkalmazása és a hallgató részéről történő vállalása nem kötelező, ellentétben az OKJ-s képzéssel. Utóbbi azon túl, hogy egyedüli forma az iskolai rendszerű képzésben, kötelező szakképzési kerettantervek szerint is folyik.

A felsőoktatási duális képzésért a felsőoktatási intézmény a felelős, amely intézmény a szakmailag minősített vállalatokkal kötött együttműködési megállapodás alapján a partnerekkel közösen megszervezett és megvalósított tanítási-tanulási folyamatban a gyakorlati képzések tantervi tartalmuknál, struktúrájuknál és a vállalatoknál töltendő, megnövelt óraszámuknál fogva növelik a hallgatók szakmai kompetenciáját, vállalati üzemeltetési ismereteit és vállalati kultúráját.

Cél, hogy a különböző képzési területen minél több felsőoktatási intézmény, minősített gyakorlóhelyként működő gazdálkodó szervezet és hallgató vegyen részt ebben a képzési formában.

12.2 A duális képzésre történő jelentkezés és felvételi eljárás

A felsőoktatási duális képzési formájú szakokra történő jelentkezés eljárása két, egymással párhuzamos szakaszból (állami, általános, illetve vállalati) áll.

Első lépésként a hallgató beadja felsőoktatási felvételi jelentkezését a választott intézmény adott szakjára a felvételi jelentkezési határidőig.

Második lépésként a hallgató jelentkezik a választott – a felvételi tájékoztatóban az adott szak mellett feltüntetett – vállalat(ok)hoz az általuk megadott módon. A cégek információi általában a honlapjukon kerülnek megjelenítésre. A jelentkező a vállalattól kapott tájékoztatás szerint vesz részt a vállalati felvételi eljárásban.

A felsőoktatási duális képzésben részt vevő vállalatoknak legkésőbb a sorrendmódosítási határidőig (július eleje) értesíteniük kell a hozzájuk jelentkezőket a kiválasztás eredményéről. A felvételizők ennek tudatában még módosíthatják a felsőoktatási intézmények sorrendjét a felvételi jelentkezésben. A vállalatok a kiválasztási folyamatot maguk szabják meg, ebbe nincs beleszólása a felsőoktatási intézményeknek. Amennyiben a gazdálkodó szervezet által kiválasztott hallgató nem nyer felvételt a felsőoktatási intézménybe, úgy a cégeknek lehetőségük van újabb kiválasztási folyamat elindítására, vagy a korábbi elbeszélgetésen részt vevő hallgatók közül egy új duális hallgató kiválasztására.

Amennyiben a hallgató az állami felvételi eljárást és a vállalati felvételi eljárást is sikerrel zárta és duális formában kívánja folytatni tanulmányait, úgy ezt a beiratkozáskor kell jeleznie a felsőoktatási intézményben. Ez azt jelenti, hogy a sikeres vállalati felvételi nem kötelezi semmire a hallgatót, dönthet úgy, hogy inkább a „hagyományos", nem duális formában kezdi meg tanulmányait.

12.3 A tanév beosztása a duális képzés esetében

A tanév során a felsőoktatási duális és a nem duális képzésben részt vevő hallgatók között az a különbség, hogy a duális hallgatók az intézményi órákon való részvétel mellett a vállalati gyakorlati órákat is teljesítik. Ennek beosztására, ütemezésére nincs kötelező előírás, a gyakorlati „tömb" lehet egy vagy több hét időtartamú vagy hetente 1-2 nap is.

A vizsgaidőszakban a nem duális hallgatók a vizsgákra készülnek, a duális hallgatók viszont a vizsgák teljesítése mellett párhuzamosan a gyakorlati idejüket is töltik a vállalatnál. Miután a duális hallgatók a cég munkavállalói – a hallgatói munkaszerződés munkajogi jogviszonyt hoz létre, mivel tényleges munkabér kerül kifizetésre –, így a nyári időszakban számukra nincs iskolai szünet, hanem a dolgozókhoz hasonlóan szabadságot kapnak. Ezt a vállalat megoszthatja a nyári és a téli időszak között.

12.4 Az együttműködési megállapodás megkötése

Első lépésként a felsőoktatási intézmény és a szakmai gyakorlóhely (cég, vállalat) köteles együttműködési megállapodást kötni a felsőoktatási intézmény hallgatóinak szakmai gyakorlata biztosítására.

Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni, amelynek részletes tartalmát (adatok, gyakorlóhely, létszám, díjazás, kötelezettségek, jogok, időtartam) a 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 16. §-a határozza meg.

A felsőoktatási intézmény és a szakmai gyakorlóhely között létrejött, legalább egy évre megkötött együttműködési megállapodás alapján a képzésben közreműködő

szakmai gyakorlóhelyekről, valamint a belső gyakorlóhelyekről a felsőoktatási intézmény által szakos bontásban történő adatszolgáltatás alapján az Oktatási Hivatal nyilvántartást vezet.

12.5 A hallgatói munkaszerződés

Szakmai gyakorlatra kötelezett hallgató a felsőoktatási duális képzés képzési ideje alatt a képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett szakmai gyakorlat vagy gyakorlati képzés esetén, külső gyakorlóhelyen csak a szakmai gyakorlóhellyel kötött hallgatói munkaszerződés alapján végezhet munkát.

A szakmai gyakorlaton hallgatói munkaszerződés alapján történő hallgatói munkavégzés részletes feltételeit és a hallgatói munkaszerződés tartalmát a 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet határozza meg.

A hallgatói munkaszerződés alapján munkát végző hallgató foglalkoztatására a Munka Törvénykönyve rendelkezéseit kell alkalmazni a 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 17. §-ában foglalt eltérésekkel (lásd: 12.5.3. pont).

A hallgatói munkaszerződés tartalmát (adatok, gyakorlóhely, szakképzettség, díjazás, munkakör, szakmai felelős, kötelezettségek, jogok) a 230/2012 Korm. rendelet 18. §-a határozza meg.

12.5.1 A hallgatónak fizetendő díjazás

A nemzeti felsőoktatási törvény értelmében a hallgatói munkaszerződés alapján a hallgatót a felsőoktatási duális képzési ideje alatt díjazás illeti meg. A felsőoktatási duális képzésben a tanulásért is fizetés (díjazás) jár, a havi juttatást nem csak a gyakorlati hetek alatt, hanem a szorgalmi időszakban is kapják a hallgatók, ugyanis a felsőoktatási intézmény és a vállalat csak olyan feltétellel köthet együttműködést, amely szerint a gazdálkodó szervezet a felsőfokú duális képzés teljes idejére köteles díjazásban részesíteni a hallgatót.

A díj mértéke legalább havonta a kötelező legkisebb munkabér (azaz minimálbér) 65%-a, amelyet – eltérő megállapodás hiányában – a szakmai gyakorlóhely fizet. Ettől az összegtől természetesen több is fizethető a hallgató részére.

Pénzbeli juttatás havi összege a kötelező legkisebb havi munkabér alapján 2019-ben	96 850 Ft/hó

A felsőoktatási duális képzés esetén a hallgatói munkaszerződés a képzés – legkésőbb annak második félévétől kezdődően megkezdett – teljes duális formában folytatott idejére szól, melyet szeptember 30-ig, keresztféléves képzés esetén február 28-ig kell megkötni. Ha a hallgató a képzést annak második félévétől kezdődően folytatja

duális formában, a hallgatói munkaszerződést február 28-ig, keresztféléves képzés esetén szeptember 30-ig kell megkötni. A hallgatói munkaszerződés akkor szűnik meg, amikor a hallgató átveszi a diplomáját. A továbbiakban sem a cégnek, sem a hallgatónak nincs egymással szemben kötelezettsége, de ezt követően természetesen köthetnek egymással munkaszerződést és a hallgató továbbfoglalkoztatható.

Fontos változás 2019. július 1-jétől, hogy a duális képzés esetén a szakmai gyakorlatnak a felsőoktatási intézmény épületében megvalósuló része is külső képzőhelynél megvalósuló gyakorlatnak tekintendő.

12.5.2 A hallgatói munkaszerződés alapján kifizetett díjazás adózása

Az Szja tv. 1. számú mellékletének 4.12 pontja alapján adómentes a felsőoktatási törvény szerinti hallgató részére a felsőoktatási duális képzés esetén az elméleti és a gyakorlati képzés idejére kifizetett díjazás értékéből havonta a hónap első napján érvényes havi minimálbért meg nem haladó rész. (2018. november 23-ig csak a nappali tagozaton tanuló hallgatók díjazása volt adómentes.)

Az adómentes jövedelemnek nem minősülő díjazást (azaz a minimálbért meghaladó részt) azonban már személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség terheli. Mivel a munkavégzés hallgatói munkaszerződés alapján történik, az adóköteles jövedelem nem önálló tevékenységből származó jövedelemként az összevont adóalap része.

12.5.3 A hallgatónak nyújtandó egyéb juttatások, a gyakorlat szabályai

A hallgatói munkaszerződés alapján – a munka törvénykönyvéről szóló törvénynél kedvezőbb feltételek szerint – munkát végző hallgató foglalkoztatása során

- rendkívüli munkaidő nem rendelhető el,
- a hallgató napi munkaideje nem haladhatja meg a nyolc órát, munkaidőkeret alkalmazása esetén legfeljebb egy heti munkaidőkeretet lehet elrendelni,
- a hallgató számára legalább tizenkét óra tartalmú napi pihenőidőt kell biztosítani,
- próbaidő nem köthető ki,
- a Munka Törvénykönyvének az egyenlőtlen munkaidő-beosztásra vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók.

A gyakorlati képzést szervező köteles felelősségbiztosítást kötni a felsőoktatási duális szakképzésben részt vevő hallgató javára.

12.6 A gyakorlati képzés költségeinek elszámolása

Az Szht. értelmében a szakképzési hozzájárulás teljesíthető felsőoktatási duális képzés keretében szervezett szakmai gyakorlattal is, ha a szakmai gyakorlatra külső

képzőhelyen, a hallgatóval kötött hallgatói munkaszerződés alapján és az intézménnyel kötött együttműködési megállapodás alapján kerül sor.

A szakképzési hozzájárulási kötelezettség az államilag támogatott létszám tekintetében teljesíthető felsőoktatási duális képzéssel, azaz az államilag nem finanszírozott, önköltséges képzésben részt vevő hallgató után nem vehető igénybe a gyakorlati normatíva.

A szakképzési hozzájárulást felsőoktatási duális képzésben részt vevő hallgató(k) képzésével teljesítő hozzájárulásra kötelezett gazdálkodó szervezet a bruttó kötelezettsége mértékét a mindenkori éves költségvetési törvényben meghatározott alapnormatíva alapján csökkentheti. Ez az összeg 2019. évben 480 000 Ft/fő/év.

A felsőoktatási duális képzésre az alábbi szabályokat kell alkalmazni, azaz az ilyen duális képzést szervező gazdálkodó szervezet az éves és havi bruttó kötelezettségét a következő módon számított csökkentő tétel összegével csökkentheti:

A hallgatóra vonatkozóan a gyakorlati képzési normatíva napi összegét az alapnormatíva összegének (480 000 Ft)

- szociális munka alapképzési szakon és a gazdaságtudományok képzési területen 75-tel,
- a műszaki, informatika, agrár és természettudomány képzési területen 56-tal történő elosztásával kell kiszámítani.

A fentiek szerint a gyakorlati képzési normatíva napi összege

- szociális és gazdaságtudományok képzési területen 480 000/75 = 6400 Ft/gyakorlati nap,
- műszaki, informatikai, agrár és természettudomány képzési területen 480 000/56 = 8571 Ft/gyakorlati nap.

A tárgyévre vonatkozó csökkentő tétel éves összegét hallgatónként a gyakorlati képzési normatíva napi összege és a tárgyévben teljesített gyakorlati képzési napok számának szorzata képezi.

A szakképzési hozzájárulási előleg fizetésénél a tárgyév 1-11. hónapjára vonatkozóan a csökkentő tétel havi összegét hallgatónként a gyakorlati képzési normatíva napi összege (6400 vagy 8571 Ft) és a tárgyhónapban teljesített gyakorlati képzési napok számának szorzata képezi.

12.7 Területi kamara feladat- és hatásköre a felsőoktatási duális képzésben

A felsőoktatási duális képzésben részt vevő gyakorlóhelyek minősítését a Duális Képzési Tanács végzi. A felsőoktatási duális képzésben a kamarának jogszabályban rögzített közvetlen feladata jelenleg nincs, mégis fontos szerepe van a felsőfokú duális képzés továbbfejlesztésében, népszerűsítésében és elterjesztésében. A kamara feladata továbbá a felsőoktatási duális képzést vállaló gazdálkodó szervezet szakmai támogatása, tájékoztatása és a felsőoktatási duális képzésben való részvételre ösztönzése.

A gazdálkodó szervezet között létrejövő hallgatói szerződést, illetve a gazdálkodó szervezet és a felsőoktatási intézmény között létrejövő együttműködési megállapodást a területi kamarának nem kell ellenjegyeznie. (A kamarai ellenjegyzés csak az OKJ-s képzések esetén megkötésre kerülő tanulószerződésekre és együttműködési megállapodásokra vonatkozik.)

13 KIHEZ FORDULHATOK? MIBEN ILLETÉKESEK A SZAKKÉPZÉSBEN ÉRINTETT SZERVEZETEK, INTÉZMÉNYEK?

Az Szt. előírásainak megfelelően a komplex szakképzési feladatok megvalósításában a gazdasági kamara és az iskola köteles együttműködni és az információkról tájékoztatni egymást, illetve a többi közreműködőt. A következőkben összefoglaltuk, milyen témákban illetékes a kamara, mely terület tartozik az iskolai tájékoztatás körébe.

13.1 A területi kamarák feladatai a gyakorlati képzésben:

- tanulószerződések, együttműködési megállapodások nyilvántartása, felügyelete,
- gyakorlati képzőhelyek ellenőrzése, nyilvántartása,
- szintvizsga szervezése és lebonyolítása,
- kapcsolattartás és együttműködés a szakképzés helyi szereplőivel,
- kamarai garanciavállalás,
- a kamarai gyakorlati oktatói vizsgára történő felkészítés, vizsgáztatás,
- mesterképzés és -vizsgáztatás,

A tanulószerződések és együttműködési megállapodások nyilvántartása és felügyelete

A tanulószerződések és együttműködési megállapodások nyilvántartását és felügyeletét a területi kamarák végzik.

A gazdálkodó szervezetnek a **tanulószerződés-kötési szándékát a területi kamarához** kell bejelenteni az erre szolgáló nyomtatványon. A területi kamara a gazdálkodó szervezetektől beérkezett szándékot írásban jelzi a szakképesítés szerint illetékes szakképző iskolának.

A gyakorlati képzést szervező **gazdálkodó szervezetek nyilvántartásba vétele** a gyakorlati oktatási szándékot jelző „Igénybejelentő" vagy a „Nyilvántartásba vételi kérelem" nevű dokumentum alapján indul. A bejelentés alapján az adott szakképesítés tekintetében újonnan gyakorlati képzésbe bekapcsolódó gazdálkodó szervezet esetében a területi kamara megbízottja intézkedik az ellenőrzés lebonyolításáról, a nyilvántartásba vételről, illetve az érvényes bevezető ellenőrzési határozattal rendelkező gyakorlati képzőhely esetében a tanulószerződés megkötéséről.

A tanulószerződés megkötésének elősegítése és nyilvántartásba vétele minden esetben a **gyakorlati képző telephelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara** hatáskörébe tartozik.

A tanuló gyakorlati képzésére együttműködési megállapodással a hatályos Szt. alapján kerülhet sor. Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni, melyet a területi kamara tart nyilván és az ellenjegyzésével válik érvényessé.

A gyakorlati képzőhelyek felügyelete, ellenőrzése

A tanulószerződés és az együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzés komplex szakmai és hatósági ellenőrzését a gazdasági kamara végzi, melynek célja:

- annak ellenőrzése, hogy a képzésben részt vevő gazdálkodó szervezetek megfelelnek-e a jogszabályokban előírt személyi és tárgyi feltételeknek,
- kötelezettségek teljesítésének vizsgálata,
- annak ellenőrzése, hogy betartják-e a jogszabályokban a képzés tartalmára vonatkozó előírásokat,
- visszajelzés a gyakorlati képzés területén folyó tevékenységekről, tapasztalatokról, mely a képzés fejlesztésében hasznosul,
- tanácsadás a képzés szervezésében, lebonyolításában, adminisztrálásában.

A területi kamarák feladatai:

- az ellenőrzések előkészítése és lebonyolítása, az eljárás adminisztrálása,
- az ellenőrzésben részt vevő szakértők kiválasztása,
- a gyakorlati képzés minőségét segítő folyamatos tájékoztatás és tanácsadás.

Az ellenőrzés történhet

- a tanulóval jogviszonyban álló szakképző iskola megkeresése,
- a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő (gyám) megkeresése alapján, vagy
- hivatalból.

A gazdálkodó szervezeteknél folyó gyakorlati képzőhelyek ellenőrzése **bevezető ellenőrzés vagy köztes ellenőrzés** formájában lehetséges. Tanulószerződéses képzés megkezdése esetén a bevezető ellenőrzés a nyilvántartásba vétel feltétele.

A területi kamara ellenőrzést indít, ha bejelentés érkezik a szakképzést folytató szervezet képzési tevékenységére vonatkozóan.

Szintvizsga

Szintvizsgát annak a szakközépiskolai és szakiskolai tanulónak kötelező tennie, aki nappali rendszerű oktatásban vagy a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban vesz részt a szakmai képzésben és nem rendelkezik érettségi

végzettséggel. A vizsga minden tanuló számára kötelező, melynek szervezésével, **előkészítésével kapcsolatos feladatokat a területi kamarák** látják el.

Kamarai garanciavállalás

A kamarai garanciavállalás intézményének működtetése és a tanulószerződések megkötésének elősegítése a területi kamarák feladata. Ennek értelmében fontos szerepet vállal annak érdekében, hogy a tanulók, szülők megfelelő információt, segítséget kapjanak a gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezet megkereséséhez, kiválasztásához, illetve a gyakorlati képzéssel kapcsolatos szabályozások, tudnivalók megismeréséhez.

13.2 Online szolgáltatások a vállalkozások tájékoztatása és a tanulószerződés népszerűsítése érdekében

A gyors információáramlás és az elektronikus ügyintézés elősegítése érdekében indította el a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara a **www.tanuloszerzodes.hu** oldalt. A honlapon a tanulószerződés-kötés előtt állók vagy az azt már megkötött felek olvashatnak hasznos információkat. Kalkulátorok segítik a vállalkozások fizetési kötelezettségeinek teljesítését, valamint a gyakorlati képzési normatíva kiszámítását. Természetesen a tanulók foglalkoztatásával, a szakképzési előírásokkal kapcsolatosan minden aktuális jogszabályt és szakmai véleményeket is megtalálhatnak az érdeklődők külön menüpontban. A rendszer előnye, hogy közvetlenül át lehet lépni az ISZIIR-be, ahol egyebek mellett a gazdálkodó szervezetek online is kezdeményezhetik tanulószerződések kötését. A problémák azonnali megoldásában segít a gyakran ismételt kérdések (GYIK) rovat.

13.3 Szakképző iskolák feladatai a szakképzésben

A gyakorlati képzőhelyek felügyelete, ellenőrzése

Együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzés esetén a képzéshez megkövetelt feltételek rendelkezésre állását – a területi kamarával együttműködve – a szakképző iskola joga és kötelezettsége ellenőrizni, melyet az együttműködési megállapodás aláírásával, felelősséggel elismer.

Adatszolgáltatási kötelezettség a kamarai garanciavállalás működtetéshez és a tanulószerződés megkötésének, valamint a szintvizsga megszervezésének elősegítéséhez

Az Szt. 87.§-a adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő a kamarai garanciavállaláshoz és a szintvizsga megszervezéséhez kapcsolódóan a szakképző iskolák számára tanulóikra vonatkozóan. Az adatok továbbításának az illetékes gazdasági kamarák felé

minden évben legkésőbb március utolsó munkanapjáig – a szintvizsga megszervezésével kapcsolatban a szintvizsga tanévében október 15-ig – meg kell történnie. A kért adatokban bekövetkezett változásról – különösen a tanulói jogviszony megszűnéséről – pedig a változást követő öt munkanapon belül kell tájékoztatást nyújtaniuk az iskoláknak.

Az adatközlés a következőkre terjed ki:

- a tanuló természetes személyazonosító adatai (neve, születési neve, születési helye és ideje, anyja születési neve, lakcíme, oktatási azonosítója, elérhetősége) valamint törvényes képviselőjének neve, lakcíme és elérhetősége,
- a szakmai elméleti képzést nyújtó szakképző iskola adatai (neve, székhelye, elérhetősége, oktatási azonosítója, törvényes képviselőjének neve)
- az OKJ-val azonos módon a szakképesítés megnevezése és a képzési idő,
- a tanuló által választott szakképesítésre előírt egészségügyi alkalmassági követelményeknek, pályaalkalmassági követelményeknek a tanuló által történő teljesítése, a tanuló évfolyama, szintvizsgája, érettségije
- a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanuló esetén az állam által költségvetési hozzájárulásban részesített iskolai rendszerű szakképzésben való ingyenes részvételre jogosító körülményre vonatkozó adat.

Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesíthető:

- az ISZIIR-ből letölthető vagy a területi kamarai munkatárs által megküldött minta exceltábla kitöltésével és a területileg illetékes kamarákhoz történő eljuttatásával vagy
- az ISZIIR-be történő, az iskolák számára biztosított közvetlen adatfeltöltési lehetőséggel.

Egyéb adatszolgáltatási kötelezettség (a tanulószerződések módosításához, megszüntetéséhez, szüneteltetéséhez, illetve a változások bejelentéséhez)

- a tanuló félévének megnevezése
- évfolyamismétlésre kötelezett tanuló neve, oktatási azonosítója
- a tanulói jogviszony szüneteltetésének kezdete és (várható) vége
- a szülési szabadság kezdete
- a tanulói jogviszony megszűnésének időpontja
- igazolás sikeres komplex szakmai vizsgáról
- értesítés arról, hogy a szakképző iskola a tanulót elégtelen tanulmányi eredmény miatt a képzési idő alatt másodszor utasította a szakképzési évfolyam megismétlésére

Adatszolgáltatási és aláírási kötelezettség az együttműködési megállapodások esetében

- Az együttműködési megállapodás részét képező függelék teljes körűen kitöltve a gyakorlati képzés megkezdéséhez

Az állami fenntartásba került iskolák esetében az iskola helyett a fenntartó a szerződő fél, aki ezáltal a feladatokért és kötelezettségekért is egyaránt felelősséget vállal. Az együttműködési megállapodásokat és annak mellékleteit az elméleti képzést biztosító iskola igazgatójának és a fenntartónak is alá kell írni.

A szakképző iskola köteles a területi kamarát megkeresni, tájékoztatni az alábbi esetekben.

- A gyakorlati képzést folytató szervezet az iskola kérésére az általa vezetett foglalkozási naplót nem tudja bemutatni. Ekkor a kamara soron kívül ellenőrzi a foglalkozási napló vezetésére vonatkozó előírások betartását.
- A gyakorlati képzést folytató szervezet azon tanuló képzéséért, akinek a képzésben való részvétele ingyenes (pl. első szakképesítését szerző tanuló), díjazást kér, fogad el, a szakképző iskola a tudomására jutástól számított tizenöt napon belül köteles tájékoztatni a területi kamarát.

13.4 Szakképzési feladatot ellátó hatóság

A szakképzési feladatot ellátó hatóság számára meghatározott feladatokat a Pest Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: PMKH) látja el.

A PMKH szakképzési hatósági feladatai:

- összeállítja az országos szakmai vizsgaelnöki, szakmai vizsgabizottsági tagi, szakképzési szakértői névjegyzéket (a továbbiakban együtt: szakképzési névjegyzék) a szakképesítésért felelős miniszter javaslata alapján;
- kialakítja és gondozza a szakképzési névjegyzék adatbázisát, és gondoskodik annak nyilvánosságra hozataláról;
- a munkaerőpiaci képzések szervezésének keretében kidolgozza a képzések indításához szükséges ajánlattételi eljárások lebonyolításának eljárásrendjét, majd a fővárosi és megyei kormányhivatalok, illetve Pest megye esetében az Érdi Járási Hivatal javaslata és a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter döntése alapján jóváhagyja a munkáltatói igénybejelentésre induló képzéseket;
- összesíti a megyei fejlesztési és képzési bizottságok javaslatait, amelyet megküld a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (a továbbiakban: NSZFH) részére.

A komplex szakmai vizsgákkal összefüggő feladatai keretében

- kialakítja és gondozza a fővárosi és megyei kormányhivatalok által megküldött vizsgaszervezési engedélyek összesített országos jegyzékének adatbázisát;
- biztosítja a komplex szakmai vizsgák NSZFH által elkészített és sokszorosított központi feladatlapjait a vizsgaszervezők számára;
- jogszabályban meghatározott hatáskörében a szakképesítés tekintetében – a szakképesítésért felelős miniszterrel egyeztetett eljárásrend szerint ‑ megbízza a komplex és modulos szakmai vizsga elnökét és a vizsgabizottság tagjait;
- feldolgozás céljából negyedévente megküldi a vizsgaelnöki jelentéseket az NSZFH részére, amely – a feldolgozást követően ‑ az összefoglalást megküldi a szakképesítésért felelős miniszter számára;
- kezeli a komplex szakmai vizsgák adatait és a törzslapokat magába foglaló központi nyilvántartást;
- ellátja a törzslapnyilvántartással kapcsolatos feladatokat, továbbá a minősített adatokra vonatkozó szabályok szerint őrzi a központi nyilvántartás papíralapú és elektronikus adatait.

Gondoskodik a központi feladatlapoknak

- az iskolai rendszerű képzést követő komplex szakmai vizsgák esetén a szakképző iskolákba történő eljuttatásáról, valamint
- az iskolarendszeren kívüli képzést követő komplex szakmai vizsgák esetén a vizsgaszervezőknek történő átadásáról.

A PMKH a szakképzési feladatainak ellátása érdekében együttműködik a munkaadók és a munkavállalók érdekképviseleti szerveivel, a gazdasági és szakmai kamarákkal, az oktatási és felnőttképzési tevékenységet folytató intézményekkel, az oktatási intézményt fenntartókkal, valamint a hatósági és szolgáltató tevékenységében érintett hatóságokkal.

13.5 Az ágazati készségtanács

Az ágazati készségtanácsok (a továbbiakban: ÁKT) létrehozásával lehetőség nyílik arra, hogy a különböző gazdasági ágazatok szereplői, gazdálkodó szervezetei közvetlenebb módon kapcsolódhassanak be a szakképzés szabályozási rendszerébe, a képzések szakmai tartalmának alakításába. Ennek érdekében rendelkezik a jogszabály az ÁKT-k megalapításáról és működéséről.

Az ÁKT – melynek taglétszáma legalább hét, legfeljebb tizenkilenc fő – saját ágazatában folyamatosan figyelemmel kíséri a szakképzési szerkezet fejlesztését, a gazdasági, munkaerő-piaci, technikai-technológiai folyamatokat.

Az ÁKT

- javaslatot tehet
  – az OKJ módosításának rendjéről szóló kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően az OKJ módosítására,
  – az OKJ-ban szereplő szakképesítések képzési tartalmainak korszerűsítésére,
  – az iskolai rendszerű szakképzés képzési rendszerének működtetésére, valamint
- előrejelzést készít a rövidés középtávú képzésfejlesztés irányainak, céljainak tervezése, meghatározása érdekében.

Az ÁKT-k működésének koordinálását és a működés feltételeinek biztosítását az országos kereskedelmi és iparkamara – az agrárpolitikáért, az erdőgazdálkodásért, az élelmiszeriparért, a halgazdálkodásért felelős miniszter hatáskörébe tartozó ágazatok esetében az agrárkamara bevonásával – látja el.

Az ÁKT-ra vonatkozó rendelkezések 2018. július 1-jén léptnek hatályba, működésüket az ágazati készségtanácsokról szóló 213/2018. Kormányrendelet szabályozza. Az ÁKT-k fő feladata az OKJ racionalizálása, az alapszakképesítések meghatározása és ehhez kapcsolódóan az elvárt kimeneti és digitális kompetenciakövetelmények megfogalmazása.

14. TERÜLETI KAMARÁK ELÉRHETŐSÉGEI

	Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 6000 Kecskemét, Árpád krt. 4. Tel.: 76/501-500 bkmkik@mail.datanet.hu www.bkmkik.hu
	Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 5600 Békéscsaba, Penza ltp. 5. Tel.: 66/ 324-976 bmkik@bmkik.hu www.bmkik.hu
	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 3525 Miskolc, Szentpáli u. 1. Tel.: 46/501-090 bokik@bokik.hu www.bokik.hu
	Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1016 Budapest, Krisztina krt. 99. Tel.: 488-2000 ugyfelszolgalat@bkik.hu www.bkik.hu
	Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 6721 Szeged, Párizsi krt. 8-12. Tel.: 62/554-250 info@csmkik.hu www.csmkik.hu

	Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara 2400 Dunaújváros, Latinovits Zoltán út 10. Tel.: 25/411-601 dkik@dkik.hu www.dkik.hu
	Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 4-6. Tel.: 22-510-310 fmkik@fmkik.hu www.fmkik.hu
Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara ALAPÍTVA: 1890	**Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara** 9021 Győr, Szent István út 10/A Tel.: 96/520-202 kamara@gymskik.hu www.gymskik.hu
HBKIK	**Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara** 4025 Debrecen, Vörösmarty u. 13-15. Tel.: 52/500-710 hbkik@hbkik.hu www.hbkik.hu
HKIK	**Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara** 3300 Eger, Faiskola út 15. Tel.: 36/429-612 hkik@hkik.hu www.hkik.hu
	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 5000 Szolnok, Verseghy park 8. Tel.: 56/510-610 kamara@jnszmkik.hu www.jnszmkik.hu

	Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2800 Tatabánya, Fő tér 36. Tel.: 34/ 513-010 kemkik@kemkik.hu www.kemkik.hu
	Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparkamara 8800 Nagykanizsa, Ady u. 1. Tel.: 93/516-670 nakkik@nakkik.hu www.nakkik.hu
	Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 3100 Salgótarján, Alkotmány út 9/a. Tel.: 32/ 520-860 nkik@nkik.hu www.nkik.hu
	Pest Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 1056 Budapest, Váci u. 40. 2045 Törökbálint, Kazinczy F. u. 124/B Tel.: 1/317-7666 titkarsag@pmkik.hu www.pmkik.hu
	Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara 7625 Pécs, Majorossy I. u. 36. Tel.: 72/507-150 pbkik@pbkik.hu www.pbkik.hu
	Somogyi Kereskedelmi és Iparkamara 7400 Kaposvár, Anna u. 6. Tel.: 82/501-000 skik@skik.hu www.skik.hu

	Soproni Kereskedelmi és Iparkamara 9400 Sopron, Deák tér 14. Tel.: 99/523-570 tikarsag@sopronikamara.hu www.svkik.hu
	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 2. Tel.: 42/311-544 info@szabkam.hu www.szabkam.hu
	Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 7100 Szekszárd, Arany J. u. 23-25. Tel.: 74/411-661 kamara@tmkik.hu www.tmkik.hu
	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 9700 Szombathely, Honvéd tér 2. Tel.: 94/506-640 vmkik@vmkik.hu www.vmkik.hu
	Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 8200 Veszprém, Radnóti tér 1. Tel.: 88/429-008 vkik@veszpremikamara.hu www.veszpremikamara.hu
	Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 8900 Zalaegerszeg, Petőfi u. 24. Tel.: 92/550-514 zmkik@zmkik.hu www.zmkik.hu

15. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- 1995. évi. LXVI. törvény a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről
- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról
- **2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésnek támogatásáról**
- **2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről**
- **2011. évi CXC. törvény a köznevelésről**
- 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- **280/2011. kormányrendelet a gyakorlati képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásánál figyelembe vehető gyakorlati képzési normatívák mértékéről és a csökkentő tétel számításáról**
- 150/2012. kormányrendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről
- 322/2016. (X. 27.) Korm. rendelet a Szakképzési Hídprogramban részt vevő tanulók ösztöndíjáról, valamint a részt vevő pedagógusok pótlékáról
- 21/2019. (II. 25.) Korm. rendelet a 2019/2020. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2019/2020. tanévben a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjra jogosító szakképesítésekről
- 353/2017. (XI. 29.) Korm. rendelet a 2018/2019. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2018/2019. tanévben a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjra jogosító szakképesítésekről
- 135/2019. (VI. 11.) Korm. rendelet a szakképzési megállapodásról
- 252/2016 (VIII. 24.) kormányrendelet a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjról
- 4/2002. OM rendelet az iskolarendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól

- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 3/2015. (II. 13.) NGM rendelet a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprészéből a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter egyedi döntésével nyújtható képzési, továbbá tanműhely-létesítési és -fejlesztési támogatások részletes szabályairól
- 16/2016. (V. 27.) NGM rendelet a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprészből nyújtható egyes szakképzési és felnőttképzési célú támogatások részletes szabályairól

A jogszabályok többször is módosultak, ezért kizárólag a lekérdezés napján hatályos változat alkalmazandó.

16. MELLÉKLET

16.1 Tanulói juttatások és normatív támogatások speciális esetekben

Egyes olyan esetek finanszírozási esetei, amikor a tanuló nincs jelen a képzőhelyen

ESETEK	*GAZDÁLKODÓ KÖLTSÉGE*		*TANULÓI JOGVISZONY (HATÁLYOS TSZ)*	*NORMATÍVA LEHÍVHATÓ?*	*VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI HELYEK*
	TANULÓI JUTTATÁS	*TANULÓI JUTTATÁS JÁRULÉKAI*			
Pihenőidő (szorgalmi időszakot követő időszak)	igen	igen	igen	igen	Szt. 64. § (3)
Tömbösített képzés	igen	igen	igen	igen	Szt. 26. § (4)
Végzős tanuló (szorgalmi időszak végétől az első komplex szakmai vizsgáig)	igen	igen	igen (az első komplex szakmai vizsga utolsó napjáig)	igen	Szt. 64. § (3) 280/2011 Kr. 5.§ (6)
Végzős tanuló, aki a tanulmányi követelményeit nem teljesíti, augusztusban pótló vizsgát és októberben szakmai záróvizsgát tesz	nem	nem (mert járulékot a TSZ alapján ténylegesen kifizetett díj alapján kell fizetni)	igen (az októberi komplex szakmai vizsga utolsó napjáig)	nem	Szt. 26. § (5) Szt. 63. § (5)
Betegszabadság (10 nap)	igen (70%) gyakorlati napok arányában	igen, a járulékot a TSZ alapján ténylegesen kifizetett díj alapján kell fizetni	igen	igen	Szt. 64. § (4) Szt. 67. § (1) Tbj. 4. § k) 1.
Táppénz	Táppénz	igen, a járulékot a TSZ alapján ténylegesen kifizetett díj alapján kell fizetni	igen	igen	Szt. 51. § (5) b) Szja tv. 3. § 21 Art. 178. § 18.
Szülési szabadság (24 hét)	nem (a tanuló csecsemő-gondozási díjra jogosult)	nem	TSZ szünetel, tanulói jogviszony szüneteltetését nem vonja magával automatikusan	nem	Szt.54. § (1) 1997. évi LXXXIII. törvény 41. § (1)

16.2 A szakképzési hozzájárulás teljesítésnek szabályai (bevallás és visszatérítés) – részben vagy egészben tanulószerződés vagy hallgatói munkaszerződés alapján teljesített hozzájárulási kötelezettség esetén

Gyakorlati képző típusa	Elszámolás (normatívák)				Visszaigénylés
	alapcsökkentő tétel *(alapnormatíva (AN) × szakmánkénti súlyszorzó)* **N**	**kiegészítő csökkentő tétel KN**			**feltétel: N + KN > bruttó kötelezettség**
		*beruházási**	*oktatói*	*tanműhely-fenntartási***	
Szakképzési hozzájárulásra kötelezett (**üzemi képzőhely**) (nem egyéb és nem kkv)	✓	✓	–	✓	a bruttó kötelezettség mértékét meghaladó összeg, de legfeljebb tanulószerződés és hallgatói munkaszerződés alapján számított **alapcsökkentő tétel**
kis- és középvállalkozás	✓	✓	✓	✓	A bruttó kötelezettség mértékét meghaladó **teljes összeg (alap- és kiegészítő csökkentő tételek)**
gyakorlati képzést folytató **egyéb szervezet** (nem agrár és nem honvédelmi)	✓	✓	–	–	Tanulószerződés alapján számított **alapcsökkentő tétel és a beruházási kiegészítő csökkentő tétel**. Együttműködési megállapodás alapján az alapnormatíva összegének 1/130-ad része tanuló/nap.
	jelen esetben jár a csökkentő tétel, de a gyakorlatban nem értelmezhető, mert a hozzájárulásra kötelezett bruttó kötelezettsége nulla (a visszaigényléskor érvényesítheti)				
gyakorlati képzést folytató **egyéb szervezet** (agrár és honvédelmi)	csak AN	–	–	–	csak AN

* az aktiválás évében, ha kizárólag a gyakorlati képzés folytatásához szükséges beruházást hajt végre

** kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhelyben végzett gyakorlati képzéshez, a kilencedik évfolyamon tanműhelyben oktatott tanulószerződéses tanulók tekintetében

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA
HUNGARIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY